

Energy Business

ΤΕΥΧΟΣ 85 • ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025 • ΤΙΜΗ: 3 € www.businessenergy.gr

ΠΟΣΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ Ο ΑΔΜΗΕ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΘΑ ΤΑ ΠΑΡΕΙ;

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΤΑ ΥΒΡΙΔΙΚΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΡΕΥΜΑ

Συνδυασμός σταθερού και κυμαινόμενου, με τη χρέωση να μην εξαρτάται από τις τιμές χονδρικής

Energy Business

Μηνιαίο περιοδικό για την ενέργεια,
την οικονομία, τις επιχειρήσεις.
Κυκλοφορεί κάθε 1η του μήνα.
Η ψηφιακή έκδοση είναι
διαθέσιμη στο site
businessenergy.gr

Εκδότης:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΤΟΡΙ ΕΠΕ

Συντακτική ομάδα:
Γιάννης Κανουπάκης
Μανταλένα Πίιου
Παναγιώτης Ράδης
Γιάννης Σταυρόπουλος
Κύνθια Τζώρτζη
Χάρης Φλουδόπουλος
Νίκος Φορτούνας
Τάσος Φραγκούλης
Σταύρος Χαρίτος
Γιώργος Ψαρράς

Σχεδίαση:
Αλίκη Χατζημαχήλ
Ιδιοκτήτης:

Εκδόσεις Motori ΕΠΕ
Λ. Αλεξάνδρας 209 ΤΚ 11523 Αθήνα,
Τηλ: 2106400281
info@businessenergy.gr
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΚΑΜΠΥΛΗ ΑΕ

12
ΕΠ. ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

Ενημερωτικά δελητία... τσέπης

Σε αλλαγές του τρόπου σύνταξης των ενημερωτικών δελτίων προβαίνει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατόπιν οδηγίας της Ε.Ε. Η νέα οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τέθηκε από τις 4 Δεκεμβρίου σε δημόσια διαβούλευση και θα παραμείνει ανοικτή έως την Πρωτοχρονιά.

22
«ΚΑΘΕΤΟΣ
ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ»

Και μεταφορά υδρογόνου από την Αλεξανδρούπολη

Σε μία από τις πιο κρίσιμες υποδομές για τη μεταφορά φυσικού αερίου στη ΝΑ Ευρώπη και την Ουκρανία εξελίσσεται ο «Κάθετος Διάδρομος» ο οποίος, με τη στήριξη των ΗΠΑ, αναδεικνύει την Ελλάδα σε hub για τη διαμετακόμιση αμερικανικού υδροποιημένου αερίου (LNG) στα Βαλκάνια ως και την ανατολική Ευρώπη.

24
ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ CO2
Ποιοι όμιλοι επενδύουν
4 δισ. ευρώ και γιατί

Επενδύσεις της τάξης των 4 δισ. ευρώ δρομολογούνται στη χώρα μας σε έργα δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CCS), μίας νέας υπό ανάπτυξη αγοράς, που η Ευρώπη αποδέχθηκε έπειτα από αρκετές παλινδρομήσεις και κάτω από την πίεση των αξιολογώσεων που δημιουργούσε η πολιτική της αμιγούς και γρήγορης πράσινης μετάβασης.

28
ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ
Ποιες εισηγμένες
ετοιμάζουν deals
στις τελευταίες
μέρες του 2025

Σε μια χρονιά που κλείνει με έντονη κινητικότητα, οι εξαγορές που «ψηφώνονται» τώρα φαίνεται να αποτελούν το προοίμιο ενός 2026 όπου οι ισορροπίες σε αρκετούς κλάδους ενδέχεται να αλλάξουν σημαντικά.

Η πράσινη μετακίνηση σήμερα είναι ...blue

Η ηλεκτροκίνηση αλλάζει τον τρόπο που κινούμαστε και η **ΔΕΗ blue**, ένα από τα πιο εκτεταμένα δίκτυα φόρτισης στη νοτιοανατολική Ευρώπη, κάνει την ηλεκτροκίνηση ακόμα πιο προσβάσιμη σε όλους, **με πάνω από 3.000 σημεία φόρτισης που αυξάνονται δυναμικά.**

Σήμερα **περισσότερα από 500 σημεία ταχυφόρτισης** βρίσκονται ήδη σε κομβικά σημεία, για να κάνουν τη φόρτιση των ηλεκτρικών αυτοκινήτων **ακόμα πιο γρήγορη.**

Κατεβάστε την ανανεωμένη εφαρμογή PPC blue

blue

Το μέλλον
φορτίζει
deiblu.com

Γιατί η Ελλάδα έχει αηλιάξει σερίδα

Η Ελλάδα συνεχίζει να υπεραποδίδει έναντι των άλλων χωρών της Ευρωζώνης στο κομμάτι της ανάπτυξης. Στα χρόνια της διακυβέρνησης της χώρας από τον Κυριάκο Μητσοτάκη και τη Νέα Δημοκρατία βλέπουμε ένα είδος διαρκούς και σταθερής ανάπτυξης. Χωρίς τις δαπάνες του παρελθόντος, χωρίς δανεικά, μπουζούκια και διακοποδάμεια. Υπάρχει ένα είδος ανάπτυξης που στηρίζεται στις καταθέσεις, στον τουρισμό, στις επενδύσεις, ζητήματα που αγνοούσαμε 10-15 χρόνια πριν. Σύμφωνα με τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), η ετήσια πορεία της ελληνικής οικονομίας συνεχίστηκε το γ' τρίμηνο 2025. Ο πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης, ήτοι η ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ), διαμορφώθηκε στο 0,6% σε τριμηνιαία βάση και στο 2,0% σε ετήσια βάση, από 0,4% και 1,6% αντίστοιχα το β' τρίμηνο 2025. Η διατήρηση ικανοποιητικών ρυθμών μεγέθυνσης καθίσταται αναγκαία έτσι ώστε η ελληνική οικονομία να ανακτήσει σταδιακά τις απώλειες της πολυετούς κρίσης χρέους σε όρους πραγματικού ΑΕΠ (-27,0% στον πυθμένα της κρίσης το 2013). Εξίσου σημαντικό είναι να

ενισχυθεί η ανθεκτικότητά της έναντι πιθανών μελλοντικών διεθνών κρίσεων (βελτίωση της διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας και αύξηση της εθνικής αποταμίευσης). Συνεπώς, ο στόχος είναι διττός, δηλαδή, πρώτον, διατήρηση της ανάπτυξης, και, δεύτερον, ενίσχυση της βιωσιμότητας του υποδείγματος μεγέθυνσης της οικονομίας. Το πραγματικό ΑΕΠ στην Ελλάδα το γ' τρίμηνο 2025 ήταν χαμηλότερο από την κορυφή του β' τριμήνου 2007 κατά 14,8%, ενώ το αντίστοιχο μέγεθος σε τρέχουσες τιμές, ωθούμενο και από τις πληθωριστικές πιέσεις των τελευταίων ετών, ξεπέρασε την κορυφή του γ' τριμήνου 2008 κατά 3,5%. Ως μέτρο ευημερίας μιας οικονομίας, αν και με αρκετές ατέλειες, πάντα επιλέγεται το πραγματικό ΑΕΠ.

Επενδύσεις

Τη μεγαλύτερη, πάντως, ώθηση στο ΑΕΠ του γ' τριμήνου έδωσε η έντονη ενίσχυση των επενδύσεων παγίων κατά 12,8% ετησίως (+1,07 δισ. ευρώ), συνεισφέροντας έτσι 2,1 π.μ. στην ετήσια ανάπτυξη. Το 1/3 της ανόδου αυτής προήλθε από την αύξηση των άλλων κατασκευών (+353 εκατ. ευρώ ή +17,9% σε ετήσια βάση), λόγω και της προόδου του επενδυτικού προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης

και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), με τη συνεισφορά της κατασκευής κατοικιών να είναι ελαφρώς μικρότερη (+339 εκατ. ευρώ ή +25,4%) και του μεταφορικού εξοπλισμού να βρίσκεται στην 3η θέση (+187 εκατ. ευρώ ή +28,0%). Σύμφωνα με τη Eurobank, η ιδιωτική κατανάλωση παραμένει η αμφοβική της οικονομικής μεγέθυνσης και το 2025 βάσει των μέχρι στιγμής στοιχείων, συμβάλλοντας σχεδόν τις 1,8 π.μ. από 2,0 π.μ. της ετήσιας αύξησης του ΑΕΠ. Αυτό δεν είναι συγκυριακό φαινόμενο: Από το ξέσπασμα της κρίσης χρέους και μετά, η Ελλάδα είναι σταθερά η χώρα με την υψηλότερη δαπάνη για κατανάλωση στην ΕΕ27 αναλογικά με το μέγεθος της οικονομίας της, με το σχετικό μερίδιο να κυμαίνεται μεταξύ 67% και 71% του ΑΕΠ (69,2% το ενιάμνο 2025). Θετικό είναι, πάντως, ότι οι καθαρές εξαγωγές σημείωσαν δυναμική ανάκαμψη στο ενιάμνο του 2025, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη συμβολή τους στην αύξηση του ΑΕΠ ενιαμνίου (+1,1 π.μ.) από το 2012, με εξαίρεση το «πανδημικό» έτος 2020. Ενθαρρυντική είναι και η ανάκαμψη των επενδύσεων (+1,1 π.μ.), η οποία όμως θα πρέπει να ισχυροποιηθεί και να διατηρηθεί για να έχει θετικό αποτύπωμα στην παραγωγικότητα και στα εισοδήματα μεσοπρόθεσμα.

ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η ενέργεια είναι στην καρδιά των πάντων, γι' αυτό και η ΔΕΠΑ είναι σήμερα παντού. Από το Φυσικό Αέριο μέχρι όλη την αλυσίδα της ενέργειας και από τα μεγάλα έργα και τις στρατηγικές υποδομές, μέχρι την επιχείρηση και το σπίτι. Με εξωστρέφεια και διεθνείς συνεργασίες, εγγυάται την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας. Συμμετέχοντας σε νέες, σύγχρονες μονάδες παραγωγής ενέργειας, διασφαλίζει τη σταθερότητα του συστήματος και ενισχύει τον ανταγωνισμό. Με επενδύσεις στην καθαρή ενέργεια, τα ανανεώσιμα καύσιμα και τις νέες τεχνολογίες, δημιουργεί ένα βιώσιμο μέλλον για όλους. Και επειδή στην καρδιά της βιώσιμης στρατηγικής είναι ο άνθρωπος, η ΔΕΠΑ είναι πάντα δίπλα στον καταναλωτή, στους εργαζόμενούς της και στις τοπικές κοινωνίες.

RNG

H₂

150

⚡

⚙️

☀️

🚢

🌱

ΟΜΙΛΟΣ

ΔΕΠΑ

ΔΕΠΑ Εμπορίας Μ.Α.Ε.

φυσικό αέριο
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

FISIKON
ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ ΚΙΝΗΤΗΣ

ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Πώς ο Κάθετος Διάδρομος θα καταστεί ανταγωνιστικός

Της **ΜΑΝΤΑΛΕΝΑΣ ΠΙΟΥ**

Το ενδεχόμενο ενοποίησης του όλου ρυθμιστικού καθεστώτος και της ταρίφας μεταφοράς αερίου από τον Κάθετο Διάδρομο, προκειμένου να καταστεί πιο ανταγωνιστικός και φιλικός προς τους χρήστες, έρχεται στην πολιτική και τεχνική ατζέντα των αρμόδιων αρχών στις πέντε χώρες που διασχίζει ο διαβαλκανικός αγωγός μεταφοράς αερίου από την Ελλάδα ως την Ουκρανία.

Πληροφορίες αναφέρουν ότι το θέμα έχει ήδη τεθεί από τους Αμερικανούς και ότι συζητήθηκε κατά την πρόσφατη επίσκεψη του υπουργού Περιβάλλοντος-Ενέργειας Σταύρου Παπασταύρου στην Ουάσινγκτον, καθώς τα υψηλά τέλη μεταφοράς αλλά και το γεγονός ότι οι προμηθευτές πρέπει να αντιμετωπίσουν διαφορετικό καθεστώς σε κάθε μία χώρα -Ελλάδα, Βουλγαρία, Ρουμανία, Μολδαβία, Ουκρανία - θεωρείται ότι αποτελούν εμπόδια για την απρόσκοπτη διέλευση του αμερικανικού LNG. Μετά την αποτυχία των πρώτων δημοπρασιών του ΔΕΣΦΑ για το προϊόν Route 1, που αφορά στη δέσμευση χωρητικότητας μεταφοράς αερίου από τις εγκαταστάσεις της Ρεβυθούσας στον Κάθετο Διάδρομο, οι Διαχειριστές των Συστημάτων στις 5 χώρες προέβησαν σε σημαντικές εκπτώσεις των τελών μεταφοράς. Οι εκπτώσεις φάνηκαν ότι απέδωσαν στην τελευταία δημοπρασία του Νοεμβρίου, προσελκύοντας αυξημένο ενδιαφέρον από τους traders αλλά όχι σε τόσο ικανοποιητικά ποσοστά. Στο πλαίσιο αυτό έχει ήδη συμφωνηθεί να συσταθεί μία ομάδα εργασίας για την επίλυση των εκκρεμοτήτων και δεν αποκλείεται να γίνει και συνάντηση των αρμόδιων υπουργών των 5 χωρών μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2026 για να εξεταστούν διεξοδικά όλα τα θέματα, όπως ανέφερε άλλωστε ο υπουργός κ. Παπασταύρου σε πρόσφατη συνέντευξη του. Πρόσφατα ο κ. Δημήτρης Κοπελούζος,

πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του φερόνυμου ομίλου, δήλωσε πως τα τέλη του Κάθετου Διαδρόμου θα πρέπει να μειωθούν για να καταστεί ανταγωνιστικός ένα δεύτερος πλωτός σταθμός αποθήκευσης-επιναεριοποίησης LNG στην Ελλάδα. Η Gastrade, που λειτουργεί στην Αλεξανδρούπολη τον πρώτο πλωτό σταθμό (FSRU), σχεδιάζει την κατασκευή και δεύτερου FSRU, του "ΑΣΦΑ Θράκης".

Αξίζει να σημειωθεί ότι την περίοδο αυτή τρέχουν οι διαδικασίες για τις δημοπρασίες δύο νέων προϊόντων κράτησης χωρητικότητας στον Κάθετο Διάδρομο, των Route 2 και 3, που αφορούν σε αέριο προερχόμενο από το FSRU Αλεξανδρούπολης και τον αγωγό TAP, αντίστοιχα. Αν η προετοιμασία ολοκληρωθεί εγκαίρως, τότε δεν αποκλείεται οι δημοπρασίες αυτές να διεξαχθούν

παράλληλα με την επόμενη μηνιαία δημοπρασία για το Route 1, την τελευταία Δευτέρα του Δεκεμβρίου.

Η ανταγωνιστική διέλευση από τον Κάθετο Διάδρομο θεωρείται κρίσιμης σημασίας για την προώθηση του αμερικανικού LNG στη ΝΑ Ευρώπη και την Ουκρανία και την ανάδειξη της χώρας μας σε ενεργειακό hub, με την υλοποίηση των συμφωνιών που συζητούνται μεταξύ ελληνικών και αμερι-

κανικών εταιριών για την προμήθεια αερίου, όπως το πρόσφατο deal της Atlantic SEE (Aktor-ΔΕΠΑ Εμπορίας) με τη Venture Global.

Ο ανταγωνισμός για την αγορά που ανοίγει στην ευρύτερη περιοχή μετά την απαγόρευση των εισαγωγών ρωσικού αερίου από το τέλος του 2027 και όταν λήξει ο πόλεμος στην Ουκρανία είναι ήδη έντονος, μέσω των FSRU και των αγωγών που λειτουργούν σε άλλες χώρες, όπως η Κροατία, η Πολωνία, η Λιθουανία και η Τουρκία, αλλά και όσων σχεδιάζονται. Στο πλαίσιο αυτό, είναι απαραίτητος ο περαιτέρω συντονισμός για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Κάθετου Διαδρόμου.

Η καθημερινή δύναμη για το ανοσοποιητικό σου σε ένα μόλις δισκίο !

Έχει όλα όσα χρειάζεσαι!

- Πρόπολη
- Εχινάκεια
- Κίστος
- Πρίμουλα

Συμπλήρωμα Διατροφής

Καινοτόμος συνδυασμός βιταμινών και φυτικών εκχυλισμάτων

Αρ. Γνωστοποίησης ΕΟΦ: 70184/27-6-2023 (το προϊόν δεν υπόκειται σε διαδικασία αδειοδότησης). Τα συμπληρώματα διατροφής δεν χρησιμοποιούνται ως υποκατάστατο μιας ισορροπημένης διαίτης. Να φυλάσσεται μακριά από παιδιά.

Pharmaceutical Laboratories S.A.

ΓΙΑ 3^η ΣΥΝΕΧΟΜΕΝΗ ΧΡΟΝΙΑ

61 χρόνια UNI-PHARMA.
Αξία για τον άνθρωπο.
Ευθύνη για την κοινωνία.

14^ο χλμ. Εθνικής Οδού 1, 145 64 Κηφισιά
Τηλ.: 210-80 72 512, Fax: 210-80 78 907
e-mail: uni-pharma@uni-pharma.gr

www.uni-pharma.gr

Το υπουργείο Πολιτισμού, η Fraport Greece και το MOMUS παρουσιάζουν το MOMUS Air

Το υπουργείο Πολιτισμού, ο Μητροπολιτικός Οργανισμός Μουσείων Εικαστικών Τεχνών Θεσσαλονίκης - MOMUS και η Fraport Greece ανακοινώνουν την επίσημη έναρξη λειτουργίας του MOMUS Air, ενός νέου μουσείου που δημιουργήθηκε στο Αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης «Μακεδονία» και πλέον λειτουργεί στον χώρο των αναχωρήσεων του αεροδρομίου. Η στρατηγική συνεργασία του MOMUS και της Fraport Greece έχει στόχο τη δημιουργία ενός νέου χώρου πολιτισμού στο αεροδρόμιο, ενισχύοντας την ευρύτερη εικόνα της πόλης και προσφέροντας μια ξεχωριστή ταξιδιωτική εμπειρία. Αξίζει να σημειωθεί ότι η είσοδος για τους επισκέπτες είναι ελεύθερη. Το MOMUS Air προσφέρει μια νέα, πρωτότυπη πολιτιστική εμπειρία που συνδέει την τέχνη, την τεχνολογία και τον σύγχρονο τρόπο ζωής, ακριβώς στο σημείο όπου κάθε ταξίδι ξεκινά ή ολοκληρώνεται. Σε έναν χώρο 163 τ.μ., ειδικά σχεδιασμένο με σύγχρονη αισθητική και προηγμένο τεχνολογικό εξοπλισμό, το MOMUS Air φιλοξενεί εικαστικά έργα, ψηφιακές δημιουργίες, video wall και ντοκιμαντέρ που αναδεικνύουν το πολύτιμο υλικό των πέντε μουσείων του MOMUS. Η παρουσία του

μουσείου αναβαθμίζει την ταξιδιωτική διαδρομή, μετατρέποντάς την σε μία δημιουργική και ευχάριστη στιγμή που προσθέτει μια διαφορετική διάσταση στο ταξίδι. Με την έλευση του MOMUS Air στο Αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης «Μακεδονία», η Fraport Greece ενισχύει το όραμά της για αεροδρόμια που δεν λειτουργούν μόνο ως πύλες εισόδου, αλλά και ως χώροι προορισμού, πολιτισμού και μοναδικών εμπειριών. Με το MOMUS Air, το Υπουργείο Πολιτισμού επιβεβαιώνει για μια ακόμη φορά την πολιτική του προτεραιότητα, αυτή της εξωστρέφειας των εποπτευόμενων φορέων του, με δράσεις και δραστηριότητες σε ολόνα νέα και αυξανόμενα κοινά. Ένας ανοιχτός, ζωντανός χώρος πολιτισμού. Το MOMUS Air αποτελεί ένα ζωντανό σημείο συνάντησης της τέχνης με το διεθνές κοινό του αεροδρομίου, παρουσιάζοντας εκθέσεις που συνδέονται με σύγχρονα ζητήματα και αξιοποιούν νέες τεχνολογίες. Δημιουργεί έναν χώρο όπου ο ταξιδιώτης μπορεί, ακόμη και μέσα σε λίγα λεπτά, να εμπνευστεί και να ανακαλύψει κάτι νέο. Δεν είναι απλώς μια προθήκη τέχνης, αλλά μια ανοιχτή «πύλη πολιτισμού» — ένα μουσείο χωρίς τοίχους που συνοδεύει τον επισκέπτη στο ταξίδι του, προσφέροντας μια στιγμή σκέψης, αισθητικής και δημιουργικής ανατροπής.

Ο CEO της Fraport Greece, κ. Alexander Zinell ανέφερε: «Στη Fraport Greece εργαζόμαστε με συνέπεια ώστε να αναβαθμίζουμε συνεχώς την εμπειρία των ταξιδιωτών σε όλα τα αεροδρόμια υπό τη διαχείρισή μας. Η συνεργασία μας με το MOMUS και η λειτουργία του MOMUS Air στο Αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης «Μακεδονία» ενισχύουν αυτή τη δέσμευση, προσφέροντας στους επισκέπτες έναν ποιοτικό χώρο πολιτισμού ως μέρος του ταξιδιού τους. Τα αεροδρόμια μπορούν να αποτελούν αυτόνομους προορισμούς, και το MOMUS Air αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της προσέγγισης.» Ο Πρόεδρος του MOMUS, κ. Επαμεινώνδας Χριστοφιλόπουλος τόνισε: «Το MOMUS Air δεν θα είχε γίνει πραγματικότητα χωρίς την έμπρακτη υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού, το οποίο σπρίζει σταθερά την αποστολή μας. Θερμές ευχαριστίες επίσης στη Fraport Greece για την άριστη συνεργασία και για την παραχώρηση ενός τόσο κεντρικού σημείου στο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της Βόρειας Ελλάδας. Με αυτή τη νέα πολιτιστική πύλη, το MOMUS ενισχύει την εξωστρέφειά του, προβάλλει τη σύγχρονη ελληνική δημιουργία σε ένα διεθνές κοινό και συμβάλλει ουσιαστικά στην αναβάθμιση της εικόνας της Θεσσαλονίκης»

NEO CHERY TIGGO 4 HYBRID

ΑΠΟ 22.990 €

TIGGO4

CSH
CHERY SUPER HYBRID

12^{ΧΡΟΝΙΑ}
ΣΤΟ
ΕΓΓΥΗΣΗ

ΤΟ ΥΒΡΙΔΙΚΟ B-SUV ΧΩΡΙΣ ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ.
ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΤΟ ΣΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΔΙΚΤΥΟ CHERY.

www.chery.gr | info@chery.gr

Τα περιθώρια ανόδου για τις μετοχές το 2026 που δίνουν οι οίκοι

Του ΣΤ. Κ. ΧΑΡΙΤΟΥ

Μόνο το discount να κλείσει ανάμεσα στις τρέχουσες τιμές των μετοχών και τις τιμές στόχους που δίνουν οι ξένοι, το 2026, σύμφωνα με τους αναλυτές, θα είναι μία ακόμα χρονιά ρεκόρ για το Ελληνικό χρηματιστήριο, με τα κέρδη του γενικού δείκτη σχεδόν 42% φέτος και δέκα συνεδριάσεις πριν το πέρας της χρονιάς και με τις αποδόσεις στις τράπεζες να φτάνουν ακόμα και το 120%, η αγορά θα μπορούσε να κινηθεί ακόμα πιο ψηλά το 2026. Όπως όλα δείχνουν, στο σύνολο της φετινής χρονιάς το άθροισμα των κερδών των εισηγμένων εταιρειών θα προσεγγίσει ή και πιθανότατα θα ξεπεράσει την περυσινή επίδοση των 11,5 δισ. ευρώ και έτσι θα προκύψει -με βάση μια τρέχουσα κεφαλαιοποίηση του ΧΑ στα 144 δισ. ευρώ- ένας μέσος δείκτης P/E κάτω από το 12,5 και μια μέση μερισματική απόδοση κοντά στο 4% (στα 5,9 δισ. ευρώ οι φετινές χρηματικές διανομές). Ήδη με βάση τα στοιχεία 35 εισηγμένων εταιρειών που δημοσίευσαν τις επιδόσεις τους για το φετινό εννεάμηνο, η αθροιστική κερδοφορία διαμορφώθηκε στα 7,1 δισ. ευρώ, αυξημένη κατά 18,1% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024.

Μεταξύ άλλων λοιπόν και με βάση τις πιο πρόσφατες αναλύσεις για τράπεζες, blue chips και μεσαία κεφαλαιοποίηση που είδαν τελευταία το φως της δημοσιότητας, όπως η νέα έκθεση της JP Morgan για τις τράπεζες τοποθετεί και τις τέσσερις συστημικές σε σύσταση «overweight». Μάλιστα, υπογραμμίζει ότι παρά την απόδοση +78%

από την αρχή της χρονιάς, το αφήγημα μόνο δεν έχει τελειώσει. Αντίθετα, «το story έχει ακόμη πόδια» καθώς θεμελιώδη, κεφαλαιακή επάρκεια και προοπτικές επιστροφής κεφαλαίου διαμορφώνουν ένα συνεχώς βελτιούμενο risk-reward.

Οι τιμές-στόχοι είναι για την Alpha Bank στα 4,2 με περιθώριο 25%, για τη Eurobank τα 4,5 με περιθώριο 29% (επιστρέφουν οι μετοχές στο ταμπλό την Δευτέρα), για την Εθνική Τράπεζα τα 16,4 με περιθώριο 23% και για την Τράπεζα Πειραιώς τα 9,4 με περιθώριο 31%.

Τράπεζες

Η απόδοση των μετοχών ήταν εντυπωσιακή, όμως, όπως επισημαίνει η έκθεση, αυτή η επίδοση βρίσκεται απολύτως ευθυγραμμισμένη με τις αντίστοιχες σε Ιταλία, Ισπανία και Πορτογαλία. Το σημαντικότερο όμως είναι πως οι αποτιμήσεις παραμένουν σε discount. Ο κλάδος διαπραγματεύεται σε 7,5 φορές τα κέρδη του 2027 και 1,1 φορές τα ενσώματα ίδια κεφάλαια. Την ίδια στιγμή, οι νότιες ευρωπαϊκές τράπεζες κινούνται σε 10,1 φορές P/E και 1,5 φορές P/TBV, με παρόμοια προφίλ κερδοφορίας. Με απλά λόγια: οι ελληνικές τράπεζες έτρεξαν αλλά δεν είναι ακριβές. Περιθώριο ανόδου 36% βλέπει η Pantelakis Securities για την μετοχή της Jumbo, τοποθετώντας την τιμή στόχο στα 37,5. Η μετοχή, σημειώνει, εμφανίζεται ελκυστικά αποτιμημένη, καθώς διαπραγματεύεται στις 10,2 φορές τα εκτιμώμενα κέρδη του 2026 και με σχέση EV/EBITDA στο 6,7. Στην πραγματικότητα, η τρέχουσα τιμή δείχνει να αποτιμά μια μείωση του περιθωρίου EBITDA στο 19,3% μακροπρόθεσμα, έναντι 36% το 2024. Περιθώρια ανόδου σχεδόν 10,55 απομένουν για την Qualco και παρά το ράλι των τελευταίων ημερών, με την τιμή στόχο που δίνει η Euroxx να διαμορφώνεται στα 7

ευρώ. Η Qualco είναι ένας κορυφαίος πάροχος τεχνολογίας και λύσεων στην Ελλάδα, προσφέροντας υποστήριξη σε ολόκληρο τον κύκλο πίστωσης τόσο για τον τραπεζικό όσο και για τον μη τραπεζικό τομέα. Κατά την άποψή μας, η Qualco παρουσιάζει μια σταθερή ιστορία ανάπτυξης. Στις εκτιμήσεις της χρηματοπιστωτικής για το 2026, η Qualco συναλλάσσεται σε πολλαπλασιαστή EV/EBITDA 8,7x, το οποίο υποδηλώνει discount 32% έναντι των ομοειδών εταιρειών, γράφει. Η Citi περνά σε μια πιο σύνθετη και προσεκτική ανάγνωση για τον ΟΠΑΠ, μειώνοντας την τιμή-στόχο στα 19,10 ευρώ από 20,00 ευρώ και διατηρώντας τη σύσταση «neutral», σε μια περίοδο όπου το αφήγημα του Οργανισμού αλλάζει βαθύτερα από όσο επιφανειακά δείχνουν τα πρόσφατα αποτελέσματα. Και πάλι τα περιθώρια ανόδου είναι κοντά στο 4%.

Το κεντρικό στοιχείο που οδηγεί στη μείωση της τιμής-στόχου δεν είναι λειτουργικό αλλά καθαρά αποτιμησιακό: η Citi ρίχνει τον στόχο P/E 2026 στις 13 φορές από 14 φορές, ευθυγραμμίζοντας τη μετοχή με τον πενταετή μέσο όρο της και αποτυπώνοντας ένα περιβάλλον μεγαλύτερης επιφυλακτικότητας.

Πρόκειται για μια μετατόπιση που συνδέεται άμεσα με την αντίδραση της επενδυτικής κοινότητας μετά την ανακοίνωση της συναλλαγής OPAP-Allwyn, καθώς ένα μεγάλο μέρος των ανησυχιών επικεντρώνεται στο πώς η νέα εταιρική μορφή μπορεί να αλλάξει το «DNA» του Οργανισμού. Πάνω από 22% σε σχέση με τα τρέχοντα επίπεδα τιμών της Τιτάν η τιμή στόχος που δίνουν οι Kepler και Wood, στα 56 ευρώ η πρώτη, διατηρώντας σύσταση «αγοράς» και χαρακτηρίζοντας το νέο στρατηγικό πλάνο 2026-2029 ως «σημείο καμπής» για την εταιρεία και τα 57,3 ευρώ η δεύτερη.

Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων Ψυττάλειας.
Πηγή: Αρχείο ΕΥΔΑΠ.

Μονάδα Επεξεργασίας Νερού Ασπροπύργου.
Πηγή: Αρχείο ΕΥΔΑΠ.

ΕΥΔΑΠ: Δεκαετές επενδυτικό πλάνο

Η εταιρία σχεδιάζει επενδύσεις ύψους 2,5 δισ. ευρώ την επόμενη δεκαετία

Η κλιματική κρίση και η παρατεταμένη ανομβρία έχουν αναδείξει τη σημασία της ορθής διαχείρισης των υδάτινων πόρων όσο ποτέ άλλοτε. Στις νέες συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί η ΕΥΔΑΠ απαντά με ένα ολοκληρωμένο δεκαετές επενδυτικό πλάνο ύψους 2,5 δισ. ευρώ που στοχεύει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών της και τη διατήρηση της υψηλής ποιότητας των υπηρεσιών της. Η διαχείριση ενός εκτεταμένου υδροδοτικού συστήματος που περιλαμβάνει 4 ταμειυτήρες, 495 χιλιόμετρα αγωγών, 4 Μονάδες Επεξεργασίας Νερού, 14.000 χιλιόμετρα δίκτυο ύδρευσης και 8.000 χιλιόμετρα αποχέτευσης, απαιτεί έργα που φτάνουν τα 1,4 δισ. και τα οποία αφορούν σε επέκταση και αναβάθμιση των Μονάδων Επεξεργασίας Νερού, εγκατάσταση 2 εκατομμυρίων έξυπνων οικιακών μετρητών και αντικατάσταση 660 χιλιομέτρων δικτύου ύδρευσης.

Όσον αφορά τα δίκτυα και τις υποδομές αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων, το επενδυτικό πλάνο περιλαμβάνει αναβαθμίσεις και επεκτάσεις του δικτύου, καθώς και αναβαθμίσεις στα αντλιοστάσια και στα Κέντρα Επεξεργασίας Λυμάτων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των επεξεργασμένων εκροών, ώστε να είναι κατάλληλες για επαναχρησιμοποίηση.

Η υλοποίηση τους θα συμβάλλει στην προώθηση των αρχών

της κυκλικής οικονομίας και στη βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων με απώτερο στόχο την εξοικονόμηση κάθε πολύτιμης σταγόνας νερού.

Ταυτόχρονα, η ΕΥΔΑΠ επεκτείνει τις υπηρεσίες της και σε νέες περιοχές της Ανατολικής Αττικής, αναλαμβάνοντας έργα συνολικής αξίας 958 εκατομμυρίων που περιλαμβάνουν τη σύνδεση 75.000 ακινήτων με το δίκτυο αποχέτευσης, και την κατασκευή τριών νέων Κέντρων Επεξεργασίας Λυμάτων. Πρόσφατα η ΕΥΔΑΠ προχώρησε στην ενεργοποίηση χρηματοδοτικού πλαισίου ύψους

250 εκατομμυρίων ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), με τη συμφωνία να φέρνει ένα βήμα πιο κοντά την υλοποίηση των έργων. Η Εταιρεία επενδύει σε έργα που εναρμονίζονται πλήρως με τις ευρωπαϊκές πολιτικές για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Τα έργα που εντάσσονται στο χρηματοδοτικό πλαίσιο της ΕΤΕπ έχουν προτεραι-

οποιηθεί με γνώμονα τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών, την ανταπόκριση στην κλιματική κρίση και την ταχύτητα υλο-

ποίησης. Η ΕΥΔΑΠ, λοιπόν, δεν απαντά μόνο στις απαιτήσεις του σήμερα, αλλά προετοιμάζει και τις λύσεις του αύριο. Στη νέα εποχή των προκλήσεων, από την κλιματική αλλαγή έως τις εξελισσόμενες ανάγκες των αστικών πληθυσμών, η ΕΥΔΑΠ ξεδιπλώνει το επενδυτικό της πρόγραμμα και προχωρά σε σημαντικές πρωτοβουλίες για τη βελτιστοποίηση του μοντέλου διαχείρισης των υδάτων και των λυμάτων.

Μονάδα Επεξεργασίας Νερού Αχαρνών.
Πηγή: Αρχείο ΕΥΔΑΠ.

Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

Ενημερωτικά δελτία... τσέπτης!

Δηλώσεις κάλυψης της έκδοσης άνω του 5%, φθινές αμοιβές αναδόχων και μερισματική πολιτική από τις εισηγμένες

Του **ΣΤ. Κ. ΧΑΡΙΤΟΥ**

Σε αλλαγές του τρόπου σύνταξης των ενημερωτικών δελτίων προβαίνει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατόπιν οδηγίας της Ε.Ε. Η νέα οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που τέθηκε από τις 4 Δεκεμβρίου σε δημόσια διαβούλευση και θα παραμείνει ανοικτή έως την Πρωτοχρονιά, αναδιαμορφώνει πλήρως τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες παρουσιάζουν τον εαυτό τους όταν ζητούν εισιτήριο εισαγωγής σε χρηματιστήριο της Ε.Ε. — άρα και στην Αθήνα. Οι φορείς της αγοράς, χρηματιστές, εισηγμένες και υποψήφιες προς εισαγωγή εταιρείες καλούνται αυτό το διάστημα να τοποθετηθούν, ώστε το τελικό κείμενο να αποκρυσταλλωθεί τους πρώτους μήνες του νέου έτους. Το νέο πλαίσιο φέρνει μια σημαντική αλλαγή για όσες επιχειρήσεις ετοιμάζονται να μπουν στο ταμπλό: μειώνει αισθητά το κόστος προετοιμασίας του ενημερωτικού δελτίου, αλλά και —όπως εμμέσως προκύπτει από το πνεύμα της οδηγίας— τις αμοιβές των αναδόχων. Αιτία, η υιοθέτηση ενός ενιαίου, αυστηρά τυποποιημένου μοντέλου περιεχομένου, που για πρώτη φορά φτάνει μέχρι και στη μερισματική πολιτική της εταιρείας, στοιχείο που μέχρι σήμερα δεν ήταν ούτε υποχρεωτικό ούτε απολύτως προσδιορισμένο.

Σύμφωνα με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η μεταρρύθμιση εντάσσεται στην ευρύτερη προσπάθεια να γίνουν οι ευρωπαϊκές αγορές πιο φιλικές σε νέες εισαγωγές. Στο νέο πλαίσιο θε-

σπίζονται δύο βασικοί τύποι ενημερωτικών δελτίων:

■ Το «Ενημερωτικό Δελτίο Συνέχειας» της Ε.Ε., που αφορά ήδη εισηγμένους εκδότες οι οποίοι θέλουν να προχωρήσουν σε νέες εκδόσεις.

■ Το «Ενημερωτικό Δελτίο Έκδοσης για την Ανάπτυξη των ΜΜΕ», προσαρμοσμένο στις ανάγκες μικρομεσαίων επιχειρήσεων και εταιρειών που διαπραγματεύονται σε αγορές ανάπτυξης. Τα νέα δελτία θα έχουν μικρότερη έκταση, αυστηρή δομή και σταθερή σειρά ενοτήτων. Στόχος: να μην χαθεί η ουσία μέσα σε υπερβολική πληροφορία, αλλά να δοθούν στον επενδυτή τα απολύτως απαραίτητα για να αξιολογήσει ένα δημόσιο εγχείρημα χρηματοδότησης.

Κεντρική θέση σε αυτό το σύγχρονο δελτίο θα κατέχει η ενότητα «Παράγοντες κινδύνου». Εκεί θα συγκεντρώνονται, σε περιορισμένο και σαφώς ταξινομημένο αριθμό κατηγοριών, οι ουσιώδεις κίνδυνοι που αφορούν τον εκδότη αλλά και τα χρεόγραφα που προσφέρονται στο κοινό ή πρόκειται να διαπραγματευθούν σε ρυθμιζόμενη αγορά.

Παράλληλα, κάθε εταιρεία που επιδιώκει να εκδώσει τίτλους θα πρέπει να παρουσιάζει ένα πλήρες, καθαρό προφίλ ταυτότητας:

■ το αναγνωριστικό νομικής οντότητας (LEI),

■ την επίσημη και εμπορική ονομασία της,

■ τη χώρα σύστασης,

■ τον ιστότοπο όπου ο επενδυτής μπορεί να βρει λεπτομέρειες για τη δραστηριότητα, τα προϊόντα, τις αγορές, τη μετοχική σύνθεση και τη διοι-

κτική της δομή. Συνοδεύει τα παραπάνω και μια αναγκαία δήλωση αποποίησης ευθύνης, ώστε να καταστεί σαφές ότι οι πληροφορίες του εταιρικού ιστότοπου δεν αποτελούν μέρος του επίσημου ενημερωτικού δελτίου, εκτός εάν υπάρχει ρητή ενσωμάτωσή τους. Στο οικονομικό κομμάτι, το νέο πλαίσιο απαιτεί μόνο τις πιο πρόσφατες επίσιες οικονομικές καταστάσεις, εφόσον αυτές είναι ελεγμένες ή να συνοδεύονται από έκθεση που να επιβεβαιώνει ότι παρουσιάζουν «αληθή και δίκαιη εικόνα», σύμφωνα με τα ισχύοντα ή ισοδύναμα ευρωπαϊκά πρότυπα. Όταν αυτό δεν συμβαίνει, το δελτίο οφείλει να περιλαμβάνει σαφή αναφορά στο είδος των εφαρμοσμένων ελεγκτικών προτύπων. Για πρώτη φορά καθίσταται επίσης υποχρεωτική η περιγραφή της πολιτικής μερισμάτων της εταιρείας, αλλά και κάθε περιορισμού που τη συνοδεύει, καθώς και της πολιτικής επαναγοράς μετοχών. Ταυτόχρονα, η εταιρεία θα πρέπει να δηλώνει τυχόν δεσμευτικές υποσχέσεις κάλυψης της έκδοσης άνω του 5% και όλα τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των συμβάσεων αναδοχής και διάθεσης. Σε μια περίοδο που η ευρωπαϊκή αγορά αναζητεί τρόπους να προσελκύσει νέα, υγιή κεφάλαια, η αλλαγή αυτή δεν αποτελεί απλώς μια γραφειοκρατική αναμόρφωση. Είναι μια προσπάθεια απλοποίησης, διαφάνειας και ενίσχυσης της εμπιστοσύνης — τόσο για τις εταιρείες που επιχειρούν να κάνουν το επόμενο βήμα, όσο και για τους επενδυτές που καλούνται να το στηρίξουν.

ThePod.gr

www.thepod.gr

POS

Αναλήψεις (και καταθέσεις) μετρητών και από τα εμπορικά καταστήματα!

Της **ΕΛΕΝΑΣ ΣΚΙΑΘΙΤΗ**

Αναλήψεις και καταθέσεις μετρητών με κάρτες MasterCard από τα POS των εμπορικών καταστημάτων σχεδιάζει να προσφέρει στους πελάτες της η MasterCard, σύμφωνα με τον Country Manager για Ελλάδα, Κύπρο και Μάλτα Παναγιώτη Πολύδωρο, ενώ ξεκινάει πιλοτικό πρόγραμμα για την πληρωμή εισιτηρίων στα υπεραστικά λεωφορεία. Τα νέα σχέδια της αμερικανικής πολυεθνικής εταιρείας που ηγέτης στον χώρο των πληρωμών, έχουν στόχο την

περαιτέρω ανάπτυξη των εργασιών, με νέα προϊόντα και υπηρεσίες, με χρήση και της τεχνητής νοημοσύνης σε όλο το φάσμα του ψηφιακού μετασχηματισμού και την προώθηση καινοτόμων εφαρμογών προς όλα τα μέλη του οικοσυστήματος πληρωμών. Ανάμεσα στις νέες υπηρεσίες που σχεδιάζει να προσφέρει η MasterCard στους κατόχους καρτών της (χρεωτικές, πιστωτικές, προπληρωμένες) είναι και η μετατροπή του 1 εκατομμυρίου POS που βρίσκονται στα φυσικά καταστήματα σε ATM. Δηλαδή ο καταναλωτής θα μπορεί να ζητά και μετρητά από τον έμπορο με χρέωση της κάρτας του και αντίστοιχα θα μπορεί να κάνει κατάθεση στον λογαριασμό του.

Δεν αποκλείεται η συγκεκριμένη υπηρεσία να προσφέρεται χωρίς προμήθεια, διότι όπως ανέφερε ο κ. Πολύδωρος, το ζητούμενο είναι η δυνατότητα χρήσης του POS ως ATM, όπως γίνεται ήδη σε Βρετανία και Κύπρο.

Για παράδειγμα όταν κάνει μία αγορά 50 ευρώ, θα μπορεί να ζητήσει από τον έμπορο να χρεώσει στην κάρτα του 100 ευρώ και να εισπράξει τα 50 ευρώ σε μετρητά. Όπως σημείωσε ο κ. Πολύδωρος η MasterCard βρίσκεται σε συζητήσεις με τις τράπεζες και τους εκκαθαριστές των συναλλαγών και υπάρχει θετική διάθεση από το οικοσύστημα πληρωμών να προχωρήσει το σχέδιο. Επίσης έχει δρομολογηθεί από την

Master Card (όπως και από την Visa) η πληρωμή εισιτηρίων με «πλαστικό χρήμα» στα 3.500 υπεραστικά λεωφορεία των ΚΤΕΛ και «τρέχει» ήδη πιλοτικό πρόγραμμα με την συμμετοχή 600 λεωφορείων.

Καμπάνια

Το 2026 η MasterCard ξεκινά καμπάνια σε συνεργασία με τον ΕΟΤ στην Κίνα και θα εστιάσει στα 50 εκατομμύρια καρτούνους της Bank of China, προβάλλοντας τους ελληνικούς τουριστικούς προορισμούς. Ο κ. Πολύδωρος αναφέρθηκε στον μετασχηματισμό της αγοράς σημειώνοντας το 85% των συναλλαγών γίνεται με χρεωστικές κάρτες και το 15% με πιστωτικές. Ενώ το 42% των συναλλαγών πραγματοποιείται με μετρητά (σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας).

Όπως είπε η αντικατάσταση των μετρητών με ψηφιακούς τρόπους πληρωμής και με κάρτες συμβάλλει στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Η σκιά της οικονομίας από το 25% το 2015, μειώθηκε στο 11% του ΑΕΠ σήμερα, με τα πρόσθετα φορολογικά έσοδα από τις κάρτες να φτάνουν τα 400-500 εκατ ευρώ το χρόνο.

Ενώ ερωτηθείς για την είσοδο του IRIS στα φυσικά καταστήματα και αν θα οδηγήσει και την MasterCard σε χαμηλότερες χρεώσεις ανέφερε πως: «Είναι

καλό να μπαίνουν νέοι παίκτες στην αγορά. Να υπάρχει πλουραλισμός και γιατί όχι και συνεργασίες μεταξύ ανταγωνιστών». Επίσης ο κ. Πολύδωρος ανέφερε πως μέχρι το 2030 θα καθιερωθεί η υπηρεσία click to pay στις online συναλλαγές. Αυτό σημαίνει ότι ο καταναλωτής δεν θα χρειάζεται είτε να είχε αποθηκευμένα στα στοιχεία της κάρτας του στο ηλεκτρονικό κατάστημα, είτε να πληκτρολογεί τον αριθμό της κάρτας του.

Η ολοκλήρωση της συναλλαγής θα γίνεται μέσω token, δηλαδή με εικονικό αριθμό κάρτας, που δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί δεύτερη φορά, αυξάνοντας την προστασία των καταναλωτών από απάτες. Και υπογράμμισε πως η Mastercard είναι στοχοπροσηλωμένη στα θέματα ασφαλείας και για το λόγο αυτό τα τελευταία χρόνια έχει επενδύσει 11 δις ευρώ για την εξαγορά εξειδικευμένων εταιρειών κυβερνοασφάλειας.

Πωλήσεις ακινήτων από τους servicers

Φέτος οι τέσσερις μεγάλοι servicers της αγοράς προχώρησαν στην πώληση 2000 ακινήτων. Η doValue πούλησε 600 ακίνητα και το 2026 θα είναι νομικά και τεχνικά ώριμα προς πώληση άλλα 1000 ακίνητα ευρώ, σύμφωνα με την Λίλα Πατεράκη, γενική διευθύντρια του real estate της doValue. Σημείωσε δε, απα-

τώντας σε ερώτημα κατά πόσο το εξαγγελθέν από το 2024 μέτρο επιβολής διπλάσιου ΕΦΝΙΑ στα «κενά» ακίνητα των servicers επιτάχυνε τις διαδικασίες, πως: οι servicers έχουν κάθε λόγο να πουλάνε γρήγορα ακίνητα ωστόσο η νομική και τεχνική ωρίμανση δεν εξαρτάται από τους servicers αλλά από κτηματολόγια, υποθηκοφυλακεία κ.λπ. Σήμερα απαιτούνται περί του 18 -24 μήνες για την «ωρίμανση» των ακινήτων. Να σημειωθεί ότι στο καρτοφυλάκιο της doValue βρίσκονται 350.000 ακίνητα, ύψους 25 δις ευρώ, ως εξασφαλίσεις σε δάνεια που έχει υπό την διαχείριση της η εταιρεία. Να σημειωθεί επίσης ότι από το 2021 έχουν πουληθεί με πλειστηριασμούς και συναινετικές λύσεις, 13.000 ακίνητα αξίας 1,4 δις ευρώ, ενώ 5.000 ακίνητα θα πωληθούν εντός του 2026. Ακόμα η doValue από το 2021 μέχρι σήμερα έχει εκδώσει 1.500 ηλεκτρονικές ταυτότητες ακινήτων και έχει πραγματοποιήσει 44.000 εκτιμητικές εργασίες.

Πώς θα σωθεί η πρώτη κατοικία

Σάρκα και οστά παίρνει το project «σώστε την πρώτη κατοικία», καθώς μέσα στον μήνα η Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους θα καλέσει τους τέσσερις προεπιλεγέντες επενδυτές, τις Bain Capital Credit, Christofferson Robb & co LLC, Fortress Credit Corp.

και ΚΑΙCΑΝ Ελλάς να καταθέσουν τις δεσμευτικές τους προσφορές.

Με την επιλογή του επενδυτή –και με τα 100 εκατ. ευρώ που εισφέρουν οι τράπεζες – η σύμβαση θα πρέπει να κυρωθεί και από την Βουλή και η λειτουργία του Φορέα αναμένεται να ξεκινήσει μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2026. Τα 100 εκατ. ευρώ των τραπεζών ήταν η καθοριστική κίνηση και η μαγιά κεφαλαίων για να τρέξουν» οι διαδικασίες του Φορέα.

Σύμφωνα με πληροφορίες ο επενδυτής που θα επιλεγεί θα εισφέρει ανάλογο ποσό. Και στη συνέχεια, επενδυτής και τράπεζες, θα αποφασίσουν αν τα 100 εκατομμύρια θα είναι είτε εξ ολοκλήρου μετοχικό κεφάλαιο, είτε κατά ένα μέρος δανεισμός. Όπως είναι γνωστό ο Φορέας θα αγοράζει τις κατοικίες –με έκπτωση 30% επί της εμπορικής αξίας– εκείνων των δανειοληπτών που βρίσκονται αντιμέτωποι με αναγκαστική εκτέλεση ή πτώχευση και θα τους επαναμισθώνει το σπίτι τους για διάστημα έως 12 χρόνια.

Με την προϋπόθεση ότι ο οφειλέτης είναι συνεπής στην καταβολή του ενοικίου αυτά τα 12 χρόνια, και εφόσον έχει ανακάμψει οικονομικά, τότε θα μπορεί να επαναγοράσει το σπίτι του, με τμήμα στο 70% της εμπορικής αξίας.

Το δικαίωμα αυτό το κάνει αν καθυστερήσει την καταβολή του ενοικίου

για διάστημα μεγαλύτερο των 3 μηνών.

Εξωδικαστικός

Νέο ιστορικό ρεκόρ σημείωσαν τον Νοέμβριο οι ρυθμίσεις μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού, καθώς ολοκληρώθηκαν 2.450 ρυθμίσεις, με συνολικό ύψος ρυθμιζόμενων οφειλών που προσεγγίζει τα 600 εκατ. ευρώ. Να σημειωθεί ότι από την έναρξη του Εξωδικαστικού έχουν ρυθμιστεί 15,26 δισ. ευρώ «κόκκινες» οφειλές –συνολικά έγιναν 48.414 ρυθμίσεις, και διαγράφηκαν ποσά ύψους 4,88 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποιήθηκαν, στα 315.250 ευρώ ανέρχεται το μέσο ύψος οφειλής που ρυθμίστηκε μέσω εξωδικαστικού.

Εκτός Εξωδικαστικού μηχανισμού, μέσω διμερών ρυθμίσεων δανείων οι τέσσερις μεγαλύτεροι servicers (Ceraf, DoValue, Intrum, Qquant) προχώρησαν τον Οκτώβριο σε ρυθμίσεις συνολικού ύψους 355 εκατ. ευρώ, οι οποίες αντιστοιχούν σε 5.300 οφειλέτες. Το 47% των ρυθμίσεων αφορά οφειλές στεγαστικών δανείων. Σημειώνεται ότι από 79,7 δισ. ευρώ δανείων που βρίσκονται στους servicers οι τέσσερις μεγάλοι του κλάδου κατέχουν σχεδόν το 90%.

Το μέσο «κούρεμα» οφειλής διαμορφώνεται στο 14% για οφειλές προς το Δημόσιο, στο 13% για τα στεγαστικά, στο 30% για τα επιχειρηματικά και στο

34% για τα στεγαστικά δάνεια. Η μέση διάρκεια αποπληρωμής είναι μέχρι 25 χρόνια για τα στεγαστικά δάνεια, 19 έτη για τα επιχειρηματικά, 14 χρόνια για τα καταναλωτικά και 16 χρόνια για τις οφειλές προς το δημόσιο. Κατά τα άλλα, στην αναβάθμιση των στόχων πιστωτικής επέκτασης προχώρησαν οι τέσσερις συστημικές τράπεζες, καθώς έχουν αφήσει πίσω τον αρχικό τους στόχο για 11 δισ. ευρώ νέα δάνεια στο σύνολο του έτους και εκτιμούν πως το 2025 η καθαρή αύξηση των δανείων θα προσεγγίσει τα 14 δισ. ευρώ. Μάλιστα οι CEOs των τραπεζών κατά την παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων 9μήνου στους διεθνείς αναλυτές, αναφέρθηκαν εκτός από τις επιχειρηματικές κορηγήσεις και στην δυναμική της λιανικής και στην αύξηση της ζήτησης για στεγαστικά δάνεια, παρότι οι τιμές των ακινήτων ακολουθούν ανοδική πορεία. Οι τραπεζίτες έχουν ήδη καταστρώσει τα νέα business plans της περιόδου 2026-2029, τα οποία θα τα ανακοινώσουν με την δημοσίευση των ετήσιων οικονομικών αποτελεσμάτων τους στις αρχές του 2026. Ωστόσο μία πρόγνωση των νέων στόχων τους έδωσαν στα δύο μεγάλα road shows που διοργανώθηκαν στο Λονδίνο, και συγκεκριμένα της JP Morgan την Παρασκευή 21 Νοεμβρίου και της Morgan Stanley στις 1 και 2 Δεκεμβρίου.

BUSINESSES IN ENERGY

businessesenergy.gr

ΑΔΜΗΕ

Η Morgan Stanley, η BlackRock και το αίνιγμα της αύξησης κεφαλαίου

Του **ΣΤ. Κ. ΧΑΡΙΤΟΥ**

Αύξηση κεφαλαίου με παραίτηση του δικαιώματος του Δημοσίου, όπως στην περίπτωση της ΔΕΗ, delisting της ΑΔΜΗΕ Συμμετοχών και επανείσοδος στο Χ.Α. της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. ή έκδοση γενναίου ομολογιακού είναι τα τρία επικρατέστερα σενάρια για το μέλλον του Διαχειριστή και τη χρηματοδότηση των μεγάλων επενδύσεων που τρέχει. Νεότερες πληροφορίες που φτάνουν στο «Β.Ε.» αναφέρουν, δε, ότι απόφαση για το μέλλον της αύξησης κεφαλαίου στην ΑΔΜΗΕ Συμμετοχών θα ληφθεί σε κυβερνητικό επίπεδο το αργότερο εντός του α' 3μήνου του 2026. Τα σενάρια για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του ΑΔΜΗΕ καθημερινά φουντώνουν, καθώς νέες φήμες κυκλοφόρησαν και συνδέουν την εταιρεία, ή μάλλον την κρατική ΑΔΜΗΕ Συμμετοχών, που ελέγχει το 51% του ΑΔΜΗΕ, να έχει ήδη προσεγγίσει τη Morgan Stanley ως σύμβουλο για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Με τη διαφορά ότι στις αρχές του μήνα η Morgan Stanley ήταν διοργανωτής του ετήσιου roadshow του Χ.Α. που πραγματοποιεί στο Λονδίνο

κάθε χρόνο, δημιουργώντας σύγχυση στην αγορά για τον ρόλο της επενδυτικής τράπεζας, χωρίς όμως να αποκλείεται να πάρει τη «δουλειά» του αναδόχου στο εγγύς μέλλον. Παρότι μέχρι σήμερα ούτε η κυβέρνηση ούτε η διοίκηση της εταιρείας έχουν διευκρινίσει τι ακριβώς και πώς θέλουν να το πράξουν, κρατώντας σε αγωνία τους επενδυτές, καθώς η μετοχή έχει διευρύνει την απόστασή της από τα ιστορικά υψηλά των 3,55 ευρώ (3,56 22/8), αφού έφτασε έως τα 2,76 στις 10 Δεκεμβρίου, η επίσημη εξήγηση είναι η εύρεση των απαραίτητων πόρων για να υλοποιήσει ο ΑΔΜΗΕ το επενδυτικό του πρόγραμμα, ένα ποσό της τάξης του 1-1,3 δισ. ευρώ, που χρειάζεται ως κεφαλαιακή ενίσχυση για να καλύψει την ίδια συμμετοχή (equity). Πληροφορίες μάλιστα αναφέρουν ότι ο Διαχειριστής έχει ήδη βολιδοσκοπήσει τράπεζες για δανειακά κεφάλαια, που θα στηρίξουν σε βάθος χρόνου το σύνολο του αναπτυξιακού προγράμματος, της τάξης περίπου των 6,5-7,5 δισ. ευρώ σε οριζόντια δεκαετία. Από τις πρόσφατες αναφορές τόσο του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη όσο και του υπουργού Περιβάλλοντος - Ενέργειας Σταύρου Παπασταύρου προκύπτει ότι ήδη είναι ανοικτή η συζήτηση με τρίτες εταιρείες -μάλλον funds- που θα ήθελαν να συμμετάσχουν στο εγχείρημα, με την προϋ-

πόθεση ότι η καταστατική μειοψηφία θα παραμείνει στον έλεγχο του Δημοσίου. Μιλώντας την Τετάρτη 10 Δεκεμβρίου στη Βουλή και απαντώντας σε σχετική αναφορά του βουλευτή του ΠΑΣΟΚ Φραγκίσκου Παρασύρη, ο κ. Παπασταύρου υπογράμμισε ότι η κυβέρνηση και το ΥΠΕΝ εξετάζουν την είσοδο επιπλέον ιδιωτών (πέραν της κινεζικής State Grid) στον Διαχειριστή, ξεκαθαρίζοντας ωστόσο ότι δεν πρόκειται να παραχωρηθεί το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών. Όπως τόνισε χαρακτηριστικά: «Δεν υπάρχει σε κανέναν σχεδιασμό της κυβέρνησης να δοθεί σε ιδιώτη το 51% του ΑΔΜΗΕ. Είναι μια κρίσιμη εθνική υποδομή. Υπάρχει ιδιώτης που συμμετέχει αυτή τη στιγμή στον Ανεξάρτητο Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας. Μπορούμε να συζητήσουμε πιθανές συμμετοχές ιδιωτών, αλλά η πλειοψηφία σε ιδιώτη δεν υπάρχει στον σχεδιασμό».

Η αναφορά του υπουργού ΠΕΝ έρχεται λίγες εβδομάδες μετά τη δήλωση του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στο Bloomberg από τη Σιγκαπούρη (24 Νοεμβρίου), όπου είχε επισημάνει ότι ο ΑΔΜΗΕ «πιθανώς θα χρειαστεί κάποια στιγμή αύξηση κεφαλαίου», διευκρινίζοντας παράλληλα ότι το Δημόσιο πρέπει να διατηρήσει τον έλεγχο, αλλά η κυβέρνηση είναι ανοικτή σε ενίσχυση της συμμετοχής ξένων επενδυτών ως μετόχων μειοψηφίας.

Μ. Μανουσάκης

Την ανάγκη κεφαλαιακής ενίσχυσης του Διαχειριστή είχε επισημάνει στις αρχές Νοεμβρίου και ο διευθύνων σύμβουλος του ΑΔΜΗΕ Μάνος Μανουσάκης, τονίζοντας ότι απαιτούνται επιπλέον πόροι για τα μεγάλα έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη. Όπως σημείωσε, από το 2017 -οπότε και συστάθηκε ο ΑΔΜΗΕ στην παρούσα μορφή του- δεν έχουν εισφερθεί νέα κεφάλαια.

«Είμαστε σε στενή συνεργασία με το υπουργείο Ενέργειας για να εξευρεθούν τα επιπλέον κεφάλαια. Η Πολιτεία θα μεριμνήσει για να έχει ο ΑΔΜΗΕ την κεφαλαιακή επάρκεια που απαιτείται για να πετύχει τους στόχους του, που είναι και εθνικοί. Είναι ένα τυπικό και τεχνικό θέμα και θα λυθεί» είχε δηλώσει ο κ. Μανουσάκης στο 6ο OT Forum, προσθέτοντας: «Χρειάζεται ΑΜΚ. Ο τρόπος που θα γίνει δεν είναι δουλειά του management, είναι δουλειά των μετόχων να λάβουν τις αποφάσεις. Το 51% ανήκει στο Δημόσιο. Σύντομα θα ληφθούν οι αποφάσεις, καθώς η ανάγκη είναι πολύ μεγάλη».

Μοντέλο ΔΕΗ

■ Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι το Δημόσιο μέσω της ΑΔΜΗΕ Συμμετοχών, που ελέγχει σήμερα το 51% του ΑΔΜΗΕ, θα μπορούσε να διαθέσει μέσω της ΑΜΚ σε ιδιώτες ως το 17 % των μετοχών της εταιρείας, διατηρώντας το 34%, ένα μοντέλο ανάλογο με αυτό της ΔΕΗ. Σε αυτήν την περίπτωση, η συμμετοχή του Δημοσίου στην ΑΜΚ θα περιοριζόταν στο 34% της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, προκειμένου ο/οι ιδιώτης/ες να καλύψουν το υπόλοιπο.

Το μεγάλο ερώτημα, στο εν λόγω σενάριο, είναι τι θα πράξουν οι Κινέζοι της State Grid, που σήμερα κατέχουν το 24% του ΑΔΜΗΕ με δικαιώματα στρατηγικού εταίρου. Σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, οι Κινέζοι δεν φαίνονται διατεθειμένοι ούτε να θέσουν εμπόδια στις προθέσεις της κυβέρνησης αλλά ούτε και να χάσουν το μερίδιό τους, πράγμα που σημαίνει ότι, με τα σημερινά δεδομένα τουλάχιστον, θα συμμετείχαν στην ΑΜΚ στο ποσοστό που τους αναλογεί.

Στο σημείο αυτό όμως το εγχείρημα δυσκολεύει ακόμα περισσότερο, δεδομένης της πίεσης που φαίνεται να ασκούν η Ουάσινγκτον και οι Βρυξέλλες για τον περιορισμό της κινεζικής επιρροής. Αν το μερίδιο της State Grid παραμείνει στο 24% μετά την ΑΜΚ, τότε επί της ουσίας δεν αλλάζει τίποτα στην εταιρεία, καθώς η απόκτηση ακόμα και του 17% από ένα μεγάλο ξένο fund όπως π.χ. του αμερικανικού Black Rock, του οποίου το όνομα έχει παίξει πολύ το τελευταίο χρονικό διάστημα- δεν του προσδίδει επιπλέον δικαιώματα, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να βρεθεί και το κλειδί της αρμονικής συνύπαρξης μεταξύ του Δημοσίου, ενός π.χ. αμερικανικού fund και των Κινέζων της State Grid.

Τέλος, αναλυτές επισημαίνουν και μία επιπλέον δυσκολία στην αναζήτησή του τρίτου ή των τρίτων εταίρων στον ΑΔΜΗΕ, που δεν είναι άλλη από την ίδια τη φύση της εταιρείας, της οποίας τα βασικά έσοδα είναι ρυθμιζόμενα και η μετοχή της δεν είναι τόσο εμπο-

ρεύσιμη. Σε αυτές της κατηγορίες εταιρειών συνήθως επενδύουν fund υποδομών με πιο μακροπρόθεσμο χαρακτήρα, που αναζητούν μία σχετικά προβλεπόμενη απόδοση. Από την άλλη, τον ρόλο της παίζει και η αναγνωρισιμότητα της εταιρείας από τους ξένους επενδυτές, κάτι που σπεύδει να αλλάξει ο πρόεδρος και CEO της Holding κ. Γιάννης Καραμπέλας.

Μέχρι, πάντως να ξεκαθαρίσει η κυβέρνηση τις προθέσεις της, καθώς έχει κυκλοφορήσει και η φήμη ότι συζητείται η ΑΜΚ να γίνει απευθείας στον ΑΔΜΗΕ, τα σενάρια θα είναι πολλά. Ένα άλλο, θέλει το delisting από το Χ.Α. της ΑΔΜΗΕ Συμμετοχών και την είσοδο στο Χρηματιστήριο της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. Ένα ακόμα, δε, θέλει τη Holding να προβαίνει στην έκδοση γενναίου ομολογιακού δανείου για να χρηματοδοτήσει την Α.Ε., κάτι όμως που θα επιβάρυνε υπέρμετρα την κρατική εταιρεία. Σε κάθε περίπτωση η αγορά τελεί εν αναμονή.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Έρχονται τα υβριδικά τιμολόγια!

Συνδυασμός σταθερού και κυμαινόμενου, με τη χρέωση να μην εξαρτάται από τις τιμές χονδρικής

Της **ΜΑΝΤΑΛΕΝΑΣ ΠΙΟΥ**

Ο νέος χρόνος φιλοδοξεί να βρει την αγορά ηλεκτρισμού με νέα τιμολογιακά προϊόντα, σε μια προσπάθεια ενίσχυσης της μετακίνησης των καταναλωτών από προμηθευτή σε προμηθευτή με τη διάθεση πιο εξειδικευμένων τιμολογίων, ικανών να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των πελατών.

Με αρκετή καθυστέρηση, σε σχέση με όσα έχουν προαναγγελθεί, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΑΕΥ) διανύει πια το «τελευταίο μίλι» για να παρουσιάσει το νέο υβριδικό τιμολόγιο, έναν συνδυασμό σταθερού και κυμαινόμενου, με τη χρέωση ανά κιλοβατώρα να μην εξαρτάται άμεσα από τις τιμές στη χονδρική αγορά. Βέβαια, τέτοια προϊόντα ήδη κυκλοφορούν στην αγορά, ωστόσο ακόμα δεν έχουν τυποποιηθεί και κατηγοριοποιηθεί χρωματικά, ώστε να ξέρουν οι καταναλωτές τι ακριβώς αγοράζουν και να μπο-

ρούν να το συγκρίνουν με τα άλλα προϊόντα που διαθέτουν οι προμηθευτές. Πάντως, αυτό που έχει καταγραφεί ως τάση στην αγορά από την αρχή του 2025 ως τώρα είναι μία σαφής στροφή στα μπλε σταθερά τιμολόγια ρεύματος, καθώς οι καταναλωτές φαίνεται να έχουν κουραστεί από τα συνεχή οκαμπανεβάσματα των κυμαινόμενων τιμολογίων και την προσπάθεια να προεξοφλήσουν πού θα πάνε οι τιμές τον επόμενο μήνα. Έτσι, ο αριθμός των πράσινων κυμαινόμενων τιμολογίων συνεχώς μειώνεται,

χωρίς αυτό πάντως να σημαίνει ότι έχουν χάσει την πρωτοκαθεδρία στην αγορά.

Αποκάλυψη

Τα νούμερα είναι αποκαλυπτικά: Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΡΑΑΕΥ, τον Αύγουστο του 2025 οι καταναλωτές που παρέμειναν στο πράσινο τιμολόγιο ήταν 3.681.818, έναντι 4.1409.451 στις αρχές του 2025. Αντίστοιχα, τον Αύγουστο το μπλε τιμολόγιο είχαν επιλέξει 1.381.030 καταναλωτές από 867.161 τον Ιανουάριο του 2025, ενώ κίτρινο κυμαινόμενο τιμολόγιο είχαν επιλέξει τον Αύγουστο 839.950 καταναλωτές.

Όσον αφορά το νέο προϊόν, που πρόκειται να σηματοδοτηθεί με κόκκινο χρώμα ή, για να ακριβολογούμε, με κάποια απόχρωση του κόκκινου -το τελικό χρώμα δεν έχει αποφασιστεί ακόμα-, η καινοτομία του συνίσταται στο ότι πρόκειται για τιμολόγια με σταθερή τιμή ανά μπάντα κατανάλωσης. Μόλις ο καταναλωτής ξεπερνά τη ζώνη κατανάλωσης που έχει προσδιορίσει αρχικώς, τότε η τιμή της κιλοβατώρας θα ανεβαίνει. Προϊόντα που προσιδιάζουν στην κατηγορία αυτή έχουν ήδη παρουσιάσει τόσο η Protergia (του ομίλου της Metlen με το Picaso), όσο και η ΔΕΗ, όπως και η Eperwave (πρώην Elpedison). Το κοινό τους χαρακτηριστικό είναι ότι για μία δεδομένη ποσότητα κιλοβατώρας προσφέρουν μία σταθερή τιμή, η οποία ανεβαίνει όταν ο καταναλωτής ξεπερνά την μπάντα κατανάλωσης που έχει συμφωνήσει ανά μήνα, περνώντας συνήθως στην ακριβότερη τιμή της επόμενης ή και της μεθεπόμενης μπάντας, ανάλογα με την υπέρβαση που έχει κάνει. Στο τέλος μίας χρονικής περιόδου που έχει προσυμφωνηθεί με τον πελάτη, συνήθως δώδεκα ή έξι μήνες, γίνεται η εκκαθάριση με βάση την κατανάλωση και τότε καλείται να πληρώσει τη διαφορά, αν υπάρχει.

Νέα κατηγορία

Η νέα αυτή κατηγορία τιμολογίων επιχειρεί να δώσει αφενός περισσότερες επιλογές στους καταναλωτές ανάλογα με το προφίλ τους και αφετέρου τη δυνατότητα να ελέγχουν καλύτερα την κατανάλωσή τους.

Η νομική κάλυψη, όπως και η χρωματική σήμανση των υβριδικών τιμολογίων, απασχολεί εδώ και μήνες τη ΡΑΑΕΥ, η οποία έχει διεξάγει δύο δημόσιες διαβουλεύσεις για το θέμα αυτό. Τελευταίες πληροφορίες, πάντως, αναφέρουν ότι η νομική υπηρεσία της Ρυθμιστικής Αρχής θα είναι έτοιμη περί τα μέσα Δεκεμβρίου, οπότε οι προμηθευτές από τον Ιανουάριο θα πρέπει να κατηγοριοποιήσουν τα προϊόντα τους με βάση τον νέο χρωματικό κώδικα. Στόχος της ΡΑΑΕΥ είναι το κείμενο που θα εγκριθεί να είναι «δεμένο» νομικά ώστε να μην υπάρχουν ενστάσεις από τις εταιρίες, οι οποίες επιθυμούν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ελευθερία επιλογών και ευελιξία για τη διαμόρφωση των προϊόντων τους.

Τι δίχασε την αγορά

Ας μην ξεχνάμε, άλλωστε, ότι ένα από τα σημεία που δίχασε την αγορά όσον αφορά το νέο προϊόν ήταν το χρώμα. Οι περισσότεροι πάροχοι εξέφρασαν έντονες αντιρρήσεις στην επιλογή του κόκκινου, άλλοι θεωρώντας ότι είναι επιθετικό και αποτρεπτικό για τους καταναλωτές και άλλοι πιστεύοντας ότι θυμίζει τους λεγόμενους «κόκκινους λογαριασμούς», δηλαδή ληξιπρόθεσμες οφειλές ρεύματος. Παρότι η χρωματική σήμανση του νέου τιμολογίου έχει αποτελέσει κεντρικό σημείο αντιπαράθεσης στις διαβουλεύσεις, η ΡΑΑΕΥ δεν έχει καταλήξει ακόμα, τείνοντας προς το παρόν σε κάποια απόχρωση του κόκκινου. Όμως είναι άγνωστο πώς η αγορά θα υποδεχθεί αυτή την απόχρωση, αν τελικώς θα είναι αποδεκτή ή θα ξαναρχίσουν άτυπες συζητήσεις μέχρι να βρεθεί ο

κοινός τόπος. Επίσημη διαβούλευση, πάντως, για το χρώμα δεν αναμένεται να ακολουθήσει.

Το λανσάρισμα του νέου τιμολογίου συμπίπτει θεωρητικά με τη λήξη ισχύος του πράσινου τιμολογίου. Και λέμε θεωρητικά, επειδή ακόμα δεν έχει γίνει γνωστό αν το πράσινο τιμολόγιο, που κανονικά λήγει στο τέλος του 2025, θα παραταθεί ή όχι. Υπενθυμίζεται ότι το εν λόγω τιμολόγιο τέθηκε σε ισχύ την 1/1/2024, για περίοδο ενός έτους, με απόφαση του τότε υπουργού Περιβάλλοντος - Ενέργειας, προκειμένου να υπάρξει ομαλή προσαρμογή των καταναλωτών στο απελευθερωμένο περιβάλλον της αγοράς ηλεκτρισμού, μετά τα έκτακτα μέτρα που ίσχυσαν την περίοδο της ενεργειακής κρίσης. Έτσι, όσοι καταναλωτές εκείνη την εποχή δεν είχαν επιλέξει κάποιο από τα άλλα προϊόντα της αγοράς μετέπεσαν στο πράσινο τιμολόγιο, το οποίο υποχρεωτικά διαθέτουν όλοι οι προμηθευτές. Η ισχύς του παρατάθηκε για 1 έτος, ως το τέλος του 2025, αλλά μέχρι σήμερα, όπως φαίνεται και από τα νούμερα που προαναφέρθηκαν, η μεγάλη πλειονότητα των καταναλωτών παραμένει στο πράσινο τιμολόγιο, με τη ΔΕΗ να κατέχει τη μερίδα του λέοντος στην κατηγορία αυτή. Δεδομένου ότι είναι πολύ δύσκολο περίπου 3,7 εκατομμύρια καταναλωτές να υποχρεωθούν τώρα και σε διάστημα ενός μηνός να αναζητήσουν άλλο τιμολόγιο ή/και πάροχο, αρκετοί υποστηρίζουν ότι το υπουργείο Περιβάλλοντος - Ενέργειας θα αποφασίσει τελικά την παράταση της ισχύος του για έναν ακόμα χρόνο.

ΚΑΘΕΤΟΣ ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ

Και μεταφορά υδρογόνου από την Αλεξανδρούπολη

Ενεργειακό hub η Ελλάδα με στήριξη από ΗΠΑ

Της **ΜΑΝΤΑΛΕΝΑΣ ΠΙΟΥ**

Σε μία από τις πιο κρίσιμες υποδομές για τη μεταφορά φυσικού αερίου στη ΝΑ Ευρώπη και την Ουκρανία εξελίσσεται ο «Κάθετος Διάδρομος», ο οποίος, με τη στήριξη των ΗΠΑ, αναδεικνύει την Ελλάδα σε hub για τη διαμετακόμιση αμερικανικού υγροποιημένου αερίου (LNG) στα Βαλκάνια ως και την ανατολική Ευρώπη.

Η νοτιοανατολική και η ανατολική Ευρώπη είναι άλλωστε οι περιοχές με τη μεγαλύτερη εξάρτηση από το ρωσικό αέριο, για το οποίο η στρόφιγγα κλείνει μετά την απόφαση της Ε.Ε. να απαγορεύσει τις εισαγωγές αερίου από τη Ρωσία ως το τέλος του 2027.

Στο πλαίσιο αυτό ο «Κάθετος Διάδρομος», που ξεκινά από την Ελλάδα μέσω του ελληνοβουλγαρικού αγωγού (IGB) και φτάνει ως την Ουκρανία, με αγωγικές διασυνδέσεις των δικτύων της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας και της Μολδαβίας, καθώς και δυνατότητα σύνδεσης και με την Ουγγαρία, αποκτά ξεχωριστή σημασία για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού όλης της περιοχής. Πρόκειται για μία υποδομή που διαφοροποιεί τις πηγές και οδεύσεις προμήθειας αερίου, μειώνει άμεσα την εξάρτηση από το ρωσικής προέλευσης καύσιμο και στην προοπτική του επιτρέπει τη μεταφορά πράσινων αερίων και υδρογόνου, καθώς αναπτύσσεται με προδιαγραφές ετοιμότητας μεταφοράς υδρογόνου (hydrogen ready). Το έντονο αμερικανικό ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε στο μεγάλο ενεργειακό συνέδριο P-TEC, που έγινε τον Νοέμβριο στην Αθήνα, υπογραμμίζει την ε-

πιδίωξη της Ουάσιγκτον να τροφοδοτήσει με αμερικανικό υγροποιημένο αέριο (LNG) την περιοχή. Ο τερματικός σταθμός LNG του ΔΕΣΦΑ στη Ρεβυθούσα και ο νέος πλωτός σταθμός αποθήκευσης -επαναεριοποίησης LNG στην Αλεξανδρούπολη (FSRU) αποτελούν σήμερα τα δύο βασικά σημεία εισόδου του αμερικανικού αερίου στον Κάθετο Διάδρομο. Σύντομα σχεδιάζεται και η μεταφορά αερίου από το Αζερμπαϊτζάν μέσω του σημείου σύνδεσης επί ελληνικού εδάφους του IGB με τον αγωγό TAP, που ξεκινά από τα ελληνοτουρκικά σύνορα στους Κήπους και καταλήγει στην Ιταλία, μέσω Αλβανίας.

Νέες συμφωνίες

Ήδη νέες εμπορικές συμφωνίες μεταξύ

αμερικανικών και ελληνικών εταιρειών για την εξαγωγή LNG μέσω της Ελλάδας στην Ουκρανία έχουν αρχίσει να συζητούνται, μετά την υπογραφή στο P-TEC της συμφωνίας μεταξύ Atlantic SEE, εταιρεία στην οποία μετέχουν η AKTOR με 51% και η ΔΕΠΑ Εμπορίας με 49%, και της αμερικανικής Venture Global για τη μακροπρόθεσμη προμήθεια αερίου (20 χρόνια) αρχής γενομένης το 2030, με στόχο τη μεταφορά στην Ουκρανία. Παράλληλα, κατά την επίσκεψη του προέδρου της Ουκρανίας Βολοντίμιρ Ζελένσκι στη χώρα μας υπογράφηκε συμφωνία με τη ΔΕΠΑ Εμπορίας για την προμήθεια της εμπολέμης χώρας με αέριο υπό την ομπρέλα της Atlantic SEE. Όλα δείχνουν όμως ότι οι συμφωνίες δεν σταματούν εδώ.

Μάλιστα, στο προσκήνιο έχουν επανέλθει διάφορα σχέδια για την ανάπτυξη και νέων FSRU στη χώρα μας, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της ευρύτερης περιοχής. Η HelleniQ Energy, μετά την απόκτηση του 100% της εταιρείας προμήθειας ηλεκτρισμού και αερίου Elpedison, στην οποία αρχικώς κατείχε το 50%, και της μετονομασίας της σε enerwave, φαίνεται πως ξαναβάζει μπρος τη δημιουργία FSRU στον κόλπο της Θεσσαλονίκης, ένα πρότζεκτ που είχε μείνει πίσω όσο παρέμενε ανοικτό το θέμα της εξαγοράς του 50% της Elpedison από την ιταλική Edison. Σε φάση επαναπροώθησης δείχνει να βρίσκεται και το σχέδιο της Motor Oil για τη δημιουργία του FSRU «Διώρυγα GAS» στο λιμάνι των Αγίων Θεοδώρων στην Κόρινθο, όπου βρίσκονται οι διυλιστηριακές εγκαταστάσεις του ομίλου. Στο pipeline υπάρχει ένα ακόμα FSRU, το «ΑΡΓΩ» στον Παγασητικό, που σχεδιάζει η εταιρεία Mediterranean Gas, η οποία πλέον ανήκει στην Goldenport Marine (Cyprus) Limited, της οικογένειας Δράγνη, με πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο τον Βασίλη Πετκίδη.

Προβλήματα

Όστόσο, υπάρχουν ακόμα αρκετά προ-

βλήματα που πρέπει να ξεπεραστούν για την απρόσκοπτη ροή του αερίου από την Ελλάδα στην Ουκρανία. Όπως δήλωσε πρόσφατα, σε συνέδριο στην Αθήνα, ο Josh Huck, Deputy Chief of Mission της αμερικανικής πρεσβείας στη χώρα μας, για να επιτευχθεί η αύξηση των εξαγωγών αερίου στην Ουκρανία πρέπει να τεθούν τρεις προτεραιότητες: Η ενίσχυση των υποδομών, η εναρμόνιση του ρυθμιστικού πλαισίου και η υπογραφή νέων εμπορικών συμφωνιών για την αγορά αμερικανικού υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου στο πρότυπο της συμφωνίας που υπέγραψε πρόσφατα η Atlantic - SEE LNG TRADE με τη Venture Global για εισαγωγή και επανεξαγωγή φυσικού αερίου προς χώρες της περιοχής.

Προς το παρόν, πάντως, ο «Κάθετος Διάδρομος» αντιμετωπίζει πρόβλημα συμφόρησης σε ορισμένα σημεία, που δυσκολεύει τις ροές. Στο πλαίσιο αυτό οι Διαχειριστές των Συστημάτων φυσικού αερίου της Ελλάδας, της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας, της Μολδαβίας και της Ουκρανίας αναζητούν τρόπους να παρακάμψουν το σημείο συμφόρησης στο δίκτυο της Βουλγαρίας, ένα πρόβλημα που θεωρείται ότι δεν θα υπάρχει την επόμενη σεζόν αερίου, αφού η Βουλγαρία πραγματοποιεί ήδη έργα για την αύξηση της δυναμικότητας μεταφοράς του δικτύου της.

Παράλληλα οι διαχειριστές των συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου της περιοχής ζητούν από τις Ρυθμιστικές Αρχές των χωρών τους να αυξηθεί η δυνατότητα τροφοδοσίας της Ουκρανίας με φυσικό αέριο μέσω Ελλάδας, με σημεία εκκίνησης τη Ρεβυθούσα, το FSRU της Αλεξανδρούπολης και τον αγωγό TAP που μεταφέρει αζέρικο αέριο. Για να επιτευχθεί αυτό, πέρα από τις ποσότητες και την επίλυση των προβλημάτων συμφόρησης, θα πρέπει να αυξηθούν οι δεσμεύσεις δυναμικότητας για τη διακίνηση αερίου στον Κάθετο Διάδρομο, μέσω των δημοπρασιών που διενεργεί κάθε μήνα ο ΔΕΣΦΑ σε συνεργασία με τους άλλους Διαχειριστές. Πρόκειται για το λεγόμενο προϊόν Route 1 και τα καινούργια που έρχονται να προστεθούν, τα Route 2 και 3. Το Route 1 αφορά δέσμευση χωρητικότητας για

αέριο προερχόμενο από τη Ρεβυθούσα και τα άλλα δύο προϊόντα για αέριο από το FSRU Αλεξανδρούπολης και τον αγωγό TAP, αντίστοιχα.

Ας σημειωθεί ότι το πρώτο προϊόν της κατηγορίας αυτής που διατέθηκε στην αγορά, το Route 1, αντιμετώπισε αρκετά προβλήματα στην αρχή, κυρίως λόγω των υψηλών τελών μεταφοράς. Τελικώς, όλοι οι Διαχειριστές συμφώνησαν στην προσφορά σημαντικών εκπτώσεων στα τέλη χρήσης δικτύου προκειμένου να καταστήσουν ελκυστικό τον Κάθετο Διάδρομο. Ο ΔΕΣΦΑ και η Bulgartrans gaz έκαναν έκπτωση στα τέλη χρήσης δικτύου 25%, η ρουμανική Transgaz και η μολδαβική Vestmoltrans gaz 50% και ο Διαχειριστής της Ουκρανίας, καθώς και ο ICGB (διαχειριστής του ελληνοβουλγαρικού αγωγού) έδωσαν έκπτωση 45%. Έτσι, στην τελευταία δημοπρασία που πραγματοποιήθηκε στο τέλος Νοεμβρίου για παραδόσεις αερίου τον Δεκέμβριο, το αγοραστικό ενδιαφέρον αυξήθηκε σημαντικά, σε σχέση με τις προηγούμενες αντίστοιχες δημοπρασίες που είχαν θεωρηθεί μάλλον αποτυχημένες.

Στόχος του ΔΕΣΦΑ και των άλλων Διαχειριστών είναι οι πρώτες δημοπρασίες για τα προϊόντα Route 2 και 3 να γίνουν στο τέλος Δεκεμβρίου, παράλληλα με τη δημοπρασία για το Route 1, ώστε να γίνουν παραδόσεις αερίου στην Ουκρανία τον Ιανουάριο, όταν οι ανάγκες για αέριο θα είναι αυξημένες λόγω των καιρικών συνθηκών.

Για τη χειμερινή σεζόν 2025/26 η Ουκρανία εκτιμάται ότι θα χρειαστεί να εισαγάγει περί τα 4,4 ως 6,3 δισ. κυβικά μέτρα (bcm) αερίου, εξαιτίας των μαζικών ρωσικών επιθέσεων στις υποδομές της, που κατέστρεψαν μεγάλο μέρος της ουκρανικής παραγωγής αερίου και εξανέμισαν τα αποθέματα. Υπολογίζεται ότι οι ρωσικές επιθέσεις έχουν μειώσει το παραγωγικό δυναμικό αερίου της Ουκρανίας στο 50%.

Το σχέδιο του Κιέβου για αποθέματα της τάξης 13 bcm αντιμετωπίζει πολλές δυσκολίες ακόμα και για τη χρηματοδότηση των κρίσιμων αυτών εισαγωγών. Προς το παρόν, η χρηματοδότηση σπνρίζεται στη διεθνή βοήθεια κυρίως από την Ε.Ε. και τις ΗΠΑ

ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ CO₂

Ποιοι όμιλοι επενδύουν 4 δισ. ευρώ και γιατί

Της **ΜΑΝΤΑΛΕΝΑΣ ΠΙΟΥ**

Επενδύσεις της τάξης των 4 δισ. ευρώ δρομολογούνται στη χώρα μας σε έργα δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CCS), μίας νέας υπό ανάπτυξη αγοράς, που η Ευρώπη αποδέχθηκε έπειτα από αρκετές παλινδρομήσεις και κάτω από την πίεση των αδιεξόδων που δημιουργούσε η πολιτική της αμιγούς και γρήγορης πράσινης μετάβασης.

Μέσα στον Δεκέμβριο ψηφίστηκε από την ελληνική Βουλή το νομοσχέδιο για τη δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (CCS) και πλέον αναμένονται οι κώδικες και μία σειρά από άλλους ρυθμιστικούς κανόνες για να ολοκληρωθεί το θεσμικό πλαίσιο. Ανοίγει πάντως ο δρόμος για την έγκριση της χρηματοδότησης από ευρωπαϊκά και εθνικά κονδύλια των επενδύσεων που σχεδιάζονται.

Οι μονάδες CCS απευθύνονται στην απανθρακοποίηση της βαριάς βιομηχανίας, δεσμεύοντας το διοξείδιο του άνθρακα που εκπέμπεται κατά τη διαδικασία παραγωγής από τσιμεντοβιομηχανίες, χαλυβουργίες, διυλιστήρια και μονάδες

παραγωγής ηλεκτρισμού. Συνοδεύονται δε από σύστημα μεταφοράς του CO₂ σε ειδικές μονάδες αποθήκευσης, συνήθως παλιά υποθαλάσσια κοιτάσματα υδρογονανθράκων ή άλλου τύπου υπόγειες αποθήκες.

Στην Ελλάδα, 5 είναι τα μεγάλα έργα που βρίσκονται σήμερα στο προσκήνιο: Μία μονάδα αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα, 3 εγκαταστάσεις για τη δέσμευση και αποθήκευση CO₂ σε βιομηχανίες, και ένα σύστημα μεταφοράς των ρύπων από τις βιομηχανίες σε αποθήκες CO₂, εντός και εκτός της χώρας.

Αναλυτικότερα, τα έργα αυτά είναι:

■ Η μονάδα αποθήκευσης CCS της εταιρείας EnEarth, θυγατρικής της Energean, στο εξαντλημένο κοιτάσμα του Πρίνου, προκειμένου να μετατραπεί σε υπόγεια αποθήκη διοξειδίου του άνθρακα. Το έργο θα επιχορηγηθεί με 120 εκατ. ευρώ από το Connecting Europe Facility. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, το market test για την αποθήκη του Πρίνου θα γίνει στα μέσα του 2026 και κατόπιν θα ακολουθήσουν η τελική επενδυτική απόφαση και οι γεωτρήσεις για άντληση νερού και εισπίεση διοξειδίου του άνθρακα. Η δυνατότητα αποθήκευσης ανέρχεται σε 1 εκατ. τόνους σε

πρώτη φάση και σε πλήρη ανάπτυξη στα 2,8 εκατ. τόνους.

■ **Τσιμεντοβιομηχανία Τιτάν:** Μονάδα δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα στο Καμάρι Αττικής, που θα χρηματοδοτηθεί με ευρωπαϊκά κονδύλια ύψους 234 εκατ. ευρώ. Η τελική επενδυτική απόφαση για το έργο αναμένεται στο 4ο τρίμηνο του 2026 και η λειτουργία του τοποθετείται το 1ο τρίμηνο του 2030. Υπολογίζεται ότι από τη λειτουργία της εν λόγω μονάδας μπορεί να αποφευχθεί η έκλυση στην ατμόσφαιρα 10 εκατ. τόνων αερίων του θερμοκηπίου σε μία δεκαετία.

■ **Motor Oil:** Η αντίστοιχη μονάδα στο διυλιστήριο της εταιρείας στους Αγίους Θεοδώρους θα χρηματοδοτηθεί με 127 εκατ. ευρώ και η λειτουργία της θα αποτρέψει την έκλυση 8,6 εκατ. τόνων αερίων του θερμοκηπίου σε μία δεκαετία. Η τελική επενδυτική απόφαση για το έργο αναμένεται να ληφθεί το δεύτερο τρίμηνο του 2026 και η λειτουργία του τοποθετείται το τελευταίο τρίμηνο του 2029.

■ **Τσιμεντοβιομηχανία Ηρακλής, μέλος του ομίλου Holcim:** Το έργο, στη μονάδα της εταιρείας στο Μιλάκι Ευβοίας, θα χρηματοδοτηθεί με 124,5 εκατ. ευρώ. Η τελική επενδυτική απόφαση θα ληφθεί το τέταρτο τρίμηνο του 2026 και αναμένεται να λειτουργήσει το πρώτο τρίμηνο του 2030, αποτρέποντας την έκλυση 7 εκατ. τόνων αερίων του θερμοκηπίου σε μία δεκαετία.

■ **ApolloCO2:** Πρόκειται για έργο του ΔΕΣΦΑ σε συνεργασία με την εταιρεία Ecolog, του εφοπλιστή Ππτ Λιβανού, για την κατασκευή δικτύου αγωγού που θα μεταφέρει το CO2 από τις βιομηχανικές μονάδες σε τερματικό υδροποίησης στη Ρεβυθούσα, απ' όπου θα μεταφορτώνεται σε πλοίο με προορισμό την αποθήκη του Πρίνου ή/και άλλες αποθήκες. Θα χρηματοδοτηθεί με 169,3 εκατ. ευρώ από ευρωπαϊκούς πόρους. Σε πρώτη φάση το δυναμικό μεταφοράς ανέρχεται σε 3 Μτπα, που θα ανέλθουν σε 5 Μτπα στη δεύτερη φάση. Η τελική επενδυτική απόφαση αναμένεται το δεύτερο τρίμηνο του 2026 και η έναρξη λειτουργίας του το πρώτο τρίμηνο του 2030.

Η αποθήκευση του Πρίνου πάντως δεν αρκεί για να καλύψει τις εκπομπές ρύπων της εγχώριας βιομηχανίας, που ανέρχονται σε 10 εκατ. τόνους ετησίως. Στο πλαίσιο αυτό, συζητείται ήδη η χρήση και άλλων αποθηκών, όπως στη Ραβένα της Ιταλίας, όπου η ENI κατασκευάζει μία μεγάλη επέκταση και εξετάζει την αποθήκευση CO2 από άλλες χώρες, όπως η Ελλάδα.

Εξάλλου, η χώρα μας έχει ήδη υπογράψει μνημόνιο συνεργασίας για αποθήκευση CO2 στην Αίγυπτο, όπου το δυναμικό αποθήκευσης, όπως έχει δηλώσει ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Νίκος Τσάφος, φθάνει στα 580 εκατ. τόνους. Ωστόσο, για να ενεργοποιηθεί το μνημόνιο με την Αίγυπτο θα πρέπει να τροποποιηθούν σχετικά οι κανονισμοί της Ε.Ε., καθώς τα έργα που χρηματοδοτούνται με ευρωπαϊκά κονδύλια αφορούν αποθήκευση εντός των χωρών-μελών της Ε.Ε.

Ακόμα, πάντως, τα περισσότερα επενδυτικά σχέδια βρίσκονται στα πρώτα τους βήματα, περιμένοντας την οριστικοποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου, ενώ πολλά θα εξαρτηθούν από την ταχύτητα χορήγησης των σχετικών αδειών και των άλλων

γραφειοκρατικών πράξεων, τις τοπικές αντιδράσεις κ.λπ.

Αλλά και στην Ευρώπη πολλά από τα σχετικά έργα καθυστερούν. Το 2025 λειτούργησε το πρώτο έργο CCS σε εμπορική κλίμακα. Η τσιμεντοβιομηχανία Heidelberg Materials' Brevik στη Νορβηγία ήταν η πρώτη βιομηχανική μονάδα που δέσμευσε σημαντική ποσότητα διοξειδίου του άνθρακα και την αποθήκευσε μόνιμα στην εγκατάσταση Northern Lights.

Για 10 ακόμα πρότζεκτ, η τελική επενδυτική απόφαση ελήφθη στα τέλη του 2024 και εντός του 2025. Οι επενδύσεις αυτές έχουν συνολικό δυναμικό δέσμευσης 4 εκατ. μετρικών τόνων CO2 ετησίως και περίπου 14 εκατ. μετρικούς τόνους δυναμικό αποθήκευσης ετησίως.

Για τα περισσότερα όμως επενδυτικά σχέδια, συμπεριλαμβανομένων και των ελληνικών, η λήψη της τελικής επενδυτικής απόφασης (FID) καθυστερεί, κυρίως εξαιτίας των καθυστερήσεων στην αδειοδότηση, της αργής ανάπτυξης των υποδομών, του ελλιπούς θεσμικού πλαισίου και της ανεπάρκειας στη χρηματοδότηση. Η Ε.Ε. για να πετύχει τον νέο στόχο περί μείωσης των ρύπων κατά 90% ως το 2040 και την κλιματική ουδετερότητα το 2050 θα χρειαστεί μονάδες ικανές να δεσμεύουν 280 εκατ. μετρικούς τόνους διοξειδίου του άνθρακα ετησίως ως το 2040 και 450 εκατ. μετρικούς τόνους CO2 ετησίως ως το 2050. Το τεράστιο χάσμα ανάμεσα στο τι υπάρχει σήμερα και στους στόχους για 15 και 25 χρόνια δείχνει και την τεράστια διαφορά από την επιθυμία στην πράξη. Τα τελευταία χρόνια, πάντως, τα σχεδιαζόμενα έργα CCS δείχνουν μία τάση ανάπτυξης έξω από τα καθιερωμένα hub της Ευρώπης στη Νορβηγία, στην Ολλανδία και τη Βρετανία. Σύμφωνα με τον οίκο CATF στη νότια, την ανατολική και την κεντρική Ευρώπη έχουν ανακοινωθεί σχέδια για 37 CCS, σηματοδοτώντας τη στροφή προς μία γεωγραφική κατανομή των υποδομών CO2 που θα επιτρέψει στις βιομηχανίες της περιοχής να αποκτήσουν πρόσβαση σε αποθήκευση χαμηλότερου κόστους, σε σχέση με το κόστος αποθήκευσης σε εγκαταστάσεις της βόρειας Ευρώπης.

Τα κυριότερα έργα CCS και CCUS (Δέσμευσης, Αποθήκευσης και Χρήσης CO2) είναι:

■ **Northern Lights, Νορβηγία:** Το πρώτο παγκοσμίως διασυνοριακό δίκτυο μεταφοράς και αποθήκευσης CO2.

■ **Porhtos, Ολλανδία:** Υπό κατασκευή έργο για τη μεταφορά δεσμευμένου CO2 από τις βιομηχανίες του Ρότερνταμ σε υποθαλάσσια αποθήκη.

■ **Brevik CCS, Νορβηγία:** Το πρώτο παγκοσμίως βιομηχανικής κλίμακας CCS σε τσιμεντοβιομηχανία. Λειτουργεί από τα μέσα του 2025.

■ **UK Clusters (HyNet, ZeroCarbon Humber) Βρετανία:** Μεγάλα hub που αναπτύσσουν υποδομές δέσμευσης, μεταφοράς και αποθήκευσης, με μεγάλη χρηματοδότηση από το κράτος.

■ **Acorn, Βρετανία:** Εστιάζει στη μεταφορά και αποθήκευση CO2 με ενσωμάτωση νέας παραγωγής υδρογόνου.

■ **Geseke, Γερμανία:** Εστιάζει στη δέσμευση CO2 με εταιρούς όπως η Heidelberg Materials για την απανθρακοποίηση του τσιμέντου.

■ **Snohvit, Νορβηγία:** Δεσμεύει CO2 από την παραγωγή LNG.

Χαμηλότερες ταρίφες στον Κάθετο Διάδρομο για να είναι ανταγωνιστικό το 2ο FSRU

Της **ΜΑΝΤΑΛΕΝΑΣ ΠΙΟΥ**

Εντός του 2026 η Gastrade θα λάβει την τελική επενδυτική απόφαση (FID) για την υλοποίηση του 2ου πλωτού σταθμού αποθηκευσης -επαναεριοποίησης φυσικού αερίου (FSRU) στα ανοικτά της Αλεξανδρούπολης, το «ΑΣΦΑ Θράκης», καθώς τα υψηλά τέλη διέλευσης του “Κάθετου Διαδρόμου” φαίνεται να προβληματίζουν την εταιρία, δεδομένου ότι το αέριο πρέπει να διατίθεται σε ανταγωνιστικές τιμές στην ΝΑ Ευρώπη και στην Ουκρανία, τιμές ικανές να προσελκύσουν πελάτες σε μία αγορά που εφοδιάζεται και από άλλα FSRU, όπως της Πολωνίας, της Κροατίας και της Λιθουανίας. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε ο Δι-

μήτρης Κοπελούζος, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του φερώνυμου ομίλου, σε γέυμα εργασίας με δημοσιογράφους, τρεις είναι οι βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχία του εγχειρήματος: Η μείωση των τελών του Κάθετου Διαδρόμου, οι συμβάσεις δέσμευσης χωρητικότητας αλλά και οι μακροχρόνιες εγγυήσεις για την υλοποίηση των συμβάσεων αυτών, που πρέπει να είναι ανάλογες με την επένδυση.

Ο προϋπολογισμός του 2ου FSRU είναι πολύ υψηλότερος από το FSRU Αλεξανδρούπολης, που είναι το πρώτο που λειτούργησε στη χώρα και το μοναδικό μερί στιγμής.

Το κόστος για τον δεύτερο πλωτό σταθμό της Gastrade υπολογίζεται σε 650 εκατ. ευρώ, καθώς οι τιμές των υλικών εκτοξεύτηκαν μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία. Το 1ο FSRU στοίχισε 490

εκατ. ευρώ, (χωρίς τα χρηματοοικονομικά) εκ των οποίων τα 226 εκατ. Ευρώ ήταν επιδοτήσεις. Για το «ΑΣΦΑ Θράκης» όμως δεν προβλέπεται καμία επιδότηση, αλλά ούτε και φθηνή δανειοδότηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, καθώς η ΕΕ δεν επιδοτεί πλέον έργα αερίου και η ΕΤΕπ δεν χορηγεί δάνεια σε έργα αερίου.

«Είναι προφανές, από τη διαφορά κόστους και μόνον των δύο έργων, ότι για να έχεις μία εύλογη απόδοση, ακόμα και την ελάχιστη, πρέπει τα υπόλοιπα κόστη να μειωθούν, δεδομένου και του ανταγωνισμού από τα FSRU των άλλων χωρών της περιοχής, τα οποία αφενός γεωγραφικά βρίσκονται πιο κοντά στον τελικό καταναλωτή και αφετέρου τα περισσότερα

GREGY

Φθηνότερο ρεύμα για βιομηχανία και νοικοκυριά από το καλώδιο Αιγύπτου - Ελλάδας

Φθηνότερο ρεύμα για τη βιομηχανία και τα νοικοκυριά υπόσχεται το πρότζεκτ GREGY, του ομίλου Κοπελούζου, η ηλεκτρική διασύνδεση Αιγύπτου -Ελλάδας που θα μεταφέρει πράσινη ηλεκτρική ενέργεια σε τιμή κατά 21 ευρώ/MWh ή 25% κάτω από την τρέχουσα τιμή χονδρικής, όπως δήλωσε ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του ομίλου, Δημήτρης Κοπελούζος.

Μιλώντας σε δημοσιογράφους ο κ Κοπελούζος είπε ότι εντός του 2026 θα ληφθεί η τελική επενδυτική απόφαση για το έργο και ότι εντός του πρώτου διμήνου του επόμενου χρόνου θα γίνουν οι διαγωνισμοί για την ανάθεση δύο μελετών, της βυθομετρικής, που αναμένεται να ξεκινήσει την άνοιξη και της περιβαλλοντι-

κής. Ήδη έχουν εκπονηθεί από τον εξειδικευμένο στα ενεργειακά οίκο Afri οι μελέτες για τη βέλτιστη όδευση του καλωδίου και για την τεχνική ανάλυση κόστους-οφέλους.

έχουν κατασκευαστεί πριν τον πόλεμο στην Ουκρανία, όταν τα σχετικά κόστη ήταν χαμηλότερα» εξήγησε ο κ. Κοπελούζος. Τόνισε ότι πρόκειται για ένα έργο με στρατηγική προοπτική, ότι η Gastrade έχει σοβαρούς μετόχους, (Ελμίνα Κοπελούζου, Gaslog, ΔΕΠΑ, ΔΕΣΦΑ, Bulgartransgas με μερίδιο 20% ο καθένας), που έφεραν προστιθέμενη αξία, στο πρότζεκτ, το οποίο ξεκίνησε από σχέδιο του κ. Κοπελούζου.

«Όλοι οι μέτοχοι ενδιαφέρονται για το ΑΣΦΑ Θράκης» δήλωσε χαρακτηριστικά, αλλά θα πρέπει να μειωθούν οι ταρίφες στον Κάθετο Διάδρομο, τον διασυνδετήριο αγωγό μεταφοράς αερίου που ξεκινά από την Ελλάδα και φθάνει ως την Ουκρανία. «Εμείς γνωρίζουμε ότι το 2ο FSRU θα είναι ένα έργο χαμηλής απόδοσης» είπε, τονίζοντας ότι η FID θα ληφθεί, αφού πρώτα εξασφαλιστούν οι πελάτες, δηλαδή κλείσουν συμφωνίες δέσμευσης χωρητικότητας στη μονάδα.

«Οποιοι φτιάξει το 2ο FSRU θα είναι ευεργέτης για τη χώρα. Για το 3ο FSRU, μια που με ρωτάτε, θα είναι κατεστραμμένος ευεργέτης» είπε χαριτολογώντας, δείχνοντας με τον τρόπο αυτό ότι δεν πιστεύει ότι χωρά 3ο FSRU παρά τα σχέδια που υπάρχουν. Προοπτικά πάντως

«βλέπει» πως τη αγορά φυσικού αερίου στη ΝΑ Ευρώπη, την Ουγγαρία και την Ουκρανία θα αυξηθεί, εκτιμώντας ότι οι ανάγκες για το καύσιμο στην περιοχή θα φθάσουν τα 30-35 δισ. κυβικά μέτρα ετησίως το 2030-32, κυρίως λόγω της αντικατάστασης των λιγνιτικών-ανθρακικών μονάδων που λειτουργούν στις χώρες αυτές με παραγωγή ηλεκτρισμού από φυσικό αέριο αλλά και της αναθέρμανσης της οικονομίας μετά τη λήξη του πολέμου στην Ουκρανία.

Οι πρόσθετες ποσότητες αερίου που θα χρειαστεί η περιοχή εκτιμά ότι θα φθάσουν στα 17 δισ. κ. μ. αερίου, όσο περίπου είναι σήμερα το αέριο που εισάγουν οι χώρες της περιοχής από τη Ρωσία, το οποίο όμως έχει ημερομηνία λήξης, αφού η ΕΕ έχει αποφασίσει την απαγόρευση εισαγωγής ρωσικού αερίου από το τέλος του 2027.

Οι δυνατότητες της χώρας μας για εξαγωγή αερίου στη Ν.Α Ευρώπη σήμερα είναι 5 δισ.κμ ετησίως από τον Κάθετο Διάδρομο, συν 3,5 δισ κ.μ. από το Σιδηρόκαστρο και μελλοντικά 1,5 δισ κ.μ μέσω αγωγού με τη Βόρεια Μακεδονία, που αργότερα θα φθάσει στη Σερβία. Ας σημειωθεί ότι ο ΔΕΣΦΑ σύντομα πρόκειται να προκηρύξει το διαγωνισμό για το έργο Κομοτηνή-Καρπερή.

Αν το ΑΣΦΑ Θράκης αρχίσει να κατασκευάζεται το 2026 σε δύο χρόνια, δη-

λαδή το 2028 θα έχει ολοκληρωθεί. Ο κ Κοπελούζος δεν θεωρεί ότι υπάρχει ενδεχόμενο επαναφοράς του ρωσικού αερίου στην ΕΕ όταν λήξει ο πόλεμος στην Ουκρανία, εκτιμώντας ότι απόφαση της ΕΕ για την πλήρη απεξάρτηση από το ρωσικό αέριο είναι οριστική. Ερωτώμενος αν υπάρχει ενδεχόμενο συνεργασίας με το κρατικό αναπτυξιακό αμερικανικό fund DFC είπε ότι είναι ανοικτός σε συζητήσεις και αν υπάρξει κάποια συγκεκριμένη πρόταση που να δίδει προστιθέμενη αξία στο έργο θα την εξετάσει.

Διευκρίνισε πάντως ότι το DFC χορηγεί δάνεια και ότι δανειοδοτικό ενδιαφέρον για το έργο έχει ήδη εκδηλωθεί από ελληνικές και ξένες τράπεζες.

Στελέχη του ομίλου επιβεβαίωσαν τις επαφές με την enperwave (πρώην elpedison), λέγοντας πάντως ότι «μιλάμε όπως μιλάμε και με άλλους».

Ιδιαίτερη έμφαση ο κ. Κοπελούζος έδωσε στο γεγονός ότι τα σλοτ στις εγκαταστάσεις της Ρεβυθούσας δεν επαρκούν, καθώς έχουν ήδη κλείσει ως το 2036 σαπύ Έλληνες χρήστες και έναν ξένο. Πρόσθεσε ότι μικρές δυνατότητες για τα επόμενα τρία χρόνια έχει και το FSRU της Αλεξανδρούπολης, με κρατήσεις για το 60-65% της δυναμικότητας του ως το 2030, μετά όμως οι δυνατότητες κράτησης χωρητικότητας αυξάνονται.

Ο επικεφαλής του ομίλου παρομοίωσε το GREGY με το σχέδιο Μάρσαλ, τονίζοντας ότι η ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης της χώρας

προϋποθέτει ανταγωνιστικό ενεργειακό κόστος, που σήμερα δεν υπάρχει, πράγμα που επιβαρύνει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών εξαγωγών «Κανένα giga data center δεν μπορεί να γίνει με ακριβές τιμές ρεύματος» ανέφερε χαρακτηριστικά, τονίζοντας ότι η φθηνότερη, πράσινη baseload ηλεκτρική ενέργεια του GREGY μπορεί να στηρίξει τόσο την επέκταση της υφιστάμενης βιομηχανικής βάσης όσο και την προσέλκυση επενδύσεων έντασης ενέργειας, όπως τα data center.

Το GREGY αφορά σε ηλεκτρική διασύνδεση, ισχύος 3.000 MW και μήκους περίπου 950 χλμ, που θα μεταφέρει καθαρή ηλεκτρική ενέργεια σε 24 ωρη βάση από ΑΠΕ

ισχύος 9 GW, κυρίως αιολικά αλλά και φωτοβολταϊκά, που θα αναπτυχθούν στα βόρεια της Αιγύπτου. Η συνολική επένδυση για το GREGY ανέρχεται σε 13 δισ. Ευρώ.

‘Όπως το Σχέδιο Μαρσέλ και ο εξηλεκτρισμός της δεκαετίας του 1950 θεμελίωσαν το παραγωγικό μοντέλο της μεταπολεμικής Ελλάδας, έτσι και το σχέδιο GREGY θα αποτελέσει τον πυρήνα μίας νέας εθνικής ενεργειακής στρατηγικής» είπε ο κ. Κοπελούζος. Πρόσθεσε ότι το Σχέδιο Μαρσέλ παρείχε 94 εκατ.δολάρια για την ενέργεια, που σε σημερινές τιμές αντιστοιχούν σε 1,3 δισ δολάρια, ενώ το GREGY αφορά σε επένδυση 13 δισ. ευρώ, εκ των οποίων περίπου τα 4,2 δισ.ευρώ αντιστοιχούν στο καλώδιο και τα 5,2 δισ. ευρώ στις ΑΠΕ.

Χρηματιστήριο

Ποιες εισηγμένες ετοιμάζουν στις τελευταίες μέρες του 2025

Του **ΣΤ. Κ. ΧΑΡΙΤΟΥ**

Σε μια χρονιά που κλείνει με έντονη κινητικότητα (καταβολές μερισμάτων, ομολογιακά, placements από ΕΥΑΘ και ΕΚΤΕΡ, ενώ σχετικές πληροφορίες ακούγονται και για την AS Company), οι εξαγορές που «ψήνονται» τώρα φαίνεται να αποτελούν το προοίμιο ενός 2026 όπου οι ισορροπίες σε αρκετούς κλάδους ενδέχεται να αλλάξουν σημαντικά.

Με τα ταμεία ενισχυμένα και τα επιχειρηματικά σχέδια πιο ξεκάθαρα από ποτέ, αρκετές εισηγμένες βρίσκονται ένα βήμα πριν από νέες εξαγορές, καθώς η χρονιά φτάνει στην τελική της ευθεία. Απομένουν ελάχιστες συνεδριάσεις μέχρι την αυλαία του 2025 και ήδη η πρώτη σημαντική ανακοίνωση ήρθε από τον Τίτανα: η εξαγορά της τουρκικής Tracim Cement, μια συμφωνία κάτω των 200 εκατ. ευρώ, που δείχνει πως ο όμιλος υλοποιεί στην πράξη τις δεσμεύσεις του τετραετούς του πλάνου. Στον τραπεζικό τομέα, η Credia Bank α-

ναμένεται -εκτός απροόπτου- να προχωρήσει σε μία ή δύο νέες συνεργασίες μέσα στις επόμενες ημέρες. Η διευθύνουσα σύμβουλος Ελένη Βρεττού εμφανίστηκε βέβαιη: «Μέχρι το τέλος της χρονιάς θα είμαστε σε θέση να ανακοινώσουμε τουλάχιστον μία συνεργασία, αν όχι δύο». Οι συζητήσεις κινούνται γύρω από τους τομείς των τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων, της διαχείρισης περιουσίας και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με στόχο αυτό που η ίδια περιέγραψε ως «έξυπνες συναλλαγές που ταιριάζουν με τη φιλοσοφία μας». Την ίδια ώρα, ο κλάδος της τεχνολογίας παραμένει από τους πιο δραστήριους. Η Profile, μετά την κίνηση για την απόκτηση πλειοψηφικού ποσοστού της Algosystems, διερευνά την αγορά για τουλάχιστον μια fintech εταιρεία στη δυτική Ευρώπη, καθώς ανακοινώσεις δεν θα πρέπει να αποκλείονται ακόμα και τις επόμενες ημέρες. Η Real Consulting και η AustriaCard κοιτούν επίσης προς το εξωτερικό για τα επόμενα βήματα, ενώ η Q&R εξετάζει ταυτόχρονα εξαγορές στην Ελλάδα-ιδίως στον χώρο της αμυντικής τεχνολογία- αλλά και στο εξωτερικό. Στο ίδιο μοτίβο, η Ideal Holdings μέσω

deals

της Byte αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο ενός μικρού, συμπληρωματικού deal, την ώρα που Performance Technologies, Ίλυδα και Softweb έχουν ήδη μπει σε διαδικασίες διερεύνησης πιθανών συνεργασιών ή εξαγορών.

Το αξιοσημείωτο, σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, είναι ότι η οικονομική δυνατότητα για εξαγορές δεν περιορίζεται στους μεγάλους ομίλους. Profile, Performance Technologies, Ίλυδα, Real Consulting και Softweb έκλεισαν το πρώτο εξάμηνο του έτους με θετικό καθαρό ταμείο, ενώ η DotSoft εμφάνισε καθαρό δανεισμό μόλις 459.000 ευρώ στο τέλος Ιουνίου. «Ακόμα και οι μικρότεροι της Λεωφόρου Αθηνών μπορούν πλέον να χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξή τους μέσω εξαγορών» σημειώνουν χαρακτηριστικά στελέχη της αγοράς.

Στον βιομηχανικό τομέα, ο Τιτάνας διαθέτει-βάσει του πενταετούς επενδυτικού του σχεδίου- τη δυνατότητα να επενδύσει έως και 2 δισ. ευρώ την επόμενη περίοδο, με σημαντικό μέρος αυτών των κεφαλαίων να κατευθύνεται σε νέες εξαγορές. Στην ElvalHalcor, ο δείκτης καθαρού χρέους προς προσαρ-

μοσμένο EBITDA διαμορφώνεται στο 2,6, όταν ο στόχος του ομίλου είναι γύρω στο 3,0. Η χρηματοδοτική δυνατότητα για μια μεγάλη νέα επένδυση υπάρχει - ωστόσο, οι αποφάσεις φαίνεται να μετατίθενται, λόγω της αβεβαιότητας που επικρατεί στις διεθνείς αγορές.

Η Cenergy, από την πλευρά της, βρίσκεται σε θέση όχι μόνο να καλύψει τις ήδη ανακοινωμένες επενδύσεις της, αλλά και να χρηματοδοτήσει επιπλέον κινήσεις. Παράλληλα, προσανατολιζείται σε μια πιο γενναιόδωρη μερισματική πολιτική, καθώς η εταιρεία σχεδιάζει να αυξήσει σταδιακά το payout ratio από το 21,3% του 2024 προς το 25%-30%, στηρίζοντας αυτή την επιλογή στην ισχυρή κερδοφορία των επόμενων ετών. Τέλος, όμιλοι όπως η Intracom, η Ελλάκτωρ -η οποία, παρά τη νέα επιστροφή κεφαλαίου, ακόμη δεν έχει ανοίξει τα χαρτιά της- και η Τεχνική Ολυμπιακή διατηρούν σημαντικά αποθέματα ρευστότητας. Οι διοικήσεις τους εξετάζουν ήδη εναλλακτικές χρήσεις αυτών των κεφαλαίων, σε μια περίοδο κατά την οποία η αγορά φαίνεται έτοιμη να ανταμείψει όσους κινηθούν με καθαρή στρατηγική και ψυχραιμία.

Οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου «όπλο» κατά της φοροδιαφυγής

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΟΛΙΤΗ**

Στο σύγχρονο φορολογικό περιβάλλον που ζούμε σήμερα, η ανάγκη για αποτελεσματικό έλεγχο της φορολογικής συμμόρφωσης των πολιτών αλλά και των επιχειρήσεων έχει καταστεί επιτακτική, ιδιαίτερα υπό το φως της συνεχώς αυξανόμενης πολυπλοκότητας των οικονομικών συναλλαγών και των διαρκώς εξελισσόμενων μεθόδων φοροδιαφυγής. Η φορολογική διοίκηση, προκειμένου να ανταποκριθεί στις προκλήσεις αυτές, δεν περιορίζεται πλέον αποκλειστικά στις άμεσες μεθόδους ελέγχου, όπως είναι η επιθεώρηση των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων αλλά καταφεύγει ολοένα και περισσότερο σε πιο ευέλικτες και αποτελεσματικές τεχνικές τις λεγόμενες έμμεσες τεχνικές ελέγχου.

Οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου αποτελούν σύγχρονα εργαλεία ανάλυσης και εκτίμησης του φορολογητέου εισοδήματος ή της φορολογικής υποχρέωσης ενός προσώπου ή επιχείρησης, βασιζόμενες σε ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα, στατιστικά πρότυπα, συντελεστές κέρδους, καταναλωτικές συνήθειες, τραπεζικές κινήσεις και άλλα εξωτερικά στοιχεία που αποτυπώνουν τη συνολική οικονομική συμπεριφορά του ελεγχόμενου.

Σε πολλές περιπτώσεις, οι τεχνικές αυτές λειτουργούν ως καθοριστικά εργαλεία εντοπισμού κρυφής φορολογητέας ύλης, ακόμη και όταν η λογιστική εικόνα εμφανίζεται τυπικά «σωστή» ή «κανονική». Η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ενισχύεται από την πρόοδο της τεχνολογίας και την

αξιοποίηση της πληροφορίας που αντλείται από διάφορες πηγές, όπως οι ηλεκτρονικές συναλλαγές, τραπεζικές κινήσεις, ηλεκτρονικά βιβλία, πληροφορίες από εφαρμογές κοινωνικών δικτύων, POS, δεδομένα από τρίτους φορείς και τα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών με άλλες κρατικές φορολογικές αρχές. Έτσι, η φορολογική διοίκηση αποκτά πλέον τη δυνατότητα να «συνθέσει» ένα πιο πλήρες προφίλ κάθε φορολογούμενου, συγκρίνοντας τη δηλωθείσα οικονομική του δραστηριότητα με την πραγματική του οικονομική εικόνα.

Με λίγα λόγια, η φορολογική διοίκηση δεν «υπακούει» απλά στα δεδομένα που ο ελεγχόμενος εμφανίζει ως αληθή έτσι ώστε να αποτελέσουν και την βάση φορολόγησης, αλλά δημιουργεί ένα «background» από την αρχή με «πρώτες ύλες» που αντλεί από διάφορες πηγές τις οποίες ο φορολογούμενος είχε αποκρύψει σκόπιμα.

Έννοια και περιεχόμενο

Οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου (ή τεχνικές εξωλογιστικού προσδιορισμού εισοδήματος) είναι μέθοδοι που χρησιμοποιεί η φορολογική διοίκηση όταν:

- δεν υπάρχουν επαρκή ή αξιόπιστα λογιστικά δεδομένα
 - υπάρχουν ενδείξεις απόκρυψης εισοδήματος
 - υπάρχει ανάγκη επαλήθευσης της ειλικρίνειας των δηλώσεων ενός φορολογούμενου με βάση αντικειμενικά στοιχεία
- Οι τεχνικές αυτές δεν στηρίζονται αποκλειστικά στα λογιστικά βιβλία, αλλά σε εξωτερικές έγκυρες πληροφορίες όπως, στατιστικά δεδομένα, συγκρίσεις, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κ.ά.

ThePod.gr

Βάλε ακουστικά

www.thepod.gr

2026: Η χρονιά που «κλειδώνουν» οι ισορροπίες της επόμενης δεκαετίας

Πώς θα διαμορφωθούν οι οικονομικές συνθήκες και η ΑΙ

Του Δρος **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Δ. ΓΕΩΡΓΑ**

Το 2026 δεν έρχεται ως μια ακόμη χρονιά στη γραμμική συνέχεια των πραγμάτων. Έρχεται ως σημείο καμπής. Ως το έτος στο οποίο ωριμάζουν οι βαθείς μετατοπίσεις που προκάλεσαν η πανδημία, ο πόλεμος στην Ουκρανία και η επιστροφή της γεωπολιτικής στον πυρήνα της οικονομίας. Από εκεί και πέρα, οι κανόνες θα είναι διαφορετικοί.

Η παγκόσμια ανάπτυξη τα επόμενα χρόνια θα καθοριστεί από τη συνάντηση πέντε κρίσιμων παραγόντων, οι οποίοι ήδη διαμορφώνουν το νέο οικονομικό περιβάλλον. Κάποιοι λειτουργούν ως επιταχυντές, άλλοι ως μόνιμες πηγές αστάθειας. Όλοι, όμως, έχουν τη δύναμη να καθορίσουν ποιοι θα κερδίσουν και ποιοι θα μείνουν πίσω.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη ως επιταχυντής – αλλά όχι για όλους

Στο επίκεντρο βρίσκεται η Τεχνητή Νοημοσύνη. Όχι ως τεχνολογικό αφήγημα, αλλά ως πραγματικός οικονομικός παράγοντας. Η έκρηξη των επενδύσεων σε υποδομές ΑΙ εξελίσσεται στον βασικό μοχλό ανάπτυξης, κυρίως για τις προηγμένες οικονομίες και ειδικότερα για τις Ηνωμένες Πολιτείες. Το 2026 αναμένεται να είναι το έτος κατά το οποίο ο μετασχηματιστικός χαρακτήρας της ΑΙ αποτυπώνεται πιο καθαρά στην οικονομία. Όμως τα οφέ-

λη δεν θα κατανεμηθούν ομοιόμορφα. Στις ΗΠΑ, η ώθηση θα προέλθει κυρίως από την αύξηση των κεφαλαιουχικών δαπανών – data centers, ενεργειακές υποδομές, εξειδικευμένο εξοπλισμό – και λιγότερο από μια γενικευμένη άνοδο της παραγωγικότητας σε όλο το φάσμα της οικονομίας.

Εκτός ΗΠΑ, η εικόνα είναι σαφώς πιο αδύναμη. Η Ευρώπη ακολουθεί με καθυστέρηση, τόσο σε επίπεδο επενδύσεων όσο και υιοθέτησης της τεχνητής νοημοσύνης. Το χάσμα δύσκολα θα κλείσει σύντομα, γεγονός που εξηγεί γιατί οι προβλέψεις για την ανάπτυξη παραμένουν υποτονικές: περίπου 1,0% για την Ευρωζώνη και 1,2% για το Ηνωμένο Βασίλειο.

Κίνα: τεχνολογική πρόοδος, οικονομική κόπωση

Η Κίνα αποτελεί μια διαφορετική περίπτωση. Το 2025 κάλυψε μέρος της απόστασης που τη χώριζε από τις ΗΠΑ σε κρίσιμους τομείς της τεχνητής νοημοσύνης. Ωστόσο, η ευρύτερη οικονομία της παραμένει εγκλωβισμένη σε δομικές ανισορροπίες.

Το αναπτυξιακό μοντέλο συνεχίζει να δίνει έμφαση στην προσφορά, τη στιγμή που η εγχώρια ζήτηση παραμένει ασθενής. Παρά τις προσπάθειες των αρχών, η χαμηλή ανάπτυξη και οι αποπληθωριστικές πιέσεις εκτιμάται ότι θα παραμείνουν βασικά χαρακτηριστικά και το 2026, περιορίζοντας τις προοπτικές μιας ουσιαστικής ανάκαμψης.

Η συμφωνία που επιτεύχθηκε στα τέλη Οκτωβρίου μεταξύ των προέδρων

Σι και Τραμπ μείωσε τον άμεσο κίνδυνο κλιμάκωσης. Δεν έλυσε, όμως, το πρόβλημα. Το 2026 θα είναι η χρονιά κατά την οποία οι παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού θα προσαρμοστούν σε ένα καθεστώς υψηλότερων δασμών και μόνιμων περιορισμών.

Η οικονομική αποσύνδεση ΗΠΑ – Κίνας θα συνεχιστεί, με μεταφορά κρίσιμων αλυσίδων παραγωγής εκτός κι-

νεζικής επικράτειας. Παράλληλα, η επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας USMCA ενδέχεται να περιορίσει περαιτέρω τις δυνατότητες των κινεζικών επιχειρήσεων να παρακάμψουν τους αμερικανικούς δασμούς μέσω τρίτων χωρών.

Η ρήτρα διάρκειας ενός έτους στη συμφωνία Σι - Τραμπ αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο νέων εντάσεων προς το τέλος του 2026, υπενθυμίζοντας ότι το εμπορικό ρίσκο παραμένει ενεργό.

Κεντρικές τράπεζες: καλάρωση με όρια και πολιτικές πιέσεις

Το 2026 θα είναι χρονιά καλάρωσης της νομισματικής πολιτικής, αλλά όχι συγχρονισμένης. Στις ΗΠΑ, η ανθεκτικότητα της οικονομίας και ένας πληθωρισμός κοντά στο 3% περιορίζουν τα περιθώρια της Fed. Οι μειώσεις επιτοκίων αναμένεται να είναι λιγότερες από όσες προεξοφλούν οι αγορές, με

το επιτόκιο των ομοσπονδιακών κεφαλαίων να διαμορφώνεται στο εύρος 3,25% - 3,50%. Αυτό δημιουργεί πεδίο πολιτικής έντασης, καθώς ο Ντόναλντ Τραμπ πιέζει για φθηνότερο χρήμα. Αν και η αλλαγή στην ηγεσία της Fed τον Μάιο δεν εκτιμάται ότι θα πλήξει ευθέως την ανεξαρτησία της, παραμένει πηγή αβεβαιότητας.

Στην Ευρώπη, το περιβάλλον είναι διαφορετικό. Η ασθενής ανάπτυξη και ο χαμηλός πληθωρισμός επιτρέπουν στην ΕΚΤ να κινηθεί πιο επιθετικά, με το επιτόκιο καταθέσεων να μπορεί να υποχωρήσει έως το 1,5%. Αντίστοιχα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο ταχύτερος αποπληθωρισμός ανοίγει τον δρόμο για μειώσεις επιτοκίων έως το 3%.

Πίσω από όλα αυτά, τα δημοσιονομικά παραμένουν η μεγάλη αβεβαιότητα. Το 2026 βρίσκει πολλές ανεπτυγμένες οικονομίες με υψηλό χρέος και ελλείμματα που δύσκολα θεωρούνται βιώσιμα.

Οι ΗΠΑ, η Γαλλία και σε μικρότερο βαθμό το Ηνωμένο Βασίλειο βρίσκονται στο επίκεντρο των ανησυχιών.

Η μετάβαση σε ένα περιβάλλον θετικών πραγματικών επιτοκίων έχει αυξήσει αισθητά το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους, περιορίζοντας τα περιθώρια δημοσιονομικών ελιγμών.

Ακόμη και χώρες με σχετικά καλύτερη εικόνα, όπως η Ιταλία, παραμένουν ευάλωτες λόγω χαμηλής δυνητικής ανάπτυξης.

Το συμπέρασμα

Όπως επισμαίνει η ανάλυση του Neil Shearing για την Capital Economics, το 2026 δεν θα κριθεί από έναν και μόνο παράγοντα. Θα κριθεί από τη συνισταμένη τεχνολογία, γεωπολιτική, νομισματική πολιτική και δημοσιονομικών αντοχών. Και αυτό είναι που καθιστά τη χρονιά καθοριστική: γιατί τότε θα φανεί ποιοι προσαρμοστικαν έγκαιρα στο νέο περιβάλλον - και ποιοι όχι.

Η Λιβύη στον ίσιο δρόμο

Ρωγμή στο τουρκολιβυκό μνημόνιο από τη Βεγγάζη

Το καθαρό «όχι» Σάλεχ και παράθυρο διαλόγου στην Ανατολική Μεσόγειο

Του Δρος **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Δ. ΓΕΩΡΓΑ**

Για πρώτη φορά από το 2019, η λιβυκή πλευρά της Βεγγάζης βγαίνει δημοσίως μπροστά και αμφισβητεί ευθέως το τουρκολιβυκό μνημόνιο. Ο πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων της Λιβύης, Ακίλα Σάλεχ, δηλώνει χωρίς περιστροφές ότι η συμφωνία Άγκυρας – κυβέρνησης Σάρατζ είναι άκυρη, ανοίγοντας ταυτόχρονα τον δρόμο για έναν νέο κύκλο διαπραγματεύσεων για τις θαλάσσιες ζώνες στην Ανατολική Μεσόγειο.

Η τοποθέτηση Σάλεχ, σε συνέντευξή του στο Λιβυκό Πρακτορείο Ειδήσεων, αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα καθώς προέρχεται από τον θεσμικό πυλώνα της ανατολικής Λιβύης και έρχεται λίγες μόλις ημέρες μετά την επίσκεψή του στην Αθήνα. Κυρίως, όμως, κλείνει οριστικά –τουλάχιστον σε πολιτικό επίπεδο– τη συζήτηση περί ενδεχόμενης κύρωσης του μνημονίου από τη λιβυκή Βουλή, αποστερώντας από την Άγκυρα το τελευταίο επιχείρημα περί «νομιμοποίησης».

Ο Σάλεχ, σε πλήρη συντονισμό με τον στρατάρχη Χαλίφα Χάφταρ, επιμένει ότι η συμφωνία του 2019 δεν παρήγαγε ποτέ έννομα αποτελέσματα.

«Η Βουλή των Αντιπροσώπων είναι η μόνη αρμόδια αρχή για την κύρωση διεθνών συμφωνιών», τονίζει, υπογραμμίζοντας ότι το μνημόνιο Τουρκίας – κυβέρνησης Σάρατζ ούτε παρουσιάστηκε ούτε εγκρίθηκε ποτέ από το λιβυκό κοινοβούλιο και, ως εκ τούτου, δεν δεσμεύει το λιβυκό κράτος.

Συνδυασμός διπλωματικών κινήσεων Αθήνας και Καΐρου

Η χρονική συγκυρία δεν θεωρείται τυχαία. Οι δηλώσεις Σάλεχ έρχονται ως απόρροια ενός ευρύτερου διπλωματικού παρασκηνίου, που περιλαμβάνει τόσο τις επαφές του ίδιου στην Αθήνα και τη συνάντηση με τον Έλληνα υπουργό Εξωτερικών, όσο και την πρόσφατη επίσκεψη του Χάφταρ στο Κάιρο, όπου το ζήτημα των θαλάσσιων οριοθετήσεων βρέθηκε στο επίκεντρο των συνομιλιών με τον πρόεδρο Αμπντέλ Φατάχ αλ-Σίσι.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Σάλεχ κάνει λόγο για «νέα ευκαιρία»

της Λιβύης να επανακαθορίσει τις θαλάσσιες δικαιοδοσίες της μέσω διαπραγματεύσεων με την Ελλάδα, την Αίγυπτο και την Τουρκία. Σπεύδει, ωστόσο, να θέσει σαφές πλαίσιο: η επόμενη φάση, όπως λέει, πρέπει να είναι φάση συνεννόησης και όχι σύγκρουσης, με αδιαπραγμάτευτη κόκκινη γραμμή την εθνική κυριαρχία της Λιβύης στα χωρικά της ύδατα.

Απονομιμοποίηση στην πράξη του μνημονίου

Ιδιαίτερη σημασία έχει η επισήμανση Σάλεχ ότι «ό,τι οικοδομείται πάνω στην παρανομία παραμένει παράνομο, ανεξαρτήτως χρόνου». Πρόκειται για ευθεία αποδόμηση της τουρκικής στρατηγικής δημιουργίας τετελεσμένων, την οποία, όπως αναγνωρίζει, ορισμένες χώρες αποδέχθηκαν σιωπηρά για πολιτικούς λόγους, παρά τις επιφυλάξεις τους ως προς τη νομιμότητα του μνημονίου.

Στο ίδιο μήκος κύματος, ξεκαθαρίζει ότι διεθνείς συμφωνίες μπορούν να υπογράφονται μόνο από κυβερνήσεις που έχουν λάβει ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, θέση που ακυρώνει τον ρόλο της κυβέρνησης Σάρατζ στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Επιφυλάξεις απέναντι στις ελληνικές θέσεις

Η στάση Σάλεχ, ωστόσο, δεν συνιστά υιοθέτηση των ελληνικών θέσεων. Αντιθέτως, ο πρόεδρος της λιβυκής Βουλής εκφράζει σαφείς ενστάσεις ως προς την ελληνική επιχειρηματολογία για την ΑΟΖ, σημειώνοντας ότι η Αθήνα βασίζεται στην Κρήτη για να επεκτείνει θαλάσσιες ζώνες που, κατά την άποψή του, φτάνουν υπερβολικά κοντά στις λιβυκές ακτές και δεν στηρίζονται επαρκώς στο διεθνές δίκαιο. Για τον λόγο αυτό, όπως αποκαλύπτει, έχει συσταθεί επιτροπή εμπειρογνομόνων, η οποία εξετάζει σε βάθος τον φάκελο και θα καταθέσει ολοκληρωμένη έκθεση με τεχνικές, νομικές και γεωπολιτικές παραμέτρους.

Πολυεπίπεδος διάλογος και ίσες αποστάσεις

Ο Σάλεχ ξεκαθαρίζει επίσης ότι η Λιβύη δεν προτίθεται να εγκλωβιστεί σε διλήμματα τύπου «άξονας Ελλάδας – Αιγύπτου ή Τουρκία». Το λιβυκό κράτος, όπως τονίζει, παραμένει

ανεξάρτητο και διαπραγματεύεται με μοναδικό γνώμονα τα εθνικά του συμφέροντα, επιδιώκοντας ισορροπημένες σχέσεις με όλους τους παίκτες.

Ο διάλογος, εφόσον ξεκινήσει, θα κινηθεί σε τρία επίπεδα: τεχνικό, για την οριοθέτηση συνόρων, νομικό, για την αξιολόγηση συμφωνιών και διεθνών προτύπων, και πολιτικό, για τη διαχείριση ισορροπιών και συμφερόντων στην ευρύτερη περιοχή.

Ένα μήνυμα με αποδέκτη και την Άγκυρα

Ιδιαίτερα προσεκτική είναι η αναφορά του Σάλεχ στην Τουρκία, καθώς σημειώνει ότι η Άγκυρα έχει δηλώσει ετοιμότητα για συνολικές διαπραγματεύσεις με τη Λιβύη. Η επισήμανση αυτή αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο ενός πολυμερούς διαλόγου, χωρίς ωστόσο να αίρει την ξεκάθαρη θέση περί ακυρότητας του μνημονίου.

Σε κάθε περίπτωση, η δημόσια τοποθέτηση της Βεγγάζης συνιστά μια σαφή μετατόπιση στο λιβυκό αφήγημα και μια εξέλιξη που δυσκολεύει την εφαρμογή του τουρκολιβυκού μνημονίου στην πράξη. Το αν πρόκειται για την αρχή μιας ουσιαστικής επαναάραξης των ισορροπιών στην Ανατολική Μεσόγειο ή για έναν ακόμη γύρο τακτικών ελιγμών, μένει να φανεί. Το βέβαιο είναι ότι το 2019 δεν μπορεί πλέον να θεωρείται δεδομένο.

Τι είναι τελικά το τουρκολιβυκό μνημόνιο

Το τουρκολιβυκό μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ Τουρκίας και της Κυβέρνησης Εθνικής Συμφωνίας της Λιβύης (GNA) υπεγράφη το 2019 και συνεχίζει να προκαλεί έντονες αντιδράσεις στη διεθνή σκηνή. Η συμφωνία αφορά τον καθορισμό θαλάσσιων ζωνών και ΑΟΖ (Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης) στην Ανατολική Μεσόγειο, παρακάμπτοντας τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας και της Κύπρου. Το τουρκολιβυκό μνημόνιο περιλαμβάνει δύο σκέλη:

- Στρατιωτική συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών
- Οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών που αγνοεί νησιά όπως η Κρήτη, η Ρόδος και η Κάρπαθος
- Η συμφωνία αυτή δίνει στην Τουρκία πρόσβαση σε ενεργειακούς πόρους και υφαλοκρηπίδα σε περιοχές που διεκδικεί και η Ελλάδα, δημιουργώντας έντονη γεωπολιτική ένταση.

Αντίδραση Ελλάδας και Διεθνούς Κοινότητας

Η Ελλάδα απέρριψε από την πρώτη στιγμή το μνημόνιο Τουρκίας-Λιβύης ως παράνομο και αντίθετο στο Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας. Σε απάντηση, υπέγραψε το 2020 συμφωνία με την Αίγυπτο για την οριοθέτηση ΑΟΖ, ακυρώνοντας στην πράξη το τουρκολιβυκό μνημόνιο στη συγκεκριμένη περιοχή. Ευρωπαϊκή Ένωση, οι Ηνωμένες Πολιτείες και άλλοι διεθνείς οργανισμοί έχουν εκφράσει ανησυχία και αντίθεση, χαρακτηρίζοντας το μνημόνιο προβληματικό για τη σταθερότητα στην Ανατολική Μεσόγειο.

Επιπτώσεις στην Ανατολική Μεσόγειο και στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις

Η συμφωνία εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο της τουρκικής στρατηγικής «Γαλάζια Πατρίδα», με στόχο την επέκταση της τουρκικής επιρροής σε κρίσιμες θαλάσσιες ζώνες. Το τουρκολιβυκό μνημόνιο έχει οδηγήσει σε:

- Αύξηση της έντασης στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο
 - Ναυτικές αποστολές και στρατιωτικές προκλήσεις
 - Διπλωματικό μπρα-ντε-φερ μεταξύ Άγκυρας και Αθήνας
- Το τουρκολιβυκό μνημόνιο αποτελεί σημείο αναφοράς για τις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο και επιβεβαιώνει ότι ο ενεργειακός ανταγωνισμός και οι θαλάσσιες ζώνες παραμένουν θερμά ζητήματα για την ευρύτερη περιοχή. Η ανάγκη για σεβασμό του διεθνούς δικαίου και διάλογο είναι πιο επιτακτική από ποτέ.

Αυτές οι εισηγμένες ευνοούνται από τη λήξη του πολέμου στην Ουκρανία

Πόσο κοντά βρισκόμαστε στο να τερματιστεί η σύγκρουση με τη Ρωσία

Του **ΝΙΚΟΥ ΦΟΡΤΟΥΝΑ**

Σχεδόν το μισό ταμπλό του ελληνικού χρηματιστηρίου βλέπει θετικά την προοπτική τερματισμού του πολέμου στην Ουκρανία. Ένα ενδεχόμενο που, αν επιβεβαιωθεί, θα μετατρέψει τη χώρα σε τεράστιο πεδίο ανοικοδόμησης, ενώ παράλληλα θα επαναφέρει τη Ρωσία στα διεθνή οικονομικά φόρα. Για τις αγορές αυτό σημαίνει ένα πράγμα: σταδιακή αποκλιμάκωση στις τιμές ενέργειας, πρώτων υλών και μεταφορικών – παράγοντες που τα τελευταία τέσσερα

χρόνια τροφοδότησαν τον ευρωπαϊκό και ελληνικό πληθωρισμό, επηρεάζοντας δυσμενώς τους ισολογισμούς των εισηγμένων.

Ποιοι βλέπουν πρώτο το όφελος

■ **Coca-Cola HBC:** Πριν από τον πόλεμο, περίπου το 20% των πωλήσεων και των κερδών της προερχόταν από Ρωσία και Ουκρανία. Η εισβολή έκλεισε το εργοστάσιο στο Κίεβο, περιόρισε δραστικά τις δραστηριότητες στη Ρωσία, προκαλώντας επιβάρυνση άνω των 270 εκατ. ευρώ το 2022. Ενδεχόμενη ειρήνη ανοίγει δρόμο για επαναφορά παραγωγής στην Ουκρα-

νία και σταδιακή ανάκτηση μέρους της ρωσικής αγοράς.

Ο κλάδος των κατασκευών και των δομικών υλικών είναι από τους πρώτους που θα δουν άμεσο όφελος. Με χαμηλότερη ενεργειακή επιβάρυνση και νέες ανάγκες για έργα, οι εταιρείες θα κινούνται σε περιβάλλον υψηλότερων περιθωρίων κέρδους.

■ **Τιτάν:** Η ζήτηση για τσιμέντο στην Ουκρανία, σε περίπτωση ανοικοδόμησης, θα ενισχυθεί θεαματικά. Παράλληλα, η πτώση του ενεργειακού κόστους θα μειώσει τα έξοδα παραγωγής.

■ **ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ:** Με ισχυρή παρουσία στη Ρουμανία και δύο πρόσφατα σιδηροδρο-

μικά έργα συνολικού ύψους 1 δισ. ευρώ, βρίσκεται σε θέση εκκίνησης για επέκταση προς Ουκρανία. Η εταιρεία έχει ήδη αναλάβει έργο αντλιοσταμίου 1,5 GW.

■ **ΑΒΑΞ:** Με διεθνή εμπειρία και μεγάλα ενεργειακά έργα, όπως ο θερμοηλεκτρικός σταθμός 1.750 MW στη Ρουμανία, θα μπορούσε να βρεθεί σε κοινοπραξίες για ουκρανικά έργα.

Η μεταλλουργία υπέστη ισχυρή πίεση από τις ακραίες τιμές ενέργειας.

■ **Metlen:** Διαχειρίζεται τη μοναδική καθετοποιημένη μονάδα αλουμίνας-αλουμινίου στην ΕΕ. Η παραγωγή είναι ενεργοβόρα και ο πόλεμος εκτίναξε τα κόστη. Ειρήνη και πτώση των τιμών αερίου/ρεύματος θα βελτιώσουν θεαματικά τα περιθώρια.

■ **ElvalHalcor & Viohalco:** Μεγαλύτερη σταθερότητα στις πρώτες ύλες, καθώς μεγάλο μέρος της ευρωπαϊκής παραγωγής χάλυβα και μετάλλων εξαρτάται από Ρωσία και Ουκρανία. Η ομαλοποίηση της εφοδιαστικής αλυσίδας θα μειώσει αβεβαιότητες.

■ **Corinth Pipeworks & Cenergy Holdings:** Σε έργα αγωγών, ηλεκτρικών δικτύων και καλωδίων, η μεταπολεμική ανοικοδόμηση μπορεί να δημιουργήσει νέα ισχυρά συμβόλαια.

Ενέργεια – τα χαμηλότερα καύσιμα αλλάζουν τους όρους

Η ΔΕΗ αναμένει διπλό όφελος χαμηλότερο κόστος φυσικού αερίου και πιθανές νέες συνεργασίες στην Ουκρανία. Ήδη βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με την ΔΤΕΚ για έργα αποθήκευσης ενέργειας.

Μεταφορές, τουρισμός και καύσιμα

■ **Aegean Airlines:** Νέα δρομολόγια και μεγαλύτερη επιβατική κίνηση προς Ουκρανία/Ρωσία. Παράλληλα, η αποκλιμάκωση των τιμών καυσίμων ενισχύει τα περιθώρια κέρδους.

■ **Ακτοπλοία (Attica Group κ.ά.):** Μειωμένο κόστος καυσίμων σε συνδυασμό με μεγαλύτερη κινητικότητα.

Οι τιμές των πρώτων υλών θα εξομαλυνθούν:

■ **Κρι Κρι και άλλες εισαγμένες τροφίμων** θα επωφεληθούν από φθηνότερη ενέργεια και σταθερότερες τιμές πρώτων υλών.

■ **Μύλοι Κεπενού:** Το 33% των σιτηρών προερχόταν από Ρωσία-Ουκρανία πριν από τον πόλεμο. Η επιστροφή του εμπορίου της Μαύρης Θάλασσας θα ρίξει το κόστος προμηθειών.

■ **Βιομηχανική παραγωγή – επανεκκίνηση** εφοδιαστικών αλυσίδων

■ **Frigoglass:** Με μονάδες σε Ρωσία και Ανατολική Ευρώπη, είδε τη λειτουργία της να ανατρέπεται πλήρως. Η ειρήνη θα ομαλοποιήσει την παραγωγή και τη διανομή.

■ **Πλαστικά Κρήτης:** Αντιμέτωπος δυσκολίες προμήθειας πρώτων υλών στη ρωσική μονάδα της. Η σταθεροποίηση θα μειώσει κινδύνους.

■ **Λιμάνια – νέοι διάδρομοι εμπορίου** Με την επαναλειτουργία οδικών, σιδηροδρομικών και θαλάσσιων διαδρόμων: ΟΛΘ, και ΟΛΠ, μπορούν να λειτουργήσουν ως πύλες για το εμπόριο από και προς Ανατολική Ευρώπη.

Η φονικότερη σύγκρουση

Ως η φονικότερη σύγκρουση στον κόσμο το 2025 καταγράφηκε ο πόλεμος στην Ουκρανία σύμφωνα με ανάλυση του Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED).

Η ετήσια Έκθεση Δείκτη Συγκρούσεων του ACLED εκτιμά ότι παρά τις ειρηνευτικές πρωτοβουλίες υπό την ηγεσία των ΗΠΑ για τον τερματισμό της σχεδόν

τετραετούς ρωσικής εισβολής περίπου 78.000 άνθρωποι —στρατιώτες και άμαχοι— σκοτώθηκαν στην Ουκρανία το 2025, αριθμός υψηλότερος από κάθε άλλη σύγκρουση διεθνώς.

Επειδή οι απώλειες στρατευμάτων θεωρούνται κρατικό απόρρητο τόσο στη Ρωσία όσο και στην Ουκρανία, το ACLED βασίζεται σε επιτόπια έρευνα και ανοιχτές πηγές, τονίζοντας ότι τα στοιχεία είναι συντηρητικά και πιθανότατα υποεκτιμημένα. Η έκθεση δημοσιεύεται μετά από έναν χρόνο εντατικών διπλωματικών προσπαθειών, με πρωτοβουλίες της κυβέρνησης του Ντόναλντ Τραμπ για κατάπαυση του πυρός στην Ουκρανία. Παρά τη διακίνηση πολλών σχεδίων εκχειρίσις, οι μάχες δεν σταμάτησαν.

Όπως σημειώνει το ACLED, η προσπάθεια με την αμερικανική διαμεσολάβηση «δεν απέφερε καρπούς». Η υψηλή θνησιμότητα αποδίδεται στη συνεχιζόμενη ρωσική επιδίωξη κατάληψης του Ντονμπάς, στη διεύρυνση των επιθετικών επιχειρήσεων κατά μήκος του μετώπου και στην εντατικοποίηση των πληγμάτων κατά ενεργειακών υποδομών στην Ουκρανία.

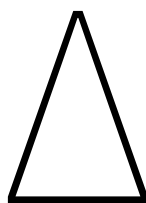
Πλήγματα σε άμαχους και επιθέσεις με drones

Οι ρωσικές επιθέσεις με drones στην Ουκρανία αυξήθηκαν κατά 150% σε ετήσια βάση, καθιστώντας τες «πιο πολυάριθμες και δυσκολότερες στην αναχαίτιση», καθώς πιέζεται η ουκρανική αεράμυνα. Η Μόσχα εξαπολύει πλέον σμήνη εκατοντάδων drones σχεδόν κάθε νύχτα με έμφαση στις ενεργειακές υποδομές. Παράλληλα, οι αδιάκριτοι βομβαρδισμοί σε πυκνοκατοικημένες περιοχές οδήγησαν σε αύξηση 30% των πληγμάτων με θύματα αμάχους στην Ουκρανία. Το ACLED εκτιμά ότι περίπου 2.000 άμαχοι σκοτώθηκαν το 2025.

Στον συνολικό δείκτη έντασης, που συνυπολογίζει τέσσερις παράγοντες (θνησιμότητα, κίνδυνο για αμάχους, γεωγραφική έκταση και αριθμό ένοπλων ομάδων), η Ουκρανία κατατάσσεται 11η, ανεβαίνοντας από τη 14η θέση πέρυσι. Είναι η τρίτη πιο επικίνδυνη χώρα για αμάχους, πίσω από την Παλαιστίνη και το Μεξικό, και ο πόλεμος εκεί είναι μία από τις πιο «διάχυτες» συγκρούσεις, καθώς πλήγματα σημειώνονται σε ολόκληρη τη χώρα.

Του Δρος **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Δ. ΓΕΩΡΓΑ**

ιπλωματικά, ο φάκελος της Ουκρανίας παραμένει βυθισμένος στο τέλμα. Η ακύρωση της συνάντησης Πούτιν - Τραμπ στη Βουδαπέστη έσβησε και την τελευταία προσδοκία για άμεση επανεκκίνηση των συνομιλιών. Παρ' όλα αυτά, οι δημόσιες τοποθετήσεις του Σεργκέι Λαβρόφ και του Ντιμίτρι Πεσκόφ δείχνουν ότι η Μόσχα δεν κλείνει την πόρτα σε νέες διαβουλεύσεις - υπό τους δικούς της όρους.

Την ίδια στιγμή, στο πεδίο των επιχειρήσεων, ο «ενεργειακός πόλεμος» βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Οι ρωσικές δυνάμεις πλήττουν πλέον συστηματικά κρίσιμες πολιτικές υποδομές, αφήνοντας εκατοντάδες χιλιάδες Ουκρανούς αντιμέτωπους με επαναλαμβανόμενες διακοπές ηλεκτροδότησης. Είναι μια τακτική που μέχρι πρόσφατα η Μόσχα απέφευγε - τώρα όμως αποτελεί βασικό εργαλείο πίεσης.

Στο μέτωπο του Ντονμπάς, η ουκρανική διοίκηση βρίσκεται μπροστά σε ένα οδυνηρό δίλημμα. Η σχεδόν πλήρης περικύκλωση των ουκρανικών δυνάμεων στο Ποκρόφσκ φέρνει δύο επιλογές: είτε οι ουκρανικές μονάδες εγκαταλείπουν έναν κομβικό στρατηγικό πόλο είτε παραμένουν, με κόστος έως και 15.000 άνδρες - σε μια περίοδο όπου η λειψανδρία ανθρώπινου δυναμικού γίνεται πλέον εμφανής.

Ο πρόεδρος Ζελένσκι αναγνώρισε ήδη τη σοβαρότητα της κατάστασης στο Ποκρόφσκ, σημειώνοντας ότι οι καιρικές συνθήκες λειτουργούν υπέρ των ρωσικών επιθέσεων. Δύο ημέρες αργότερα βρέθηκε στο μέτωπο της Ζαπορίζια, όπου και εκεί οι ρωσικές ανακοινώσεις για στρατιωτικά κέρδη πυκνώνουν. Όμως ο Ουκρανός ηγέτης έχει πλέον να διαχειριστεί και έναν δεύτερο, εσωτερικό πόλεμο. Η επιβολή κυρώσεων στον πρώην στενό του φίλο, τον επιχειρηματία Τιμούρ Μίνιτις - που κατηγορείται για υπεξαίρεση 100 εκατ. δολαρίων από κονδύλια του ενεργειακού τομέα - πυροδότησε νέα

ΟΥΚΡΑΝΙΑ

Πότε θα τελειώσει ο πόλεμος; Τα τέσσερα σενάρια

πολιτική θύελλα. Η υπόθεση αγγίζει και το παρελθόν του Ζελένσκι, αφού ο Μίνιτις υπήρξε συνιδρυτής της Kwartal 95, της εταιρείας παραγωγής που τον ανέδειξε πριν κατέβει στην πολιτική. Μέσα στο ίδιο κλίμα, οι υπουργοί Ενέργειας και Δικαιοσύνης υπέβαλαν τις προτάσεις τους. Όλα αυτά τροφοδοτούν συζητήσεις για το αν η Ουκρανία εισέρχεται σε περίοδο εσωτερικών ανακατατάξεων, ενώ ο πόλεμος συνεχίζεται χωρίς σαφή κατεύθυνση. Το

Center for Strategic and International Studies κωδικοποίησε πρόσφατα τέσσερα πιθανά σενάρια για την επόμενη μέρα - με τον δυτικό παράγοντα να επιμένει ότι, παρά την επιθετική της εικόνα, η Ρωσία παραμένει περισσότερο ευάλωτη από όσο φαίνεται.

1. Σενάριο ουκρανικής κατάρρευσης

Το Κρεμλίνο εξακολουθεί να επιδιώκει μια αποφασιστική ρήξη της ουκρανι-

κής άμυνας. Ωστόσο, σύμφωνα με το CSIS, οι ρωσικές δυνάμεις δεν έχουν καταφέρει μεγάλα εδαφικά κέρδη, πληρώνοντας μάλιστα βαρύ τίμημα σε απώλειες. Η Ουκρανία συνεχίζει να καλύπτει μεγάλο μέρος των επιθέσεων με drones και πυροβολικό, αν και με μειωμένη αποτελεσματικότητα σε σχέση με πέρυσι. Την ίδια στιγμή, η Μόσχα αυξάνει την παραγωγή μη επανδρωμένων αεροσκαφών και πυραύλων, ενώ οι αμερικανικές ροές όπλων προς

το Κίεβο περιορίζονται, λόγω των προτεραιοτήτων της κυβέρνησης Τραμπ. Αν η φθορά αυτή συνεχιστεί, η Ρωσία εκτιμά ότι το 2026 θα αποκτήσει αποφασιστικό πλεονέκτημα, ικανό να οδηγήσει είτε σε κατάρρευση του ουκρανικού μετώπου είτε σε διπλωματική συνθηκολόγηση.

2. Σενάριο αέναου πολέμου χαμηλής έντασης

Εάν η Μόσχα κρίνει πως μια ολοκλη-

ρωτική νίκη δεν είναι ρεαλιστική, μπορεί να επιλέξει την παράταση του πολέμου σε χαμηλή ένταση. Σποραδικές μάχες, επιθέσεις με drones και πυραύλους, περιοδικός βομβαρδισμός πόλεων και γραμμών άμυνας - μια κατάσταση ανάλογη με εκείνη της περιόδου 2015-2021.

Σε αυτό το περιβάλλον, η Ουκρανία μένει παγιδευμένη: δεν πολεμά ολοκληρωτικά, αλλά ούτε προχωρά προς την Ε.Ε. ή το ΝΑΤΟ.

Για τη Μόσχα, μια τέτοια «παγωμένη» σύγκρουση θα μπορούσε να λειτουργήσει ως μοχλός στο εσωτερικό της Ουκρανίας, μέχρι να αναδειχθεί μια νέα, πιο υποχωρητική πολιτική ηγεσία - όπως είχε επιχειρηθεί και στη Γεωργία μετά το 2008.

3. Σενάριο κατάπαυσης του πυρός

Μια παύση των εκθροπραξιών θεωρείται από το Κρεμλίνο επικίνδυνη, καθώς θα επέτρεπε στην Ουκρανία να ανασυνταχθεί. Άρα, για να συμφωνήσει η Ρωσία, θα πρέπει να μεταβληθούν οι συνθήκες στο πεδίο: οικονομική πίεση, στρατιωτικές απώλειες ή ουκρανικές επιθέσεις εντός ρωσικού εδάφους που θα διαταράξουν την καθημερινότητα των πολιτών.

Η εκλογή Τραμπ έχει ενισχύσει την αυτοπεποίθηση της Μόσχας, ωστόσο οι ουκρανικές επιχειρήσεις με drones απέναντι σε ρωσικές πόλεις μπορούν να αλλάξουν το κλίμα στην κοινή γνώμη.

4. Σενάριο ειρηνευτικής συμφωνίας

Το λιγότερο πιθανό σενάριο. Θα απαιτούσε μια βαθιά κρίση στη Ρωσία: οικονομική κατάρρευση, σοβαρή στρατιωτική φθορά και αμφισβήτηση της ηγεσίας του Πούτιν από μεσαία στελέχη του στρατού. Ταυτόχρονα, η Ουκρανία θα έπρεπε να σημειώσει ουσιαστικά στρατιωτικά πλήγματα εντός της ρωσικής επικράτειας.

Ακόμη και τότε, εκτιμάται ότι ο Πούτιν θα επέλεγε να μεταβεί στο Σενάριο 2 ή 3, παρά να αποδεχθεί μια ειρηνευτική συμφωνία που θα τον αποδυνάμωνε πολιτικά.

ΑΒΑΞ

Εκτόξευση **761%** των καθαρών κερδών στο εννεάμηνο

Στα 42,1 εκατ. ευρώ

Στα 42,1 εκατ. ευρώ διαμορφώθηκαν τα καθαρά κέρδη του Ομίλου ΑΒΑΞ στο εννεάμηνο καταγράφοντας αύξηση 761% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Αναλυτικά, ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών του Ομίλου στο εννεάμηνο του 2025 αυξήθηκε κατά 64,6% σε €682,2 εκατομμύρια έναντι €414,6 εκατομμυρίων στο αντίστοιχο διάστημα του 2024.

Ο αυξημένος κύκλος εργασιών του τρέχοντος έτους οφείλεται στο γεγονός ότι τα νέα έργα εισέρχονται σε φάση πλήρους εκτέλεσης. Τα κέρδη προ φόρων, χρηματοοικονομικών εξόδων και αποσβέσεων (EBITDA) του Ομίλου ανήλθαν σε €94,5 εκατομμύρια στο εννεάμηνο του 2025 έναντι €68,8 εκατομμυρίων στο συγκρίσιμο

εννεάμηνο του προηγούμενου έτους, κυρίως λόγω της αύξησης του EBITDA του κλάδου της κατασκευής, ως αποτέλεσμα της εκτέλεσης έργων τα οποία προσφέρουν υψηλότερα περιθώρια κέρδους.

Τα καθαρά κέρδη μετά φόρων του Ομίλου ανήλθαν σε €42,1 εκατομμύρια στο φετινό εννεάμηνο έναντι €4,9 εκατομμυρίων στην αντίστοιχη περίοδο του 2024, όταν είχαν λογιστικοποιηθεί σημαντικά αυξημένες προβλέψεις (Λίβανος), και λόγω των βελτιωμένων χαρακτηριστικών κερδοφορίας των εκτελούμενων έργων και της μείωσης του δανεισμού και των συνδεδεμένων χρηματοοικονομικών εξόδων.

Επίσης ο Όμιλος κατέγραψε:

■ Υψηλό περιθώριο κέρδους κατασκευαστικού κλάδου (περιθώριο EBITDA 11,3% έναντι 9,4% το 2024)

- Σημαντικά μειωμένος (κατά 11,9%) Καθαρός Δανεισμός & Τραπεζικό Leasing έναντι του τέλους 2024
- Περαιτέρω βελτίωση δείκτη Καθαρού Δανεισμού / EBITDA στο 1,60x την 30.09.2025 από 2,25x την 31.12.2024
- Ανεκτέλεστο Υπόλοιπο Έργων €2,53 δις (Δεκέμβριος 2025)
- Ποιοτικό Χαρτοφυλάκιο Συμμετοχών σε Παραωρήσεις & ΣΔΙΤ, με αποτίμηση €427,8 εκατ
- Τρέχουσα χρηματιστηριακή αποτίμηση Επιχειρηματικής Αξίας / EBITDA 4,6x

Εξέλιξη δανεισμού

Ο καθαρός τραπεζικός δανεισμός του Ομίλου (συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων από leasing εξοπλισμού) μειώθηκε σημαντικά στη διάρκεια του εννεαμήνου του τρέχοντος έτους, ανερχόμενος σε €209,2 εκατομμύρια την 30.09.2025 από €237,5 εκατομμύρια την 31.12.2024. Ο δείκτης μόχλευσης (Καθαρός Δανεισμός / EBITDA) μειώθηκε περαιτέρω, φτάνοντας το 1,60x με βάση το EBITDA των τελευταίων 12 μηνών. Η βελτίωση του δείκτη οφείλεται στη συνεχιζόμενη ενίσχυση του EBITDA και τον περιορισμό του καθαρού δανεισμού, παρά την αύξηση του κύκλου εργασιών.

ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

Ο Όμιλος διαθέτει ένα ποιοτικό χαρτοφυλάκιο συμμετοχών σε παραωρήσεις και ΣΔΙΤ σημαντικής αξίας, με αποτίμηση εύλογης αξίας €427,8 εκατομμυρίων στο τέλος του εννεαμήνου του 2025. Από το ανωτέρω σύνολο, ποσό €158,4 εκατομμυρίων δεν αποτυπώνεται στον ενοποιημένο ισολογισμό, και ειδικότερα στα ίδια κεφάλαια, λόγω της διαφοράς στην μέθοδο αποτίμησης μεταξύ εύλογης αξίας και καθαρής θέσης.

Ο καθαρός δανεισμός της 100% θυγατρικής ΑΒΑΕ Παραωρήσεις ΑΕ, η οποία αποτελεί το όχημα του Ομίλου για τις βασικές συμμετοχές σε παραωρήσεις, ανήλθε σε €159,9 εκατομμύρια, σημαντικά μειωμένος έναντι του τέλους 2024 λόγω των αποπληρωμών που υπερτερούν των πραγματοποιούμενων επενδύσεων σε συμμετοχές.

Υψηλό ανεκτέλεστο υπόλοιπο υπογεγραμμένων συμβάσεων έργων

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των υπογεγραμμένων έργων του Ομίλου την τρέχουσα περίοδο ανέρχεται σε €2,53 δις, μειωμένο έναντι του τέλους του 2024 λόγω της επιτάχυνσης του ρυθμού υλοποίησης των έργων του Ομίλου. Εντός του 2025, ο Όμιλος έχει υπογράψει συμβάσεις αξίας άνω των €0,3 δις, και αναμένει τα αποτελέσματα από διαγωνισμούς έργων μεγάλης αξίας στους οποίους έχει συμμετάσχει.

Τα ιδιωτικά έργα & ΣΔΙΤ αναλογούν στο 52% του συνολικού ανεκτέλεστου υπολοίπου έργων του Ομίλου, όπως διαμορφώνεται την τρέχουσα περίοδο, με τα δημόσια έργα να αντιπροσωπεύουν το υπόλοιπο 48%, ενώ τα έργα του εξωτερικού αναλογούν στο 12% του συνόλου.

TITAN

Συμφωνία εξαγοράς της Traçim Cement

Η Titan SA ανακοινώνει ότι υπέγραψε Σύμβαση Αγοράς Μετοχών, που περιλαμβάνει συνήθεις προϋποθέσεις ολοκλήρωσης, για την εξαγορά του 100% της Traçim Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, εταιρίας που δραστηριοποιείται στην ευρύτερη περιοχή της Κωνσταντινούπολης, μία από τις πιο δυναμικές αγορές τσιμέντου στην Τουρκία.

Η εταιρία λειτουργεί ένα σύγχρονο εργοστάσιο, με ετήσια παραγωγική δυναμικότητα περίπου 2,5 εκατ. τόνων τσιμέντου. Το εργοστάσιο εξυπηρετεί την αναπτυσσόμενη τοπική αγορά και διαθέτει δυνατότητα εξαγωγών προς γειτονικές χώρες και προς τις ΗΠΑ, ενώ υπάρχει σχέδιο για την από κοινού ανάπτυξη μεγάλου φωτοβολταϊκού πάρκου με τους πωλητές.

Η στρατηγική αυτή επένδυση επιτρέπει στον Όμιλο TITAN να ενισχύσει και να επεκτείνει την υφιστάμενη βασική του δραστηριότητα δομικών υλικών στη Δυτική Τουρκία, όπου ο Όμιλος διαθέτει ήδη παρουσία μέσω μονάδας άλεσης τσιμέντου στην περιοχή του Μαρμαρά και λατομείου ποζολάνης, ενώ παράλληλα ενισχύει τη δυνατότητα εξαγωγών προς τις ΗΠΑ.

Η εξαγορά εντάσσεται με τις Στρατηγικές Προτεραιότητες TITAN FORWARD 2029 του Ομίλου, με έμφαση στη βελτιστοποίηση της γεωγραφικής παρουσίας και στην επιτάχυνση της ανάπτυξης μέσω εξαγορών.

Το τίμημα της συναλλαγής για την εξαγορά του 100% των μετοχών της εταιρίας ανέρχεται σε περίπου 190 εκατ. δολάρια και η ολοκλήρωσή της αναμένεται εντός του πρώτου τριμήνου του 2026, υπό την προϋπόθεση ολοκλήρωσης των προβλεπόμενων νομικών διαδικασιών και διοικητικών εγκρίσεων.

Η εξαγορά εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει πωλήσεις άνω των \$140 εκατ. δολαρίων, κέρδη EBITDA άνω των \$50 εκατ. δολαρίων και θα ενισχύσει τα κέρδη ανά μετοχή (EPS) από το 2026, με περαιτέρω βελτίωση να αναμένεται στα επόμενα χρόνια χάρη σε συνέργειες.

TITAN

Generali Hellas

Ολοκληρώθηκε η εξαγορά του Ομίλου της Ευρωκλινικής

Της **ΚΥΝΘΙΑΣ ΤΖΩΠΤΖΗ**

Η Generali Hellas ανακοινώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της εξαγοράς του Ομίλου της Ευρωκλινικής Αθηνών από την Akkadia Holdings Limited, μετά την εξασφάλιση όλων των απαιτούμενων εποπτικών και κανονιστικών εγκρίσεων. Ο Όμιλος της Ευρωκλινικής αποτελεί έναν από τους πιο σύγχρονους και καταξιωμένους παρόχους υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα. Η επένδυση αυτή ενισχύει την παρουσία της Generali στον τομέα της υγείας και διευρύνει την αξία που προσφέρει στους ασφαλισμένους της.

Η εξαγορά αυτή είναι απολύτως ευθυγραμμισμένη με τη στρατηγική της Generali και την προσδοκία της να αποτελεί τον Lifetime Partner των ασφαλισμένων της προσφέροντας

ολιστικές, ποιοτικές και ανθρωποκεντρικές λύσεις υγείας. Η ενσωμάτωση της Ευρωκλινικής -η οποία επί δεκαετίες διακρίνεται για την ιατρική αριστεία, την καινοτομία και την εξειδίκευση στη γενική χειρουργική, την ογκολογία και την παιδιατρική- εμπλουτίζει σημαντικά το οικοσύστημα υγείας της Generali.

Ο κ. Πάνος Δημητρίου, CEO της Generali Hellas, δήλωσε: «Η εξαγορά του Ομίλου της Ευρωκλινικής επιβεβαιώνει τη δέσμευσή μας να προσφέρουμε αναβαθμισμένες και ολοκληρωμένες υπηρεσίες υγείας στους ασφαλισμένους μας. Δημιουργούμε ένα ισχυρότερο, πιο εύλεκτο και σύγχρονο μοντέλο υγείας με στόχο την παροχή υψηλού επιπέδου φροντίδας. Είμαστε υπερήφανοι που καλωσορίζουμε την ομάδα της Ευρωκλινικής στην οικογένεια της Generali.» Η ενσωμάτωση του Ομίλου της Ευρωκλινικής αναμένεται να διαφοροποιήσει περαιτέρω τις πηγές εσόδων της Εταιρείας, -ακο-

λούθως προς το στρατηγικό σχέδιο του Ομίλου Generali Lifetime Partner 27: Driving Excellence- ενώ θα επεκτείνει τις υπηρεσίες σε όλο το φάσμα της υγειονομικής περίθαλψης. Η Generali και ο Όμιλος της Ευρωκλινικής θα συνεργαστούν για την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας, με έμφαση στη βελτίωση της εμπειρίας των ασθενών, την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και την παροχή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Η Generali Hellas παραμένει πιστή στην αποστολή της να προστατεύει και να στηρίζει τις ζωές και τις φιλοδοξίες των ασφαλισμένων της, επενδύοντας σε πρωτοβουλίες που βελτιώνουν την ποιότητα, την προσβασιμότητα και τη βιωσιμότητα της υγειονομικής περίθαλψης στην Ελλάδα. Για την ολοκλήρωση της συμφωνίας εκ μέρους της Generali, η PwC λειτουργήσει ως αποκλειστικός Χρηματοοικονομικός Σύμβουλος και η Karatzas & Partners ως Νομικός Σύμβουλος.

THE GAME NEVER STOPS

e-basket.gr

Με στόχο τη βελτίωση της ευελιξίας και της άμεσης φόρτισης σε δημόσια σημεία, η ΔΕΗ blue προσφέρει τη νέα PPC blue RFID κάρτα στους οδηγούς ηλεκτρικών οχημάτων. Πρόκειται για μια καινοτόμο και εύχρηστη υπηρεσία που επιτρέπει την διαδικασία φόρτισης στο δημόσιο προσβάσιμο δίκτυο φορτιστών ΔΕΗ blue, χωρίς την ανάγκη χρήσης της εφαρμογής PPC blue, ενισχύοντας σημαντικά την εμπειρία φόρτισης.

Η PPC blue RFID κάρτα επιτρέπει στους οδηγούς να ξεκινούν και να ολοκληρώνουν τη διαδικασία χωρίς τη χρήση της εφαρμογής, με πλήρη καταγραφή και αυτόματη χρέωση στον λογαριασμό τους. Αποτελεί πρακτική λύση σε περιοχές με αδύναμο σήμα ή όταν το κινητό δεν είναι διαθέσιμο, ενώ διευκολύνει και όσους δεν είναι εξοικειωμένοι με ψηφιακές εφαρμογές, προσφέροντας σταθερά γρήγορη και απρόσκοπτη πρόσβαση στους δημόσιους φορτιστές της ΔΕΗ blue.

Τα περισσότερα δημόσια προσβάσιμα σημεία φόρτισης της ΔΕΗ blue υποστηρίζουν ήδη τεχνολογία RFID, καθιστώντας τη νέα υπηρεσία άμεσα αξιοποιήσιμη στο μεγαλύτερο μέρος του δικτύου. Ταυτόχρονα, η PPC blue RFID κάρτα είναι συμβατή και στο δημόσιο δίκτυο PPC blue στη Ρουμανία, γεγονός που ενισχύει τη διασύνδεση των δικτύων φόρτισης και διευκολύνει τις διασυνοριακές μετακινήσεις.

Για ιδιώτες και επιχειρήσεις

Η υπηρεσία διατίθεται σε ιδιώτες χρήστες της εφαρμογής PPC blue οι οποίοι μπορούν να παραγγείλουν ή να ενεργοποιήσουν την κάρτα μέσω της εφαρμογής. Για εταιρικούς πελάτες, η PPC blue RFID κάρτα διευκολύνει τη διαχείριση ηλεκτροκίνητων στόλων και αποτελεί πρακτικό εργαλείο για στελέχη που επιλέγουν να κινούνται ηλεκτρικά, προσφέροντας άμεση πρόσβαση στους δημόσιους φορτιστές της ΔΕΗ blue. Η PPC blue RFID κάρτα σε συνδυασμό με την υπηρεσία εταιρικού λογαριασμού δημόσιας φόρτισης, δίνουν τη δυνατότητα κεντρικού ελέγχου των σχετικών εξόδων, αυτοματοποιημένης τιμολόγησης και αναλυτικών αναφορών.

Η επόμενη ημέρα της ηλεκτροκίνησης από τη ΔΕΗ blue

Με περισσότερα από 3.100 σημεία φόρτισης σε πάνω από 850 τοποθεσίες στην Ελλάδα και πάνω από 950 σημεία φόρτισης και 300 τοποθεσίες στη Ρουμανία, η ΔΕΗ blue συνεχίζει να ενισχύει το δημόσιο δίκτυο ηλεκτροκίνησης με υπηρεσίες που κάνουν τη φόρτιση πιο εύκολη και προσβάσιμη. Η νέα PPC blue RFID κάρτα απλοποιεί περαιτέρω τη διαδικασία δημόσιας φόρτισης και υποστηρίζει τη μετάβαση σε βιώσιμες μετακινήσεις, εντάσσοντας μια ακόμη καινοτομία στη στρατηγική της ΔΕΗ για την ανάπτυξη της ηλεκτροκίνησης.

ΔΕΗ blue

Νέα **RFID** κάρτα
για πιο εύκολη
εμπειρία φόρτισης

EnEarth

Αναλαμβάνει τη χερσαία αποθήκευση CO₂ σε μονάδα παραγωγής τσιμέντου στη Βουλγαρία

Του **ΣΤ. Κ. ΧΑΡΙΤΟΥ**

Η EnEarth, θυγατρική της Energean που είναι αφιερωμένη στην προώθηση πρωτοβουλιών αποθήκευσης άνθρακα και απανθρακοποίησης, υπέγραψε Συμφωνία Όρων (term sheet) με την Heidelberg Materials, για αποκλειστική διαπραγμάτευση οριστικής συμφωνίας σχετικά με την επέκταση των δραστηριοτήτων της στη Βουλγαρία ως Φορέας Αποθήκευσης (Storage Operator) για το έργο Devnya CO₂ της Heidelberg Materials.

Το Devnya CO₂ αποτελεί μέρος του ευρύτερου έργου ANRAV CCUS που έχει εγκαινιάσει η Heidelberg Materials και το οποίο στοχεύει να είναι το πρώτο ολοκληρωμένο έργο CCUS (δέσμευση, μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα) στην Ανατολική Ευρώπη. Το έργο ANRAV περιλαμβάνει τη δέσμευση 800 χιλιάδων τόνων CO₂ ετησίως από το εργοστάσιο τσιμέντου της Heidelberg στη Devnya, στην ευρύτερη περιοχή της Varna, καθώς και τη μεταφορά και μόνιμη χερσαία αποθήκευση σε σημείο κοντά στην εγκατάσταση. Το έργο έχει λάβει

χρηματοδότηση 190 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Καινοτομίας της ΕΕ, εκ των οποίων 38 εκατ. ευρώ προορίζονται για τον χώρο αποθήκευσης.

Η Heidelberg Materials έχει εντοπίσει το δυναμικό για χερσαία αποθήκευση και έχει προχωρήσει στα νομικά βήματα και στις διαδικασίες αποδοχής από τους εμπλεκόμενους φορείς για την ανάπτυξή του. Η EnEarth υπέγραψε σήμερα Συμφωνία Όρων για να εξετάσει με την Heidelberg Materials την από κοινού ανάπτυξη του χώρου μεταφοράς και αποθήκευσης.

Ο Νικόλας Ρήγας, Επικεφαλής Αποθήκευσης Άνθρακα της EnEarth, δήλωσε:

«Σήμερα είναι μια σημαντική ημέρα για την EnEarth. Κάνουμε ένα καθοριστικό βήμα προς τον στόχο μας να διαδραματίσουμε σημαντικό ρόλο στην απανθρακοποίηση των βιομηχανιών με υψηλές εκπομπές στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι ένας όμιλος όπως η Heidelberg, αναγνωρίζει και εμπιστεύεται την τεχνογνωσία που αναπτύσσει η EnEarth μέσω του εμβληματικού έργου αποθήκευσης CO₂ στον Πρίνο. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι η επιτυχής υλοποίη-

ση του έργου Devnya CO θα ωφελήσει το περιβάλλον, τις επιχειρήσεις και τις τοπικές κοινωνίες. Είμαστε ενθουσιασμένοι για να προχωρήσουμε στα επόμενα βήματα στην υλοποίηση του έργου.»

Ο Mihail Polendakov, Γενικός Διευθυντής της Heidelberg Materials Devnya, δήλωσε:

«Η Ομάδα του Έργου ANRAV CCUS της Heidelberg Materials Devnya είναι υπερήφανη να ανακοινώσει τη συνεργασία της με την EnEarth, θυγατρική της Energean, σε σχέση με το τμήμα Μεταφοράς & Αποθήκευσης του έργου Devnya CO. Η EnEarth έχει μια εντυπωσιακή ιστορία επιτυχιών με το ελληνικό έργο αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα στον Πρίνο. Η συνεργασία μας θα ενισχύσει την ανάπτυξη του έργου ANRAV CCUS προς όφελος των επιχειρήσεων, του περιβάλλοντος και της κοινωνίας.»

Με την προϋπόθεση της σύναψης οριστικών συμφωνιών μεταξύ των μερών και της λήψης όλων των απαραίτητων αδειοδοτήσεων και κανονιστικών εγκρίσεων, το έργο αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία πριν από το 2030.

Σχετικά με την Heidelberg Materials

Η Heidelberg Materials AG είναι μια γερμανική πολυεθνική εταιρεία και μία από τις κορυφαίες παραγωγούς δομικών υλικών παγκοσμίως. Ιδρύθηκε το 1873 και δραστηριοποιείται σε περισσότερες από 50 χώρες με περίπου 3.000 εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων εργοστασίων τσιμέντου, μονάδων σκυροδέματος και λατομείων αδρανών υλικών.

Τα κύρια προϊόντα της είναι τσιμέντο, αδρανή υλικά, έτοιμο σκυρόδεμα και άσφαλτος. Με περίπου 51.000 εργαζομένους, η Heidelberg Materials είναι ο παγκόσμιος ηγέτης στα αδρανή υλικά, δεύτερη στο τσιμέντο και τρίτη στο έτοιμο σκυρόδεμα.

Στη Βουλγαρία, η Heidelberg Materials δραστηριοποιείται κυρίως μέσω του εργοστασίου τσιμέντου στη Devnya και του κέντρου άλεσης Vulkan, καθώς και μέσω δύο τερματικών τσιμέντου και μιας μονάδας παραγωγής σκυροδέματος στη Βάρνα.

Η εταιρεία επικεντρώνεται στην παραγωγή τσιμέντου και σκυροδέματος και επενδύει ενεργά σε πρωτοβουλίες βιωσιμότητας για τη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος.

ΔΕΗ

«Quiet Hour» στο δίκτυο καταστημάτων για πιο συμπεριληπτική εμπειρία των πελατών της

Κάνοντας ένα σημαντικό βήμα προς την ενίσχυση της προσβασιμότητας στα φυσικά σημεία εξυπηρέτησης, η ΔΕΗ εισάγει τη νέα υπηρεσία Quiet Hour για νευροδιαφορετικά άτομα. Η πρωτοβουλία εφαρμόζεται σε συνεργασία με την TheHappyAct, οργανισμό με εξειδίκευση σε ζητήματα αισθητηριακής επεξεργασίας, εκπαίδευσης και υποστήριξης ατόμων στο φάσμα του αυτισμού. Για μία ώρα καθημερινά, καθώς και το Σάββατο, από τις 14:00 έως 15:00, τα καταστήματα της ΔΕΗ μειώνουν αισθητά τα οπτικά, ηχητικά και οσφρητικά ερεθίσματα, δημιουργώντας ένα περιβάλλον πιο ήρεμο, προβλέψιμο και φιλικό για νευροδιαφορετικά άτομα και τους συνοδούς τους. Η εφαρμογή ξεκίνησε από το κατάστημα Καλλιθέας με τη δημιουργία του πρώτου Quiet Corner και έχει εφαρμοστεί σε 24 καταστήματα συνολικά.

Νέα εποχή για τα Καταστήματα ΔΕΗ

Κατά τη διάρκεια του Quiet Hour, τα καταστήματα ΔΕΗ δι-

αμορφώνονται έτσι ώστε να περιορίζονται τα έντονα αισθητηριακά ερεθίσματα. Συγκεκριμένα:

- Μειώνεται ο φωτισμός, όπου αυτό είναι τεχνικά εφικτό
- Απενεργοποιούνται ηχητικές πηγές, μουσική και οθόνες
- Περιορίζονται θόρυβοι από συσκευές και συστήματα αναμονής
- Αφαιρούνται αρωματικοί ή άλλοι οσφρητικοί παράγοντες από τον χώρο

Παράλληλα, οι συνθήκες λειτουργίας προσαρμόζονται σε επίπεδο κίνησης και ροής εξυπηρέτησης, ώστε το περιβάλλον να παραμένει πιο σταθερό και ήρεμο. Η πρωτοβουλία συνοδεύεται από εκπαίδευση του προσωπικού από τη TheHappyAct, ώστε οι εργαζόμενοι των καταστημάτων ΔΕΗ να μπορούν να αναγνωρίζουν τις ανάγκες των νευροδιαφορετικών επισκεπτών και να προσαρμόζουν αντίστοιχα τον τρόπο επικοινωνίας μαζί τους.

Quiet Corner & Αισθητηριακοί Χάρτες

Το κατάστημα της ΔΕΗ στην Καλλιθέα διαθέτει ήδη το πρώ-

- **Νέα υπηρεσία Quiet Hour στα καταστήματα ΔΕΗ για νευροδιαφορετικά άτομα, με μείωση αισθητηριακών ερεθισμάτων καθημερινά και το Σάββατο**
- **Εφαρμογή ήδη σε 24 καταστήματα του δικτύου σε συνεργασία με την TheHappyAct και πλήανο επέκτασης μέσα στο 2026**

το Quiet Corner στην Ελλάδα, μια νέα πρωτοβουλία της ΔΕΗ που δημιουργήθηκε με σεβασμό στις ανάγκες των νευροδιαφορετικών ατόμων και όσων μπορεί να βιώσουν στιγμές έντονου στρες. Πρόκειται για έναν ειδικά διαμορφωμένο χώρο προνομίας, ανοικτό σε κάθε επισκέπτη είτε είναι πελάτης είτε απλώς βρίσκεται στην περιοχή, όπου μπορεί να απομονωθεί προσωρινά από τα ερεθίσματα του περιβάλλοντος, να ηρεμήσει και να συνεχίσει με ασφάλεια την ημέρα του.

Ο Quiet Corner χώρος δεν συνδέεται με εμπορική εξυπηρέτηση, αλλά αποτελεί έναν χώρο υποστήριξης και αποφόρτισης σε περίπτωση υπερδιέγερσης ή άγχους προσβάσιμο σε όλους.

Για κάθε κατάσταση ΔΕΗ που εντάσσεται στο πρόγραμμα δημιουργείται, επίσης, ένας Αισθητηριακός Χάρτης (Sensory Map), ο οποίος είναι διαθέσιμος online και παρέχει πληροφορίες για τα επίπεδα φωτισμού, θορύβου, τις διαδρομές χαμηλής όχλησης, καθώς και τις ζώνες μεγαλύτερης κίνησης. Οι χάρτες βοηθούν τους επισκέπτες και τους συνοδούς τους να προετοιμάζουν την επίσκεψή τους στο κατάστημα με

μεγαλύτερη άνεση και ασφάλεια. Ο Γενικός Διευθυντής Πωλήσεων ΔΕΗ, κ. Βασίλης Δημητρόπουλος, δήλωσε σχετικά: «Στη ΔΕΗ, η προσβασιμότητα και ο σεβασμός στη διαφορετικότητα αποτελούν βασικά στοιχεία της πελατοκεντρικής στρατηγικής μας. Ακούμε τις ανάγκες των πελατών μας και διαμορφώνουμε λύσεις που ανταποκρίνονται στις πραγματικές συνθήκες της καθημερινότητάς τους. Μέσα από την υπηρεσία Quiet Hour, τους χώρους προνομίας και τα εργαλεία αισθητηριακής πρόσβασης, σε συνεργασία με την TheHappyAct, δημιουργούμε καταστήματα, όπου κάθε επισκέπτης μπορεί να νιώθει άνεση και ασφάλεια».

Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί ακόμη ένα βήμα στη διαρκή δέσμευση της ΔΕΗ να ακούει με προσοχή τους πελάτες της και να μετατρέπει τις ανάγκες τους σε ανθρώπινες και προσωποποιημένες λύσεις. Με επίκεντρο την εμπειρία του πελάτη σε κάθε σημείο επαφής, από τα καταστήματα μέχρι τα ψηφιακά κανάλια εξυπηρέτησης, η ΔΕΗ συνεχίζει να προσφέρει υπηρεσίες και προϊόντα που κάνουν την καθημερινότητα εύκολη, προσβάσιμη και αξιόπιστη για όλους.

Επαιση

Επενδυτικό σχέδιο 1 δις. ευρώ έως το 2031 για την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης της Ελλάδας

Η Italgas επαναβεβαιώνει τη δέσμευσή της για την ενεργειακή ανάπτυξη της Ελλάδας και, μέσω του νέου Στρατηγικού Σχεδίου 2025–2031, έχει εγκρίνει επενδύσεις ύψους 1 δισεκατομμυρίου ευρώ με στόχο την επέκταση και την ψηφιοποίηση του δικτύου διανομής φυσικού αερίου της χώρας. Η υλοποίηση του Σχεδίου έχει ανατεθεί στην Επαιση, την εταιρεία που είναι υπεύθυνη για τη διανομή φυσικού αερίου στην Ελλάδα. Το Σχέδιο περιλαμβάνει την επέκταση των δικτύων διανομής σε περιοχές που δεν εξυπηρετούνται ακόμη, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη και ενσωμάτωση ανανεώσιμων αερίων – όπως το βιομεθάνιο – με στόχο την επιτάχυνση της απανθρακοποίησης του ενεργειακού μίγματος. Μέχρι το 2031, αναμένεται να κατασκευαστούν περισσότερα από 2.500 χλμ. νέων δικτύων, εκ των οποίων περισσότερα από 2.200 χλμ. χαμηλής πίεσης – με συγχρηματοδότηση 38% από πόρους του ΕΣΠΑ – και τα υπόλοιπα μέσης πίεσης, κυρίως για την τροφοδοσία βιομηχανικών καταναλωτών.

Παράλληλα με την ανάπτυξη υποδομών, μέρος της επένδυσης ` προορίζεται για την εκτεταμένη ψηφιοποίηση των υποδομών και των διαδικασιών λειτουργίας. Το Σχέδιο προβλέπει την ενσωμάτωση των πλατφορμών ICT του Ομίλου, την υιοθέτηση νέων λύσεων για τη διαχείριση υπηρεσιών στο πεδίο και την εφαρμογή σε όλο το δίκτυο της Επαιση τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης που έχουν ήδη αναπτυχθεί στην Ιταλία.

Επιπλέον, προβλέπονται βελτιώσεις για το Κέντρο Ελέγχου Άμεσας Επέμβασης της Αθήνας, το οποίο ήδη λειτουργεί και διασφαλίζει συνεχή παρακολούθηση και απομακρυσμένη διαχείριση των υποδομών. Νέα συστήματα εποπτείας

και αισθητήρες θα εγκατασταθούν, επίσης, στους σταθμούς ρύθμισης της πίεσης.

Το σχέδιο ψηφιακού μετασχηματισμού περιλαμβάνει, ακόμη, την ολοκλήρωση του προγράμματος αντικατάστασης των συμβατικών μετρητών με έξυπνους μετρητές "H2-ready", με την έναρξη της διαδικασίας το τρίτο τρίμηνο του 2026. «Με την Επαιση χτίζουμε στην Ελλάδα μια πλήρως ψηφιακή υποδομή, η οποία παρακολουθείται και διαχειρίζεται σε πραγματικό χρόνο μέσω του νέου Κέντρου Ελέγχου Άμεσας Επέμβασης της Αθήνας. Η ενσωμάτωση της πλατφόρμας DANA και η εγκατάσταση των 'H2-ready' έξυπνων μετρητών θα επιτρέψουν την ταχεία ανάπτυξη ανανεώσιμων αερίων. Αυτή η πορεία υποστηρίζεται από ένα σημαντικό επενδυτικό σχέδιο που ενισχύει τη δέσμευσή μας για την ασφάλεια, τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα του ενεργειακού συστήματος της χώρας», δήλωσε ο Paolo Gallo, Διευθύνων Σύμβουλος της Italgas.

Χάρη στις πρόσφατες ενεργοποιήσεις δικτύου, περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, της Κεντρικής Μακεδονίας, της Στερεάς Ελλάδας, της Δυτικής Ελλάδας και της Ηπείρου (Φλώρινα, Καστοριά, Βέροια, Αλεξάνδρεια, Καρπενήσι, Άμφισσα, η βιομηχανική

ζώνη της Πάτρας και εντός Δεκεμβρίου 2025 η Βιομηχανική Ζώνη της Ηπείρου) τροφοδοτούνται πλέον σταθερά με φυσικό αέριο. Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα στην υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων, από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση με πόρους του ΕΣΠΑ, έργων. Αναμένεται σημαντική αύξηση καταναλωτών, από 639.000 το 2025 σε σχεδόν 1 εκατομμύριο μέχρι το 2031. Αυτή η ανάπτυξη θα συνοδευτεί από βελτίωση της ποιότητας υπηρεσιών, μεγαλύτερη αποδοτικότητα του δικτύου και ουσιαστική συνεισφορά στην ενεργειακή ασφάλεια της χώρας.

Η METLEN υποδέχθηκε την ηγεσία του London Metal Exchange στο «Αλουμίνιον της Ελλάδος»

Της **ΚΥΝΘΙΑΣ ΤΖΩΠΤΖΗ**

Tις εγκαταστάσεις του ιστορικού εργοστασίου της METLEN «Αλουμίνιον της Ελλάδος» στον Άγιο Νικόλαο Βοιωτίας επισκέφθηκαν την Τρίτη 2 Δεκεμβρίου ο κ. John Williamson,

Chairman of the London Metal Exchange (LME), και η κα. Georgina Hallett, Chief Sustainability Officer και Head of Physicals Market του LME. Η επίσκεψη αυτή έχει ιδιαίτερη αξία τόσο για τη METLEN όσο και για την ελληνική βιομηχανία συνολικά, καθώς το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου (LME) αποτελεί τον κορυφαίο παγκόσμιο χρηματιστηριακό άξονα αναφοράς για τα μέταλλα. Στο πλαίσιο αυτό, στην επίσκεψη συμμετείχε επίσης ο κ. Πάνος Λώλος, Πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Στερεάς Ελλάδος, υπογραμμίζοντας τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ της ελληνικής βιομηχανίας και των διεθνών αγορών.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους, τα στελέχη του LME είχαν την ευκαιρία να ξεναγηθούν στις μονάδες παραγωγής από τους κκ. Δημήτρη Στεφανίδη, Chief Executive Director, Metals, Ιωάννη Καρναχωρίτη, EPALME Plant Director, Δημήτρη Κακαρούχα, Διοικητικό Διευθυντή ΑτΕ, καθώς και από άλλα υψηλόβαθμα στελέχη της METLEN. Ειδικότερα, πληροφορήθηκαν αναλυτικά για τις παραγωγικές διαδικασίες, τις τεχνολογικές υποδομές και τα υψηλά πρότυπα λειτουργίας και ασφάλειας που εφαρμόζει η METLEN. Παράλληλα, στο επίκεντρο της ενημέρωσης τέθηκε η εμβληματική επένδυση της εταιρείας για την παραγωγή γαλλίου στο ιστορικό εργοστάσιο «Αλουμίνιον της Ελλάδος», η οποία έχει ενταχθεί επίσημα στα επιλεγμένα 47 Στρατηγικά Έργα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κρίσιμες Πρώτες Ύλες, στο πλαίσιο του Κανονισμού CRMA.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το συγκεκριμένο καθετοποιημένο έργο, που περιλαμβάνει την εξόρυξη βωξίτη, την επέκταση της μονάδας αλουμίνας και την παραγωγή 50 MT γαλλίου ετησίως. Η συνολική στρατηγική επένδυση ύψους 295,5 εκατ. ευρώ ενισχύει τη διεθνή θέση της Ελλάδας στην παγκόσμια αγορά κρίσιμων πρώτων υλών, διασφαλίζοντας τον εφοδιασμό σε βωξίτη, αλουμίνα και γάλλιο, υλικά ζωτικής σημασίας για τη σύγχρονη βιομηχανία.

Η ζήτηση για Data Centers αναμένεται να διπλασιαστεί έως το 2030

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΑΔΗ

Σε νέα φάση εισέρχεται η παγκόσμια ανάπτυξη των Data Centers σύμφωνα με την Bain & Company. Όπως καταγράφεται σε πρόσφατη μελέτη της εταιρείας, ο προηγούμενος «αγώνας δρόμου» για την κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης από την Τεχνητή Νοημοσύνη (TN), παραχωρεί πλέον τη θέση του σε μια πιο πειθαρχημένη, επλεκτική και στοχευμένη περίοδο ανάπτυξης. Η νέα αυτή φάση χαρακτηρίζεται από μια στρατηγική προσέγγιση που συνδυάζει την αύξηση της ζήτησης για TN με την ανάγκη αντιμετώπισης των προκλήσεων ενεργειακής τροφοδοσίας και υποδομών. Στο πλαίσιο αυτό, διαμορφώνονται αναδυόμενα μοντέλα ενεργειακής προμήθειας και παρατηρείται σημαντική γεωγραφική διαφοροποίηση με έμφαση στις υποδομές «κυρίαρχης TN» (sovereign AI) και στην επέκταση σε νέες αγορές, όπως η Ευρώπη.

Ενώ οι συζητήσεις περί «φούσκας της Τεχνητής Νοημοσύνης» και τα εντυπωσιακά έργα όπως το Stargate κυριαρχούν, το βασικό σενάριο της Bain υπογραμμίζει τη συνεχιζόμενη ισχυρή ζήτηση που καθοδηγείται από την TN. Η ανάπτυξη ωστόσο θα μετριαστεί λόγω καθυστερήσεων στην περαιτέρω δημιουργία των υποδομών, καθώς και των σημείων συμφόρησης στην ενεργειακή τροφοδοσία και στα βασικά εξαρτήματα, τα οποία, παρότι παραμένουν, αμβλύνονται σταδιακά. Σύμφωνα με αυτήν την πρόβλεψη, η παγκόσμια ζήτηση χωρητικότητας των Data Centers αναμένεται να φτάσει τα 163 gigawatts (GW) έως το 2030, σε σχεδόν σε διπλάσια επίπεδα από τα σημερινά.

Η αγορά των Data Centers ωριμάζει: οι hyperscalers αξιοποιούν τεράστια υπο-

λογιστική ισχύ για Τεχνητή Νοημοσύνη, οι επιχειρήσεις εισάγουν την TN σε παραγωγική λειτουργία και η επέκταση των υποδομών βασίζεται πλέον σε συνειδητά και μακροπρόθεσμα σχέδια. Παρά την ισχυρή ανάπτυξη, η επιτυχία σήμερα εξαρτάται όχι τόσο από την κλίμακα, όσο και από την αποτελεσματική εκτέλεση, εν μέσω αυξανόμενης πολυπλοκότητας και περιορισμών κυρίως στη διαθεσιμότητα ηλεκτρικής ενέργειας.

Η ενέργεια αποτελεί το καθοριστικό σημείο συμφόρησης (bottleneck) για την ανάπτυξη των κέντρων δεδομένων. Τα κέντρα δεδομένων των ΗΠΑ θα μπορούσαν να καταναλώσουν έως 409 TWh έως το 2030, ποσότητα που αντιστοιχεί στο 9% της εθνικής ζήτησης, υπερδιπλάσια των σημερινών επιπέδων και σημαντικά πάνω από τις επίσημες προβλέψεις. Οι βραχυπρόθεσμες λύσεις περιλαμβάνουν ευέλικτη ανταπόκριση στη ζήτηση (flexible demand response), αποθήκευση ενέργειας σε μπαταρίες και παραγωγή πίσω από τον μετρητή (behind-the-meter, BTM), όπως ηλιακή ενέργεια, φυσικό αέριο ή ακόμη και επαναλειτουργία πυρηνικών σταθμών. Η μακροπρόθεσμη αποφόρτιση απαιτεί

αναβάθμιση των δικτύων, μεγαλύτερη ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και διευρυνση του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Ακόμα και αν οι ελλείψεις σε GPU (Graphical Process Units) και σε κατασκευαστικά υλικά αρχίζουν να υποχωρούν, η αξιόπιστη πρόσβαση σε ηλεκτρική ενέργεια καθίσταται πλέον ο βασικός περιοριστικός παράγοντας για την ανάπτυξη.

Η παραγωγή ενέργειας «πίσω από τον μετρητή» (BTM) επαναπροσδιορίζει καθοριστικά την επιλογή τοποθεσιών και τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης, απαιτώντας στενή συνεργασία μεταξύ εταιρειών κοινής ωφέλειας, κατασκευαστών και ρυθμιστικών αρχών στον ενεργειακό σχεδιασμό.

Παράλληλα, η πραγματική υλοποίηση των έργων αντιμετωπίζει επιπλέον προκλήσεις: πολυετείς καθυστερήσεις στη διασύνδεση με τα δίκτυα, στους χρόνους παράδοσης εξοπλισμού που εκτείνεται από 8 έως 24 μήνες, καθώς και στην έλλειψη εξειδικευμένου τεχνικού προσωπικού, όλα αυτά σε συνδυασμό με τις χρονικές και γραφειοκρατικές απαιτήσεις των διαδικασιών αδειοδότησης. Έως το 2030, η Βόρεια Αμερική αναμέ-

ΕΤΑΙ

να διατηρεί περίπου το ήμισυ της παγκόσμιας χωρητικότητας κέντρων δεδομένων, κυρίως λόγω των συνεχών μεγάλων επενδύσεων των παρόχων cloud μεγάλης κλίμακας (hyperscalers). Ταυτόχρονα, η Ευρώπη και η περιοχή Ασίας-Ειρηνικού αναπτύσσονται με ταχύ ρυθμό, καθοδηγούμενες από κανονισμούς για τον τοπικό έλεγχο της TN (sovereign AI), την αυξανόμενη ζήτηση από τις επιχειρήσεις και τους περιβαλλοντικούς στόχους. Στο πλαίσιο αυτό, οι εταιρείες επιλέγουν πλέον προσεκτικά τις τοποθεσίες των νέων Data Centers, δίνοντας έμφαση στη διατήρηση των δεδομένων εντός συνόρων (data localization), στη μείωση των καθυστερήσεων (latency) και στη χρήση καθαράς βιώσιμης ενέργειας.

«Sovereign AI»: Ο πυρήνας της ευρωπαϊκής ψηφιακής στρατηγικής
Ο τομέας των Data Centers στην Ευρώπη βρίσκεται σε τροχιά ταχύτετου μετασχηματισμού αφού βρίσκεται πλέον σε φάση σημαντικής επιτάχυνσης, ύστερα από μια περίοδο συγκριτικής υστέρησης σε σχέση με τη Βόρεια Αμερική. Η άνοδος αυτή τροφοδοτείται από τις αυστηρές απαιτήσεις για κυριαρχία

δεδομένων, την ολική ψηφιοποίηση του επιχειρηματικού και δημόσιου τομέα και την έκρηξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) και των υποδομών cloud.

Η τάση αυτή σηματοδοτεί μια στρατηγική μετατόπιση προς την εγχώρια φιλοξενία δεδομένων εντός των ευρωπαϊκών συνόρων. Η έννοια της «Κυρίαρχης TN» (Sovereign AI) έχει πλέον καταστεί κεντρικός άξονας της ψηφιακής στρατηγικής της Ευρώπης, καθώς κυβερνήσεις και πάροχοι μεγάλης κλίμακας (hyperscalers) δίνουν προτεραιότητα στον έλεγχο των δεδομένων και των συστημάτων TN, λαμβάνοντας υπόψη ρυθμιστικούς περιορισμούς, θέματα ασφάλειας και γεωπολιτικούς παράγοντες.

Η στροφή αυτή μεταβάλλει και τη γεωγραφική τοποθεσία των νέων Data Centers. Οι συνήθειες μεγάλης αγοράς όπως η Φρανκφούρτη, το Λονδίνο, το Άμστερνταμ, το Παρίσι και το Δουβλίνο αντιμετωπίζουν πλέον έλλειψη διαθέσιμου χώρου, προβλήματα με τους περιορισμούς ηλεκτρικής ενέργειας και μακροχρόνιες καθυστερήσεις στην αδειοδότηση. Εξαιτίας αυτού, οι εταιρείες στρέφονται σε νεότερες τοποθεσίες, όπως η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ιταλία και οι Σκανδιναβικές χώρες. Αυτές οι περιοχές διαθέτουν περισσότερη διαθέσιμη γη, ισχυρότερα δίκτυα ηλεκτροδότησης και άφθονη ανανεώσιμη ενέργεια, καθιστώντας τη Νότια Ευρώπη ιδιαίτερα ελκυστική για μεγάλα projects Data Centers.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο της Ευρώπης, που κάποτε θεωρούνταν εμπόδιο, πλέον αναδιαμορφώνει τον κλάδο με παραγωγικό τρόπο. Πρωτοβουλίες όπως το χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα InvestAI, το οποίο στοχεύει στην κινητοποίηση 200 δισεκατομμυρίων ευρώ σε επενδύσεις στην Τεχνητή Νοημοσύνη, σε συνδυασμό με τον Κανονισμό για την Ψηφιακή Επιχειρησιακή Ανθεκτικότητα (Digital Operational Resilience Act), την Πράξη της ΕΕ για τα Δεδομένα και τις εθνικές πολιτικές τοπικής φύλαξης δεδομένων (data localization), κατευθύνουν τις επενδύσεις σε τοπικές υποδομές και ενισχύουν τη διαφάνεια στις επιχειρησιακές διαδικασίες. Αυτό το ρυθμιστικό πλαίσιο έχει ήδη δώσει ώθηση σε σημαντικά

καινούργια πλάνα από παγκόσμιους παρόχους cloud, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας περιοχών sovereign cloud, σχεδιασμένων σε πλήρη συμμόρφωση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και κανονισμούς. Ωστόσο, οι προκλήσεις παραμένουν. Οι καθυστερήσεις στην αδειοδότηση, τα σημεία συμφόρησης του δικτύου και τα αυστηρά περιβαλλοντικά πρότυπα συνεχίζουν να επιβραδύνουν την υλοποίηση των έργων, ακόμη και εν μέσω αυξανόμενης ζήτησης. Η ισορροπία μεταξύ βιωσιμότητας, ανθεκτικότητας και κυριαρχίας αποτελεί τη βασική πρόκληση για την Ευρώπη στην προσπάθειά της να «μεγαλώσει τη ψηφιακή της ραχοκοκαλιά».

Στην πράξη, η αγορά Data Centers της Ευρώπης δεν συγκεντρώνεται πλέον γύρω από παραδοσιακούς κόμβους (legacy hubs), αλλά αναπτύσσεται προς ένα κατακευματισμένο και διαφοροποιημένο οικοσύστημα, το οποίο αντικατοπτρίζει τους ευρύτερους στόχους της για στρατηγική αυτονομία, ενεργειακή αποδοτικότητα και ψηφιακή κυριαρχία. Σε σχετική του δήλωση, Ανδρέας Κυριλής, Senior Partner της Bain & Company Greece τόνισε: «Η ραγδαία ανάπτυξη των Data Centers εισέρχεται παγκοσμίως σε μια νέα φάση, καθοδηγούμενη από την επιτάχυνση της Τεχνητής Νοημοσύνης και τη συνεχιζόμενη αυξανόμενη ζήτηση. Ενώ η ανάπτυξη αρχικά ήταν συγκεντρωμένη στη Βόρεια Αμερική – όπου εξακολουθεί να βρίσκεται η μεγαλύτερη παγκόσμια χωρητικότητα – η δυναμική αυτή γίνεται πλέον παγκόσμια, καθώς κρατικές στρατηγικές για AI και η υιοθέτηση από τις επιχειρήσεις ενεργοποιούν αγορές σε όλο τον κόσμο.

Η Ευρώπη επιταχύνει μετά από μια αργή εκκίνηση, τροφοδοτούμενη από απαιτήσεις τοπικής αποθήκευσης δεδομένων και δημόσιες ψηφιακές εντολές, αν και παραμένουν διαρθρωτικές προκλήσεις σχετικά με αδειοδοτήσεις και διασυνδέσεις ηλεκτρικής ισχύος. Καθώς οι παραδοσιακές ισχυρές ευρωπαϊκές αγορές αντιμετωπίζουν κρίσιμα εμπόδια υποδομών, οι developers στρέφονται σε νέους, αναδυόμενους κόμβους — μια μετατόπιση που επιτρέπει στην Ελλάδα να εξελιχθεί με ισχυρές προοπτικές σε περιφερειακό κόμβο data centers».

Ηλεκτρικές διασυνδέσεις Δωδεκανήσων και Β. Αιγαίου

Υπερτριπλάσια η αναλογία οφέλους - κόστους

Σε υπερτριπλάσιο υπολογίζεται το όφελος των ηλεκτρικών διασυνδέσεων των Δωδεκανήσων και των νησιών του Βορείου Αιγαίου με το ηπειρωτικό σύστημα μεταφοράς, συγκριτικά με το κόστος κατασκευής τους, αναλογία με την οποία ξεπερνούν τον «πύξιν» για τον χαρακτηρισμό τους ως Έργα Μείζονος Σημασίας για τη χώρα.

Ειδικότερα, η μελέτη κόστους-οφέλους που εκπόνησε ο Α-ΔΜΗΕ, βάσει των προβλέψεων του ρυθμιστικού πλαισίου, δηλαδή της μεθοδολογίας και των παραδοχών που χρησιμοποιεί ο ENTSO-E για την κατάρτιση του ευρωπαϊκού Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Δικτύου (TYNDP 2024), εμφάνισε λόγο οφέλους-κόστους (Benefit-Cost Ratio) ύψους 3,38 για την ηλεκτρική διασύνδεση των Δωδεκανήσων και 3,56 για τα νησιά του Βορείου Αιγαίου.

Τα σενάρια που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της μελέτης, αφορούν την διασύνδεση των νησιών με το ηπειρωτικό σύστημα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε σχέση με τη διατή-

ρηση της απομονωμένης ανάπτυξης και λειτουργίας τους με ηλεκτροπαραγωγή που στηρίζεται κατά βάση στα συμβατικά καύσιμα. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό, ότι η οικονομική ωφέλεια των νέων υποδομών μεταφοράς που σχεδιάζει ο Διαχειριστής είναι πολλαπλάσια σε κάθε περίπτωση, ακόμη και εάν ληφθούν υπόψη οι πληθωριστικές πιέσεις στην παγκόσμια αγορά καλωδίων που έχουν αυξήσει σημαντικά τα κεφάλαια που θα απαιτήσει η κατασκευή τους.

Επισημαίνεται ότι τα οφέλη που εμφανίζονται στη μελέτη είναι σαφώς υποεκτιμημένα, καθώς ο υπολογισμός τους βασίζεται στο κόστος παραγωγής από συμβατικές μονάδες, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές τιμές καυσίμων που χρησιμοποιεί ο ENTSO-E, χωρίς να έχουν συνυπολογιστεί οι ειδικές συνθήκες που ισχύουν στην Ελλάδα, όπως ο αυξημένος Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης στο πετρέλαιο diesel, που αποτελεί το καύσιμο των συμβατικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής στα μη διασυνδεδεμένα νησιά. Επιπλέον, η μελέτη λαμβάνει υπόψη τους αυστηρούς περιβαλλοντικούς περιορισμούς που επιβάλλουν την πλήρη απόσυρση του πετρε-

λαίου mazut -το αργότερο- μετά το 2030, με αποτέλεσμα την περαιτέρω αύξηση του κόστους λειτουργίας των τοπικών μονάδων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ύψος της αναλογίας κόστους-οφέλους των νέων ηλεκτρικών διασυνδέσεων που δρομολογεί ο Διαχειριστής, υπερβαίνει κατά πολύ και τον μέσο όρο που ισχύει -βάσει των ίδιων αυστηρών απαιτήσεων- για τα διασυνοριακά Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος (PCI) της Ε.Ε.. Είναι ενδεικτικό ότι οι διασυνδέσεις των Δωδεκανήσων και του Βορείου Αιγαίου, διαθέτουν υψηλότερο λόγο οφέλους-κόστους από τα 14 εκ των 24 Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος που σχεδιάζονται στην περιοχή της ΝΑ Ευρώπης και εντάχθηκαν στη 2η λίστα της Ε.Ε. για Έργα Κοινού /Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος που είναι υπό δημοσίευση. Σημειώνεται δε, ότι με Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου, οι διασυνδέσεις των δύο νησιωτικών συμπλεγμάτων έχουν χαρακτηριστεί ήδη από τις αρχές του 2025 ως έργα γενικότερης σημασίας για την οικονομία της χώρας.

Η ενσωμάτωση των Δωδεκανήσων και των νησιών του

Βορείου Αιγαίου στο ηπειρωτικό ηλεκτρικό σύστημα, κλείνει τον μεγάλο κύκλο των νησιωτικών διασυνδέσεων στο Αιγαίο, που σχεδιάζονταν επί δεκαετίες και ξεκίνησαν να υλοποιούνται εντατικά από το 2017, καταργώντας πρακτικά τις χρεώσεις Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας που σήμερα επιμερίζονται στους καταναλωτές όλης της χώρας.

Πέραν των σημαντικών οικονομικών ωφελειών, οι νέες διασυνδέσεις με τη λειτουργία τους αναμένεται να αναβαθμίσουν άμεσα την καθημερινότητα των κατοίκων και το τουριστικό προϊόν των νησιών, ενισχύοντας την αξιοπιστία της ηλεκτροδότησης και βελτιώνοντας την ποιότητα του αέρα και του περιβάλλοντος των νησιών, ειδικά στις περιοχές που γειτνιάζουν με τους ρυπογόνους πετρελαϊκούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, οι οποίοι θα τεθούν σε ψυχρή εφεδρεία και συνεπώς θα σταματήσουν να λειτουργούν. Εξίσου καίρια είναι και η εθνική διάσταση των έργων, καθώς οι διασυνδέσεις θα αποτελέσουν τις ενεργειακές υποδομές που θα φέρουν -πραγματικά και συμβολικά- το ανατολικό Αιγαίο πιο κοντά στην ηπειρωτική Ελλάδα.

Η OMODA & JAECOO φέρνει το μοντέρνο design στη φωτογράφιση του «GNTM»

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Η O M O D A & JAECOO συμμετέχει στο φετινό διαγωνισμό μόδας και ομορφιάς Greece's Next Top Model (GNTM), που προβάλλεται από το Star Channel, φέρνοντας την προοδευτική φιλοσοφία, το ελκυστικό design και τη μοντέρνα αισθητική

της μάρκας σε ένα από τα μεγαλύτερα top show της Ελλάδας που αναδεικνύει τον επαγγελματισμό, την αισθητική και την ομορφιά. Το ηλεκτρικό OMODA 5 EV και το JAECOO 7 πρωταγωνίστησαν σε μία από τις πιο εντυπωσιακές δοκιμασίες φωτογράφισης του show, σε ένα καλοκαιρινό σκηνικό με φόντο τη θάλασσα, τις σανίδες του σερφ και τη χρυσή άμμο. Οι παίκτες, αφού πόζαραν στη θάλασσα με μια σανίδα του σερφ OMODA & JAECOO, συνέ-

χισαν το σετ δίπλα στα δύο εντυπωσιακά μοντέλα. Η σύγχρονη σχεδίαση, η premium ποιότητα των υλικών και το όμορφο cockpit των δύο μοντέλων δημιούργησαν το κατάλληλο περιβάλλον για να αποτυπωθεί η αισθητική και η μοντέρνα ματιά της απαιτητικής φωτογράφισης. Στη φωτογράφιση του GNTM είδαμε το επιβλητικό JAECOO 7, το οποίο διατίθεται στη plug-in υβριδική έκδοση με την προηγμένη τεχνολογία SHS της OMODA & JAECOO. Οι έντο-

motori.gr όλος ο κόσμος του

νες γραμμές και οι σύγχρονες λεπτομέρειες του εξωτερικού του σχεδιασμού συνδυάζονται αρμονικά με μια αύρα δυναμικής κομψότητας, δημιουργώντας ένα όχημα που δεν περνά απαρατήρητο.

Παράλληλα, χάρη στο Super Hybrid System (SHS), το JAECOO 7 SHS προσφέρει συνολική αυτονομία που ξεπερνά τα 1.200 κλμ., ενώ η προηγμένη αρχιτεκτονική ενός αποδοτικού κινητήρα βενζίνης και δύο ηλεκτροκίνητων κινητήρων προσφέρει αρμονική εναλλαγή μεταξύ κίνησης μέσα στην πόλη με ηλεκτρική ενέργεια και απεριόριστων χιλιομέτρων ταξιδιού εκτός πόλης.

Ακολούθησε το OMODA 5 EV, στην εντυπωσιακή midnight blue απόχρωσή του, το οποίο εκπροσωπεί τη νέα εποχή της ηλεκτροκίνησης. Αθόρυβο, κομψό και τεχνολογικά προηγμένο, απευθύνεται σε όσους ζουν σε έντονους ρυθμούς, χωρίς να κάνουν εκπτώσεις στο στυλ ή στην οικολογι-

κή τους συνείδηση. Με αυτονομία έως 430 κλμ., πλήρως ηλεκτρική πλατφόρμα και κορυφαία συστήματα ασφαλείας, που του χάρισαν 5 αστέρια από τον οργανισμό Euro NCAP, το OMODA 5 EV είναι το ιδανικό city car για όσους αναζητούν τον απόλυτο συνδυασμό design, καινοτομίας και ελευθερίας.

Αξίζει να σημειωθεί πως το OMODA 5 EV στην πλούσια premium έκδοσή του, αποτελεί και ένα από τα μεγάλα έπαθλα του φετινού GNTM, προσφέροντας στον νικητή ένα αυτοκίνητο που συμβολίζει την εξέλιξη, την ανεξαρτησία και το μέλλον της οδήγησης. Η συμμετοχή της OMODA & JAECOO στο GNTM αποτυπώνει ξεκάθαρα τη φιλοσοφία των δύο brands: τη σύνδεση του design με την ελευθερία της έκφρασης. Είτε πρόκειται για ένα ηλεκτρικό city car είτε για ένα SUV που κατακτά κάθε έδαφος, η OMODA & JAECOO εμπνέει έναν σύγχρονο τρόπο ζωής που κινείται με ρυθμό,

τεχνολογία και στυλ.

Στην Ελλάδα, η OMODA & JAECOO καταγράφει σταθερά ανοδική πορεία, έχοντας την αξιοπιστία του επίσημου αντιπροσώπου της, του Ομίλου Emil Frey, ενός από τους ισχυρότερους επιχειρηματικούς ομίλους της Ευρώπης και τον ίδιο όμιλο που εκπροσωπεί στην ελληνική αγορά τις Mercedes-Benz και smart.

Τα οχήματα της OMODA & JAECOO συνοδεύονται από πλήρη εγγύηση 7 ετών ή 150.000 κλμ. και 8 ετών για την μπαταρία και των εξαρτημάτων υψηλής τάσης. Παράλληλα παρέχονται 7 έτη δωρεάν οδική βοήθεια ενώ η επάρκεια των ανταλλακτικών διασφαλίζεται από τις κατάλληλες υποδομές του Ομίλου Emil Frey. Τέλος, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να κάνει test drive στα μοντέλα μέσω του εξουσιοδοτημένου δικτύου 9 σημείων σε όλη την Ελλάδα ή συμπληρώνοντας τη φόρμα στο website omodajaecoo.gr.

αυτοκινήτου στην οθόνη σας

Η ηλεκτροκίνηση στο προσκήνιο

«Hot» νέα από την αγορά των ηλεκτρικών οχημάτων κάθε τύπου, αλλά και «hot» νέα από την Κίνα.

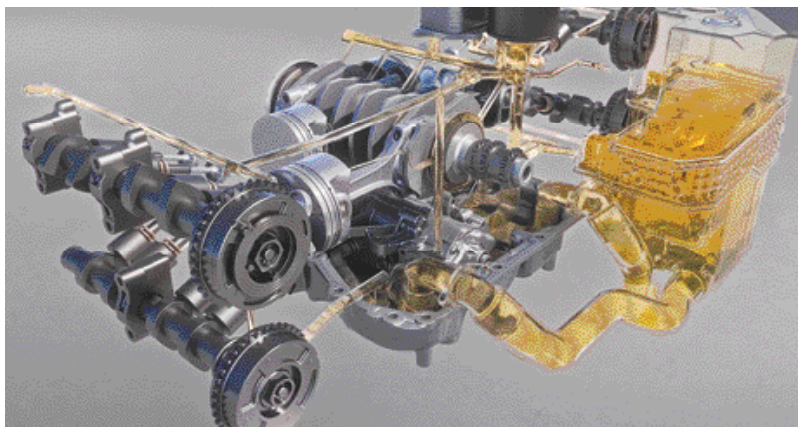
Ασύλληπτα είναι τα νούμερα των πωλήσεων κινεζικών αυτοκινήτων, τόσο εντός όσο και εκτός της Κίνας, καθώς σπάνε το ένα ρεκόρ μετά το άλλο! Τον Οκτώβριο πωλήθηκαν 3,32 εκατομμύρια αυτοκίνητα στην Κίνα, με τα ηλεκτρικά και plug-in υβριδικά να αυξάνονται κατά 20% σε σχέση με το 2024, σε 1,71 εκατομμύρια. Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι πωλήσεις του Οκτωβρίου άγγιξαν τα 8,64 εκατομμύρια αυτοκίνητα, με την αγορά της Κίνας να καταλαμβάνει το 38% του συνόλου (+1% σε σχέση με πέρυσι).

Όσο για το δεκάμηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου, οι πωλήσεις στην Κίνα ήταν το 34,9% του συνόλου, αγγίζοντας τα 27,65 εκατομμύρια (+12% σε ετήσια βάση). Η αγορά γενικώς κινείται ανοδικά, με 79,25 εκατομμύρια οχήματα στο δεκάμηνο, αυξημένα 6% σε σχέση με το 2024. Την Κίνα ακολουθούν οι ΗΠΑ με 13,88 εκατ. στο δεκάμηνο, έπεται η Ινδία με 4,56 εκατ., η Ιαπωνία με 3,86 εκατ. και η Γερμανία με 2,61 εκατ. Η ασιατική αγορά πλέον έχει σχεδόν το 50% των πωλήσεων παγκοσμίως και οι «δυτικοί» κατασκευαστές ενταγμένα επιδιώκουν μερίδιο από αυτή την «πίτα», αν και η κινεζική αυτοκινητοβιομηχανία δεν έχει σκοπό να τους δώσει χώρο...

Όταν ακούμε για κινητήρα βενζίνης τύπου «boxer», ίσως το τελευταίο που μας έρχεται στο μυαλό είναι η BYD. Κι όμως, οι Κινέζοι μας εξέπληξαν για ακόμα μια φορά, σχεδιάζοντας έναν τετρακύλινδρο, δίλιτρο κινητήρα boxer 180 μοιρών, ο οποίος προορίζεται για τα υβριδικά μοντέλα της και θα λειτουργεί ως range extender, επαναφορτίζοντας την μπαταρία του οχήματος! Κα-

Ρεκόρ πωλήσεων για την κινεζική αυτοκινητοβιομηχανία.

Boxer κινητήρας από την... BYD.

θότι boxer, θα χαμηλώνει το κέντρο βάρους, βελτιώνοντας τα dynamics του αυτοκινήτου, θα αφήνει ελεύθερο χώρο κάτω από το (εμπρός) καπό και θα έχει ξηρό κάρτερ, ενώ, σύμφωνα με την BYD, στο ρελαντί και με χαμηλό φορτίο θα είναι μόλις... 1 dB πιο θορυβώδης από έναν ηλεκτροκινητήρα. Αν χρειαστεί, όμως, θα μεταφέρει έως και 276

ίππους στον πίσω άξονα του οχήματος, για μέγιστες επιδόσεις. Το πρώτο μοντέλο που θα τον δεχτεί θα είναι το YangWang U7, που θα είναι ένα plug-in υβριδικό με μπαταρία 52 kWh, τέσσερις ηλεκτροκινητήρες και απόδοση άνω των... 1.000 ίππων, με πάνω από 1.000 χλμ. αυτονομία! Τι άλλο θα δού- με από τους Κινέζους, άραγε;

«Τάξη» στη μικροκινητικότητα βάζει ο Δήμος Αθηναίων

Επειτα από μήνες προετοιμασίας και δύο δημόσιες διαβουλεύσεις, το νέο κανονιστικό πλαίσιο του Δήμου Αθηναίων για τα ηλεκτρικά πατίνια (ΕΠΗΟ) ψηφίστηκε ομόφωνα και πρόκειται να εφαρμοστεί το επόμενο διάστημα. Σύμφωνα με τον νέο κανονισμό, πλέον τα κοινόχρηστα ηλεκτρικά πατίνια (ενοικιαζόμενα) δεν θα μπορούν να σταθμεύουν οπουδήποτε, αλλά σε συγκεκριμένες ζώνες στάθμευσης που έχουν οριστεί από τον δήμο και θα βρίσκονται σε 124 σημεία της πόλης, ενώ συνολικά θα μπορούν να δεχθούν 1.574 πατίνια, για τα οποία θα καταβάλλονται ετήσια τέλη από τις εταιρείες διαχείρισης και εκμετάλλευσής τους. Όλα τα κοινόχρηστα πατίνια πρέπει να διαθέτουν μοναδικό σειριακό αριθμό και να καταγράφονται σε ειδικό μητρώο και η παρακολούθηση του στόλου θα γίνεται σε πραγματικό χρόνο, μέσω λογισμικού, σε συνεργασία με τη ΔΑΕΜ Α.Ε. ΟΤΑ, ενώ οι έλεγχοι ταχύτητας και τήρησης των ζωνών απαγόρευσης θα πραγματοποιούνται από τη Δημοτική Αστυνομία και τις αρμόδιες αστυνομικές Αρχές. Όσον αφορά την κυκλοφο-

ρία των πατινιών γενικότερα (ιδιόκτητων και κοινόχρηστων), πλέον υπάρχουν απαγορευμένες ζώνες, όπως το ιστορικό κέντρο και η περιοχή γύρω από την Ακρόπολη, ο πεζόδρομος της Αιόλου, το Καλλιμάρμαρο, ο Εθνικός Κήπος, ο Λυκαβηττός, το Άλσος Ευελπίδων, η Ακαδημία Πλάτωνος, το Αττικό Άλσος, το Πάρκο Γουδή κ.λπ. Επιπλέον θα απαγορεύεται η κυκλοφορία τους και σε συγκεκριμένες οδούς, όπως η Λ. Βασιλίσσης Σοφίας, η Λ. Αλεξάνδρας, η Πανόρμου, η Καλλιρρόης, η Ευελπίδων, η Κωνσταντινουπόλεως, η Χαριλάου Τρικούπη, η Ιπποκράτους και λοιπές οδοί, ενώ θα υπάρχουν και ζώνες χαμηλής ταχύτητας (6 Km/h), κυρίως πεζόδρομοι και κοινόχρηστοι χώροι, όπως και οι περιοχές του Ψυρρή και ο πεζόδρομος του Κεραμεικού.

Με την εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου ο Δήμος Αθηναίων ελπίζει ότι θα καταφέρει να περιορίσει τα φαινόμενα άναρχης χρήσης και στάθμευσης των ηλεκτρικών πατινιών εντός των ορίων του, αν και σε μεγάλο βαθμό αυτό εξαρτάται από την ένταση των ελέγχων και της αστυνόμευσης, όπως είναι προφανές. Από τις αρχές του 2026 αναμένεται να φανεί η διαφορά στους δρόμους, αλλά μέχρι τότε, οψόμεθα!

Η MORGAN STANLEY ΓΙΑ METLEN

Ο ευρωπαϊκός κλάδος μετάλλων εισέρχεται στο 2026 με σαφώς βελτιωμένο θεμελιώδες υπόβαθρο, σύμφωνα με τη Morgan Stanley και την ομάδα του Alain Gabriel (16/12), η οποία διατηρεί θετική στάση για τον κλάδο, επισημαίνοντας ότι οι περιορισμοί στην προσφορά, οι αναθεωρήσεις κερδοφορίας και η σταδιακή αναδιάρθρωση του πλαισίου πολιτικής δημιουργούν συνθήκες στήριξης για τις αποτιμήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, η Metlen παραμένει μία από τις βασικές επιλογές της τράπεζας στον χώρο των βασικών μετάλλων, παρά τις επιμέρους τεχνικές αναθεωρήσεις στο μοντέλο αποτίμησης.

Η Morgan Stanley προχωρά σε μείωση της τιμής στόχου για τη Metlen στα 64 ευρώ από 66 ευρώ, ενσωματώνοντας τα νεότερα στοιχεία από την εμπορική ενημέρωση του τρίτου τριμήνου του 2025, τις επικαιροποιημένες παραδοχές για τις τιμές των μετάλλων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και την προσαρμογή των εκτιμήσεων για το τέταρτο τρίμηνο.

Η μείωση της τιμής στόχου χαρακτηρίζεται περιορισμένη και δεν συνοδεύεται από αλλαγή σύστα-

σης, με τη μετοχή να παραμένει σε σύσταση υπεραπόδοσης (overweight). Στο θετικό σενάριο, η αποτίμηση ανέρχεται στα 85 ευρώ, υποθέτοντας υψηλότερες τιμές μετάλλων και ευνοϊκότερη αποτίμηση της λειτουργικής κερδοφορίας, ενώ στο αρνητικό σενάριο, η Morgan Stanley αποτιμά τη Metlen στα 30 ευρώ, ενσωματώνοντας χαμηλότερους πολλαπλασιαστές και δυσμενέστερες παραδοχές για τις τιμές των μετάλλων.

Σε επίπεδο εκτιμήσεων, η εικόνα δείχνει στοχευμένες αλλά σαφώς ποσοτικοποιημένες αναθεωρήσεις. Για το 2025, η Morgan Stanley μειώνει την εκτίμηση για τα λειτουργικά κέρδη της Metlen κατά περίπου 5%, στα 986 εκατ. ευρώ. Για το 2026, η αναθεώρηση είναι οριακά αρνητική, της τάξης του 1%, με τα λειτουργικά κέρδη να διαμορφώνονται στα 1,25 δισ. ευρώ, ενώ για το 2027 οι εκτιμήσεις παραμένουν ουσιαστικά αμετάβλητες, στα 1,43 δισ. ευρώ.

Παρόμοια είναι η εικόνα και στα κέρδη ανά μετοχή, με μείωση περίπου 4% για το 2025, οριακή υποχώρηση 1% για το 2026 και σταθεροποίηση για το 2027.

AKTOR: Ίδρυσε θυγατρική

Ο όμιλος AKTOR ενισχύει περαιτέρω την παρουσία του στον στρατηγικό τομέα της ενέργειας, προχωρώντας στη σύσταση νέας εταιρείας με την επωνυμία «AKTOR ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΕΣ Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία» και διακριτικό τίτλο AKTOR BESS Μονοπρόσωπη Α.Ε.. Η νέα θυγατρική, η οποία συστάθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2025 και εδρεύει στην Παιανία, έχει ως κύρια δραστηριότητα την παροχή υπηρεσιών αποθήκευσης ηλεκτρικής

ενέργειας. Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε 80.000 ευρώ, ενώ μοναδικός μέτοχος είναι η AKTOR Ανανεώσιμες Μονοπρό-

σωπη Α.Ε. Πέραν της αποθήκευσης ενέργειας, το καταστατικό της εταιρείας προβλέπει ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, που εκτείνεται από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αιολικά, φωτοβολταϊκά, υδροηλεκτρικά), έως την κατασκευή ενεργειακών μονάδων, την εμπορία και διανομή ηλεκτρικού ρεύματος, αλλά και την παροχή οικονομοτεχνικών και ενεργειακών μελετών. Τη διοίκηση της εταιρείας αναλαμβάνει τριμελές Διοικητικό Συμβούλιο, με Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο τον Αλέξανδρο Εξάρκου, τη Γεωργία Γληνού ως Αναπληρώτρια Πρόεδρο και τον Κωνσταντίνο Αδαμόπουλο ως μέλος. Υπενθυμίζεται πως ο όμιλος ενισχύει με ταχύ ρυθμό την παρουσία της στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθώς υλοποιεί ήδη επενδυτικό πρόγραμμα ύψους 1,4 δισ. ευρώ για την ανάπτυξη έργων ΑΠΕ συνολικής ισχύος 1.300 MW έως το 2028.

Απειλή προστίμου από Κομισιόν για τις ΑΠΕ

Μαθαίνω από τους φίλους μου στις Βρυξέλλες, ότι σε αιτιολογημένη γνώμη (ένα είδος «κίτρινης κάρτας») προς την Ελλάδα, προχώρησε η Κομισιόν, λόγω της μη ενσωμάτωσης της οδηγίας 2023/2413 για τις ΑΠΕ. Όπως είναι γνωστό, τα κράτη-μέλη είχαν προθεσμία εφαρμογής ως τις 21 Μαΐου φέτος αναφορικά με τους νέους κανόνες για την οριζόντια ανάπτυξη των ΑΠΕ σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Προηγήθηκε αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής προς 26 κράτη-μέλη, ενώ πλέον μετά τη νέα προειδοποίηση, η Ελλάδα θα έχει περιθώριο δύο μηνών, μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2026 ώστε να ρυθμίσει έστω και «λαχανιασμένα» οριστικά το θέμα. Σε διαφορετική περίπτωση θα υπάρξει παραπομπή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, μαζί με αίτημα για πρόστιμο.

Η Eurobank απαντά στη Revolut με νέα ψηφιακή προπληρωμένη κάρτα

■ Κινητοποιεί τις εγχώριες τράπεζες η αναμενόμενη έλευση της Revolut ως banking entity (στην πράξη με virtual κατάσταση) στην Αθήνα. Η Eurobank δίνει τα πρώτα δείγματα του πώς θα απαντήσουν οι παραδοσιακές τράπεζες, «κοντράροντας» τη Revolut στα δυνατά της σημεία, που έχουν να κάνουν κυρίως με τη χρήση της κάρτας στο εξωτερικό. Η Eurobank, η οποία έχει προετοιμαστεί για «ολομέτωπη επίθεση» στα προϊόντα και υπηρεσίες των ψηφιακών τραπεζών, λάνσαρε, ως πρώτο βήμα, την Travellers Prepaid: μια νέα προπληρωμένη κάρτα που καλύπτει (και) τις ανάγκες όσων ταξιδεύουν στο εξωτερικό, προσφέροντας ασφαλείς και αξιόπιστες συναλλαγές, 0% προμήθειες στο εξωτερικό, χωρίς χρεώσεις έκδοσης ή φόρτισης και χωρίς καμία πρόσθετη επιβάρυνση για μετατροπή συναλλάγμα-

τος. Η συναλλαγή μετατρέπεται σε ευρώ, με βάση την ισχύουσα ισοτιμία κατά την εκκαθάριση. Η Travellers Prepaid είναι άυλη και χρησιμοποιείται μέσω ψηφιακού πορτοφολιού

(wallet) σε κινητά τηλέφωνα και smartwatches, που υποστηρίζει η Eurobank, καθώς και για online αγορές. Προσφέρει, δε, αυξημένη ασφάλεια και έλεγχο προϋπολογισμού, καθώς έχει όριο υπολοίπου έως 2.000 ευρώ, με δυνατότητα έως πέντε φορτίσεων ανά ημέρα. Η κάρτα διατίθεται αποκλειστικά μέσω του Eurobank Mobile App, προσφέροντας άμεση και πλήρως ψηφιακή διαδικασία έκδοσης, φόρτισης και διαχείρισης.

Η στήριξη της μετοχής του ΟΠΑΠ από τη μητρική εταιρεία

■ Κοντά 43 εκατ. ευρώ ξόδεψε ο βασικός μέτοχος του ΟΠΑΠ σε αγορές μετοχών της εταιρείας. Από τις αρχές του μήνα η Allwyn έχει εξαγοράσει 2,35 εκατ. μετοχές ΟΠΑΠ, με μέση τιμή απόκτησης πάνω από 18 ευρώ την καθεμία. Οι αγορές ξεκίνησαν στις 2 Δεκεμβρίου και συνεχίζονται ασταμάτητα τις τελευταίες ημέρες, αποκτώντας περίπου 200.000 έως 300.000 μετοχές καθημερινά. Με βάση τα στοιχεία του ΧΑ, οι αγορές αυτές αντιστοιχούν στο 25% έως 30% της καθημερινής εμπορευσιμότητας της μετοχής. Οι αγορές αυτές αναμφίβολα στηρίζουν την τιμή της μετοχής, η οποία επανέρχεται ξανά στα γνώριμα επίπεδα. Επιπλέον, υπηρετούν τη στρατηγική της Allwyn για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη έκθεσή της στο μετοχικό κεφάλαιο του ΟΠΑΠ, η οποία ξεκίνησε το 2019 και συνεχίζεται ακόμη και σήμερα.

Αγορά

Ποια blue chips κλείνουν το 2025 με κέρδη μεγαλύτερα από τον γενικό δείκτη

Με τα κέρδη του γενικού δείκτη μεταξύ 42%-43% το 2025 και την κεφαλαιοποίηση της αγοράς μας περισσότερο από 145 δισ. ευρώ, μετρημένες στα δάχτυλα είναι οι μετοχές εκείνες που ενισχύονται περισσότερο. ΔΕΗ, Cenergy, ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ, Μότορ Όιλ, Άβαξ, Πειραιώς, Εθνική, Eurobank, Αlpha και Τράπεζα Κύπρου, είναι οι μετοχές εκείνες που υπεραπέδωσαν περισσότερο φέτος κι ενώ απομένουν εννέα συνεδριάσεις πριν από το κλείσιμο του 2025 για το Χρηματιστήριο της Αθήνας. Τα περισσότερα κέρδη, σχεδόν 112,5% αποκομίζει φέτος η μετοχή της Άλφα, ακολουθεί η Πειραιώς σε μία χρονιά θριαμβευτική με την εξαγορά της Εθνικής Ασφαλιστικής στο προσκήνιο, με κέρδη 87,5% ακολουθεί με 76% η μετοχή της Εθνικής, η Τράπεζα Κύπρου με 73,5% και η Eurobank με 56%. Και η επόμενη χρονιά, προαλείφεται ως ιδιαίτερα αποδοτική για τον εγχώριο τραπεζικό κλάδο της Λεωφόρου Αθηνών κι αυτό διότι ακόμα κι αν ο γενικός δείκτης σκαρφαλώσει προς τις 2.2200 μονάδες ή τις 2.300 τόσο το p/bv, όσο και το p/e θα είναι χαμηλότερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, σχολιάζουν οι αναλυτές.

Ως προς τα μη τραπεζικά blue chips η ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ υπεραποδίδει με κέρδη 97% εξαιτίας των ισχυρών οικονομικών αποτελεσμάτων και της διάθεσης που υπάρχει εκ μέρους της

Του **ΣΤ. Κ. ΧΑΡΙΤΟΥ**

Βιοχάλκο, όπως αναφέρουν πληροφορίες, για διεύρυνση της μετοχικής βάσης, μέσω placement. Πάνω από 68% τα κέρδη και για την άλλη θυγατρική της Βιοχάλκο την Cenergy, η οποία έχει ήδη πουλήσει το 2,2% η Βιοχάλκο από τις 25 Νοεμβρίου και μετά. Ισχυρά κέρδη 77% καταγράφει η κατασκευαστική Άβαξ, η οποία έχει ανεκτέλεστο περί τα 2,5 δισ. ευρώ και μετέχει σε μεγάλα projects, όπως η επέκταση του μετρό της Αθήνας. Πάνω από 50% τα κέρδη για την Μότορ Όιλ, η οποία καταγράφει σημαντικά κέρδη από τα περιθώρια διύλισης, ενώ ταυτόχρονα

εκλείπουν οι λόγοι της έκτακτης φορολογίας ή η φωτιά στο διυλιστήριο που στοίχισαν στα οικονομικά αποτελέσματα του 2024. Μεγάλη κίνηση το 2025 και από την ΔΕΗ. Η ΔΕΗ θα ξεπεράσει τη φετινή καθοδήγηση για καθαρό EBITDA 2,0 δισ. ευρώ και καθαρά κέρδη 400 εκατ. Για το 2025, το καθαρό EBITDA τοποθετείται στα 2,05 δισ. ευρώ, ενώ τα καθαρά κέρδη στα 415 εκατ. ευρώ.

Η εικόνα γίνεται ακόμη ισχυρότερη σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Άλλωστε, η Pantelakis Securities προβλέπει ότι το EBITDA του ομίλου θα αυξηθεί στα 2,87-2,90 δισ. ευρώ έως το 2028, με ετήσιο ρυθμό αύξησης περίπου 12%, ενώ τα καθαρά κέρδη και τα κέρδη ανά μετοχή ακολουθούν ακόμη υψηλότερους ρυθμούς.

**BECAUSE
WE DRIVE
FASTER AND
SMARTER**

motori.gr

My Lidl
Card

Γιατί αξίζει.

ΚΑΡΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ LIDL

Ο πιο απλός τρόπος
να πεις
ευχαριστώ
στην ομάδα σου

Διαθέσιμη σε όλα τα καταστήματα Lidl

Μάθε περισσότερα
και ανακάλυψε
πώς λειτουργούν!

